

የኢትዮጵያ ኢነርጂ ባለስልጣን

የአነስተኛ ግሪድ መመሪያ

Mini Grid Directive

መመሪያ ቁጥር 268/201
Directive No

ታህሳስ 2013

ክፍል አንድ

ጠቅላላ

1. አጠቃላይ ባለስልጣን

የኢትዮጵያ ኢነርጂ ባለስልጣን በኢነርጂ አዋጅ ቁጥር 810/2006 አንቀጽ 40 (2) እና በኢነርጂ ደንብ ቁጥር 447/2011 አንቀጽ 82 እና አንቀጽ 3(8) መሰረት ይህን መመሪያ አውጥቷል።

2. አጭር ርዕስ

ይህ መመሪያ "የአክሲዮን ግሪድ መመሪያ ቁጥር....2013" ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል።

3. ትርጓሜ

- 1/ በደንቡ አንቀጽ 2 እና በአዋጁ አንቀጽ 2 ላይ የተመለከቱት ትርጓሜዎች በዚህ መመሪያም ላይ ተፈጻሚ ይሆናሉ።
- 2/ "አዋጅና ደንብ" ማለት እንደ ቅደም ተከተላቸው የኢነርጂ አዋጅ ቁጥር 810/2006 እና የኢነርጂ ደንብ ቁጥር 447/2011 ማለት ነው።
- 3/ "የቅሬታ አቀራረብ ወይም አያያዝ ስርዐት" ማለት በባለፈቃዱ ከተተገበረው የሥራ አፈፃፀም ጋር በተያያዘ ቅሬታዎችን ለማቅረብ የሚያስችል አሰራርንና እንዲሁም ባለፈቃዱ ከደንበኞች ለቀረቡ ቅሬታዎች እንዴት ምላሽ እንደሚሰጡ የሚገልጽ ስርዐት ነው።

Mini Grid Directive

PART ONE

GENERAL

1. Issuing Authority

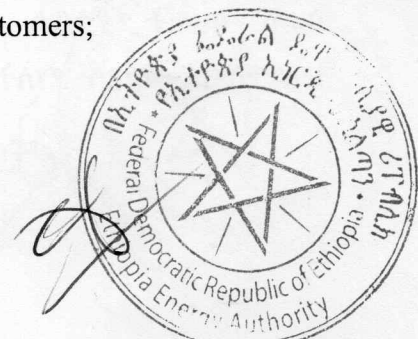
This Directive is issued by the Ethiopian Energy Authority pursuant to the authority vested in it by Article 40(2) of the Energy proclamation No.810/2013 Article 82 and Article 3(8) of the Energy Council of Ministers Regulation No 447 /2019.

2. Short Title

This Directive may be cited as the "Mini Grid Directive NO 268/2020".

3. Definitions

1. The definitions provided in Article 2 of the Proclamation and Article 2 of the Regulation shall also apply to this Directive.
2. "Proclamation and Regulation" means the Energy Proclamation No.810/2013 and the Energy Regulation No. 447/2019 respectively.
3. "Complaints Handling Procedure": a procedure that is implemented by a Licensee so as to allow customers to register complaints relating to the performance of the Licensee, and describes how Licensees shall respond to complaints received from customers;

- 4/ “ማህበረሰብ” ማለት በኤሌክትሪክ አገልግሎት አቅራቢው አገልግሎቱን የሚያገኙ/ የሚጠቀሙ በአንድ ስፍራ ያሉ ዜጎች ማለት ነው፤
- 5/ “አስተማማኝ አቅም” ማለት በተጨማሪ የሚገኝ አቅም በሚጋዋት ከዲዛይን አቅም በሚጋዋት ጥምርታ ማለት ሲሆን የኃይል ማመንጫ ጣቢያው ለጭነት ወይም ለአነስተኛ ግሪድ ሊያቀርብ የሚችል የተረጋገጠ ኃይል ነው፡፡
- 6/ “በሁኔታዎች የሚወሰን ቁጥጥር” ማለት የቁጥጥር ክትትሉ እንዲቀንስ የተደረገላቸው ባለፈቃዶች ከፈቃድ መስፈርቶች እና ተያያዥ ደንቦችን ጋር የሚጻረር ድርጊት ፈጽመው መገኘታቸው ሲረጋገጥ ወደ ሙሉ የቁጥጥርና የክትትል ስርአቱ ለማስገባት የሚደረግ የመቆጣጠር ጣልቃ ገብነት ማለት ነው፤
- 7/ “ቀናት” ማለት የፌዴራልና የክልል መንግስታት የሥራ ቀናት ማለት ነው፤
- 8/ “አስገዳጅ የሀይል መቋረጥ” ማለት የሀይል አቅርቦት ስርዐቱ የመሳሪያዎች ብልሽት ሲያጋጥመው፣ በአደጋ ጊዜ ሁኔታዎች ወይም በሰው ስራ ስህተት የኃይል አቅርቦርት አገልግሎት መቋረጥ ማለት ነው፤

4/“Community” means citizens who have access to and use the service provided by the electricity provider or Mini Grid licensee.

5/ “Capacity; means the total cumulative capacity of the generating systems that contribute to at least 35% of the annual grid energy output.

6/“Conditional regulation” mean the regulatory intervention of EEA to regulate the otherwise lightly regulated licensee because of proven conduct contrary to the license requirements and the relevant regulations.

7/ “Day” means an official working day of Federal and state governments;

8/ “Forced Interruption”: an interruption encountered when the supply system or a component of it, is taken out of service immediately, either automatically or as soon as switching operations are performed as a result of emergency conditions or human error or by the malfunctioning of equipment.

9/ “በግሪድ መጠቅለል” ማለት አነስተኛ ግሪድ በዋናው ግሪድ ወይም በብሔራዊ ግሪድ መስፋፋት ምክንያት በአካል እና በቴክኒክ ከብሔራዊ ግሪድ ጋር ስተሳሰር ወይም ሲገናኝ ማለት ነው።

10/ “የማመንጨት አቅም” ማለት በተጠቀሰው የአካባቢ ውስንነት እና በጥሩ ሁኔታ ተጠብቆ እና ሙሉ በሙሉ እንደሚሠራ የሚታሰብ የኃይል ማመንጫ እና ከባትሪ ኢነቨርተር ሊገኝ የሚችል ትልቁ ኃይል ውጤት ሲሆን የሚገለፀውም በኪሎ ወይም በሜጋ ዋት ይሆናል። የመሣሪያዎች ኃይል በ (kVA) ብቻ የተገለፀ ከሆነ ተገቢው (kW) የኃይል ግምት (KVA) በ 0.8 የኃይል መጠን በማባዛት ይገኛል።

11/ “አነስተኛ ግሪድ” ማለት ከግሪድ ውጭ የኤሌክትሪክ ሀይል የማመንጨትና የማከፋፈል ስርዐት፣ ወይም ከብሔራዊ ግሪድ ጋር ያልተገናኘ ነገር ግን የሀይል ማመንጫና ምናልባትም የሀይል ማከማቻ ከማከፋፈያ ኔትወርክ ጋር የተገናኘና የኤሌክትሪክ ሀይልን በአንድ አካባቢ ለተወሰኑ ደንበኞች የሚያቀርብ እስከ 10ሜጋ ዋት አቅም ያለው ስርዐት ነው።

9/ “Grid encroachment” means the physical and technical interconnection and absorption of the mini grid system by grid system;

10/ “Installed Capacity” means the combined rated continuous AC capacity, in kW, of the battery inverter(s) and diesel generator(s) installed at a particular site. Where equipment ratings are only available in apparent power (kVA), the appropriate real power (kW) estimate shall be obtained by multiplying kVA by a power factor of 0.8.

11/ “Mini grid” means an off-grid electricity generation and distribution system, i.e. a set of electricity generators and possibly energy storage systems (distributed or embedded) interconnected to a distribution network that supplies electricity to a localized group of customers with maximum capacity up to 10MW and is not connected to the national grid.

- 12/ “ኔትወርክ” ማለት የማከፋፈያና ሽያጭ ባለፍቃድ የኤሌክትሪክ ሀይል ስርጭት መስመሮች፣ ተጓዳኝ መሣሪያዎችን እና መለዋወጫዎች ማለት ነው።
- 13/ “የታቀደ የኃይል መቋረጥ” ማለት ባለፈቃድ በታቀደ የጥገና መርሃ ግብር መሠረት ወይም የሚከናወን የመከላከያ ጥገና እና ማንኛውንም ችግር ለመቀነስ ለደንበኞች መረጃ ከሰጠ በኋላ የሚቋረጥ የኃይል አቅርቦት ነው።
- 14/ “ፕሮጀክት አልሚ” ማለት አነስተኛ ግሪድ ልማትን የሚያዘጋጅ ወይም የሚተገብር የተፈጥሮ ወይም ህጋዊ ሰው ማለት ነው።
- 15/ “የአቅርቦት መሣሪያ” ማለት ከአነስተኛ ግሪድ ጋር የተገናኘ አንድ ወይም አጠቃላይ የኔትወርክ ክፍል ያካተተ የኃይል ማስተላለፊያ ወይም ሌሎች ኢነርጂ መቀበል የሚችሉ ማንኛውም ቁሳቁስ ወይም መሣሪያ ማለት ነው።
- 16/ “የአገልግሎት ጥራት ደረጃ” ማለት በባለፈቃዱ የሚሰጡ የኤሌክትሪክ አገልግሎት ደረጃን ለመገምገም የሚያገለግሉ መለኪያዎች እና ተጓዳኝ መጠኖቻቸው ማለት ነው።

- 12/ “Network”: shall mean distribution lines, all associated equipment and accessories of any distribution and sale licensee as defined under this Directive;
- 13/ “Planned Interruption” means an interruption that occurs when a component of the supply system is deliberately taken out of service by the Licensee at a selected time, usually for the purpose of construction, preventative, routine maintenance or repair;
- 14/ “Project Developer” means any natural or legal person who prepares the implementation of mini grid generation and/or distribution project;
- 15/ “Supply Facility” means a part or whole of the networks, off-take equipment or any infrastructure that is connected to the mini grid system;
- 16/ “Service Quality Standards” means a set of parameters and their corresponding values that are used to evaluate the adequacy of the level of electricity services provided by a Licensee;

17/ “ስፍራ”ማለት ከግሪድ ወጪ የማመንጨት ወይም የማከፋፈል ስራን ለመስራት ፕሮጀክቱ ለሚያስፈልገው የኢንስታሌሽን ስራ ጋር በተያያዘ የተከለሉ አካባቢዎችን በተጨማሪም ከሀይል ማመንጫ ጋር የሚሰሩ የኢንስታሌሽንና ተያያዥ ስራዎችን ለማካሄድ የሚያገለግል ስፍራ ወይም ሳይት ማለት ነው።

18/ “የብቻ ስምምነት” ማለት በአነስተኛ ግሪድ ባለፈቃድ ወይም አመልካችና በደንበኞች መካከል የተደረገ፣ በባለሥልጣኑ የፀደቀ በአንድ አካባቢ ኃይል ለማከፋፈልና ለመሸጥ የብቻ ፈቃድ ለማግኘት የሚደረግ ስምምነት ማለት ነው።

ክፍል ሁለት

ስለ አነስተኛ ግሪድ ፍቃድ

4. የአነስተኛ ግሪድ የፍቃድ ዓይነት እና ደረጃ

1/ የአነስተኛ ግሪድ ፈቃድ የማመንጫ ወይም የማከፋፈያና ሽያጭ አይነት ሊሆን ይችላል።

2/ የአነስተኛ ግሪድ ፈቃድ የማመንጫት አቅሙ 50 ኪ.ዋ. ወይም ያነሰ ሊሆን ደረጃ I፣ የማመንጫት አቅሙ ከ 50 ኪ.ዋ. የበለጠ ግን ከ 200ኪ.ዋ. ያነሰ ሲሆን ደረጃ II፣ ከ 200 ኪ.ዋ. በላይ እስከ 10 ሜጋዋት ሲሆን ደረጃ III ተብሎ መስጠ አለበት።

17/ “Site” means the geographic area of a planned or implemented off-grid generation and/or distribution project/s with boundaries as required for the installation and operation of the distribution infrastructure/s related to that project/s plus, in case of a generation project/s, the area required to install and operate the related generation assets;

18/ “Exclusive Agreement” means an agreement between a mini grid licensee or an applicant and a customer, authorized by the Authority, to obtain exclusive license to distribute and sell power in one area

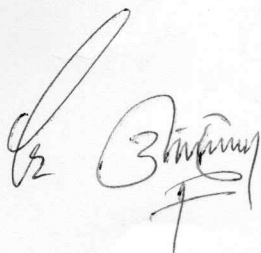
PART TWO

MINI GRID LICENSE

4. Mini grid License type and classes

1/ A Mini Grid license type may be either generator or distribution and sale.

2/ The Mini Grid License class shall be three; Mini grid with installed Capacity of less than or equal to 50kW shall be Class I, a Mini grid with installed capacity of greater than 50kW but less than or equal to 200kW shall be class II, a Mini Grid With installed Capacity greater than 200kW but less than 10MW shall be Class III.

3/ ከላይ ያሉት ሁሉም ፍቃዶች ለተወሰነ ስፍራ የሚሰጡ ናቸው።

ሀ) እያንዳንዱ የገበያ እንቅስቃሴ ለየብቻው ፍቃድ ማግኘት አለበት።

ለ) ድምር የማመንጨት አቅሙ የፈቃዱን ደረጃ የሚወስን ሆኖ ለአንድ ስፍራ የተሰጠ ፍቃድ በሌሎች ስፍራ ያሉትን የአቅራቢውን ተመሳሳይ ሥራዎች ሊያካትት ይችላል።

ሐ) ለፍቃድ የሚከፈሉ ክፍያዎች በኢነርጂ ደንቡ የሚወሰኑና በዚህ መመሪያ አባሪና (አባሪ 5) መሰረት ይፈጸማሉ።

መ) በተጠቃለለ ፈቃድ ሂደት ውስጥ የማመንጫ፣ ማከፋፈልና የሽያጭ ፍቃድ በአንድ የፈቃድ ማመልከቻ ሂደት ሊሰጡ ይችላሉ።

5. ስለ ፍቃድ መስፈርቶችና ለፈቃድ ማመልከቻ መሟላት ያለባቸው ቅድመ ሁኔታዎች

1/ አጠቃላይ መስፈርቶች

ሀ) ባለፈቃዶች በየአመቱ አዲት የተደረገ የሂሳብ ሪፖርት ወይም አዲት ያልተደረገ የሒሳብ መግለጫ፣ የደንበኖቻቸውን ብዛትና ዓይነት፣ ያመነጨት አጠቃላይ ሀይል፣ አጠቃላ የሽጡትን ሀይል ዝርዝር ለባለስልጣኑ ማቅረብ አለባቸው።

3/ All the above Licenses are site-specific:

a) A separate License shall be obtained for each market activity;

b) A site-specific License may cover more than one site per License in which case the cumulative capacity determines the license class;

c) Fees for License shall be as determined by the energy regulation and annexed to this directive (**Appendix 5**);

d) Under the Consolidated Licensing Process, a Generation License and a Distribution and Sale License may be issued under the same application process,

5. License requirements, and Requirements for License application reservation

1/ General requirements

a/ Every year, licensees shall submit to the authority either an audited financial report or an un-audited financial statement, the number and categories of their customers, total energy generated, and total energy sale;

ለ) ባለፈቃዶች በየጊዜው ለባለስልጣኑ በሚጠይቀው መሰረት የፋይናንስ ቴክኒክ መረጃ ማስተዳደር አለበት።

ሐ) ባለ ፈቃዱ ከላይ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ /1/ ለ) ላይ የተመለከቱት ዳታና መረጃዎች በሚጠየቁበት ጊዜ ለሚመለከተው አካልና ለተጠቃሚዎች ማቅረብና/መስጠት ለባለስልጣኑ በዓመት አንድ ጊዜ ሪፖርት ማቅረብ አለበት።

መ) ባለስልጣኑ የፍቃድ መስፈርቶች መሟላታቸውን ለመገምገም አስፈላጊ ሲሆን የመስክ ጉብኝት ለሲያደርግ ባለፈቃዱ መቀበል፣ መተባበርና መመሪያዎችን/ ትዕዛዞችን መተግበርና ለባለስልጣኑ ሪፖርት ማድረግ አለበት።

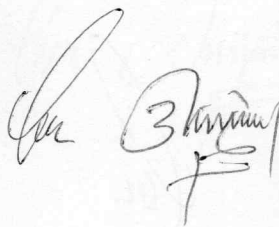
ሠ) ያልተሟሉ ስምምነቶች፣ የፍቃድ ግዴታዎችና የተጣሉ የደንበኞች መብት ወይም ቅሬታ የተሟላ ሚዛናዊ ቁጥጥር ለማድረግ ስምምነቶች በፍጥነት ተሰርዘው አግባብ ባለው የፍቃድ መስፈርቶች መተካት አለባቸው።

b) Licensees shall administer financial and technical data and information in accordance with the requirements of the Authority on a regular basis.

c) Licensees shall maintain financial and technical data and information in such a manner as prescribed time to time by the authority and shall avail such data and information to the local Authorities and customers as requested and shall also report to the authority once in a year;

e) The authority may conduct field inquiries as and when necessary to assess compliance with license requirements and the Licensee shall cooperate, and accept and implement instructions and report accordingly to the authority;

f) Non-compliance to the contract, license requirements and un-attended complaints by customers would prompt the reinstitution of full scale regulation nullifying the contract replacing it with the License requirement.

2/ ስለ ፈቃድ ማመልከቻ ማስጠበቅ

ሀ) የፕሮጀክት አልሚ በአንድ በተወሰነ ስፍራ ወይም በተለያዩ ስፍራዎች ፕሮጀክት የማልማት የፈቃድ ማመልከቻውን እስከ አስራ ሁለት ወራት ጊዜ ማስጠበቅ ይችላል።

ለ) የማልማት ፈቃድ ማመልከቻ እስከ 12 ወራት ጊዜ ማስጠበቅ ጥያቄ ለባለስልጣኑ የሚቀርበው በአባሪ 1 ላይ ባለው ቅፅ መሰረት ተሞልቶ የተፈረመ ማመልከቻ በማስገባት ነው።

ሐ) የማከፋፈልና ሽያጭ ለብቻ ፍቃድ በሚሆንበት ጊዜ የፕሮጀክት አልሚው ከማህበረሰቡ ውስጥ ታሳቢ ከተደረጉ የአካላት ግሪድ ተጠቃሚዎች ጋር ወይይት ማካሄድ ይኖርበታል።

መ) በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ /2/ ሐ) መሠረት በተካሄደ ወይይት ቢያንስ አስር የማህበረሰቡ አባላት፣ የኤሌክትሪክ ማህበረሰብ ኮሚቴ መሪ እና የፕሮጀክት አልሚው ወይም ተወካዩን ያካተተ፣ 75 በመቶ እና ከዛ በላይ ተሳታፊ መስማማትና በአባሪ 4 ላይ ባለው ቅፅ መሰረት የብቻ ፈቃድ ስምምነት መፈራረም ይኖርባቸዋል።

2/ Application reservation

a) Project Developers who intend to apply for a site-specific License may reserve an application for a business License for a specific site or set of sites for up to 12 months according to the process outlined herewith.

b) Such a request for reservation is accomplished by submitting to the Authority a signed exclusivity agreement according to the form in **Appendix 1**.

c) In the case of a distribution and sales License, the developer shall convene a community meeting with attendance by the potential customers in the community that will be served by the Mini Grid distribution,

d) The meeting convened as per this Article sub-article (C), up on favorable agreement by at least 75% of the attendees in the community meeting, which shall comprise of at least ten community members, the Community Electricity Committee (CEC) leader and project developer or representative exclusive agreement shall be countersigned as per the template provided in **Appendix 4**.

- ሠ) ስምምነቱ በፌዴራል የስራ ቋንቋ መፈረም አለበት።
- ረ) ስምምነቱ በማህበረሰቡ መግባቢያ እና እንግሊዝኛ ቋንቋ ቅጂ ሊያያዝ ይችላል።
- ሠ) ለሁለቱም ወገኖች በብቻ ስምምነቱ የፕሮጀክቱ አልሚ ሊያሟላ በሚችልበት የጊዜ ገደብ ውስጥ ሁለት መሰረታዊ ሊባሉ የሚችሉ ክንውኖችን በግልጽ የማስቀመጥ ግዴታ አለባቸው።
- ሸ) በብቻ ስምምነቱ እንደተዘረዘረው በተገለፀው ቀን መሰረት መሰረታዊ ሊባሉ፤ የሚችሉ ክንውኖች ካልተከናወኑና ከተዋዋሩ አንዱ በተለያዩ ሁኔታ በጽሁፍ ካላቀረበ የብቻ ስምምነቱ ወዲያውኑ ያበቃል።
- ቀ) ማንኛውም የብቻ ስምምነት ከ 12 ወር በላይ ለማራዘም የማራዘሚያ ማመልከቻ፣ ጊዜው ስለሚራዘምበት ምክንያት በጽሁፍ ሲቀርብና ይሄው በማህበረሰቡ ወይም ከኤሌክትሪክ ኮሚቴ ሰብሳቢ የተፈረመ ማመልከቻ ለባለስልጣኑ በፁሁፍ ቀርቦ በባለስልጣኑ ተቀባነት ካገኘ በኋላ ማራዘሚያው የጸና መሆን ይችላል።

- e) The Agreement has to be signed in the federal working language
- f) English language and the language of communication in the community copy of the agreement shall be attached.
- g) It is mandatory for both parties of the exclusivity agreement to define at least two milestones within the runtime of the exclusivity agreement which the Project Developer must meet.
- h) If a milestone is not met at the date as defined in the exclusivity agreement, the exclusivity agreement expires immediately; unless the second party to the exclusivity agreement provides a waiver for the milestone in writing;
- i) Applications for extension of any exclusivity agreement beyond 12 months must be submitted to the Authority with written justification for the extended exclusivity period and counter-signature by the community or CEC leader and gain validity after written approval by the Authority;

በ) ባለስልጣኑ ማንኛውንም የብቻ ስምምነት ማመልከቻ ያጸድቃል፤ ወይም 12 ወር ያለፈው የብቻ ስምምነት ማንኛውም የማራዘሚያ ማመልከቻ ከተሟሉ ሰነዶች ጋር በተቀበለ በ15 ቀናት ውስጥ ምላሽ ይሰጣል፡፡

ተ) የፍቃድ ማመልከቻ ቅደም ለባለቤቶች ወይም ስራውን ለሚያስሩ ድርጅቶች/አፕሬተሮች የማመንጫና የማከፋፈያ ፈቃዶችን ጨምሮ በአባሪ 1 መሰረት መቅረብ አለባቸው፡፡

ቸ) አመልካቹ በማመልከቻ አቀራረብ ስርዐቱ መሰረት ማመልከትና የሚጠየቁ መረጃዎችን ሚሟላት፤ አባሪው ላይ የተገለፁትን አግባብነት ያላቸውን መረጃዎች ማያያዝ አለበት፡፡

ኘ) የኢትዮጵያ ኢነርጂ ባለስልጣን ተገቢ በሚሆንበት ጊዜ የሀይል ግዥ ስምምነት ሞዴል ሊያዘጋጅ ይችላል፡፡

ኘ) የኢትዮጵያ ኢነርጂ ባለስልጣን በሁኔታዎች የሚወሰን ቁጥጥር ለማድረግ አስፈላጊውን ድጋፍ ሊሰጥ ይችላል፡፡

j) The Authority shall confirm the registration of any exclusivity agreement, or replies to any application for extension of exclusivity agreements beyond 12 months within 15 days following receipt of the complete set of documents.

k) The form of application for a License relating to project developer of facilities including generation and distribution License shall be as provided in **Appendix 1**;

l) An applicant shall comply with the filing instruction and attach the required exhibits specified in the relevant appendices to the application.

m) EEA may prepare a model PPA template where appropriate.

n) EEA may provide support to conditionally-regulated Licensees.

6. የማመንጫ ፈቃድ መብት

ሀ) ባለፈቃዱ በባለስልጣኑ እንደአግባቡ የብቻ የሆነ ወይም የብቻ ያልሆነ ፈቃድ መብት ከባለስልጣኑ በተሰጠው መሰረት ለማከፋፈያ ኔትወርክ አግባብ ባለው አካል በፀደቀው ታሪፍ መሰረት ወይም በባለስልጣኑ በቅድሚያ ባጸደቀው የሀይል ግዥ ስምምነት መሰረት ገቢን የመስብሰብ የማመንጫ ፈቃድ መብት ይኖሯል።

ለ) ለማመንጫ ፈቃድ የማመልከቻ መመሪያዎችና መያያዝ ያለባቸው ሰነዶች በአባሪ 2 ላይ በተገለጸ ይሆናል።

7. የማከፋፈያና የሽያጭ ፈቃድ

1/ የማከፋፈልና የመሸጥ ፈቃድ ለባለፈቃዱ የሚሰጠው መብት፤

ሀ) ባለስልጣኑ በአግባቡ ለባለፈቃዱ በተሰጠው የብቻ የሆነ ወይም የብቻ ያልሆነ መብት መሰረት የኤሌክትሪክ ሀይል በጅምላ ለመግዛት፤ በባለስልጣኑ በተፈቀደ አካባቢ የማከፋፈያ ኔትወርክ ለመስራትና በተጠቀሰው ክልል ውስጥ ላሉ ደንበኞች ያለምንም አድልኦ የኤሌክትሪክ ሀይል ለማከፋፈልና ለመሸጥ ነው።

6. Generation License Right

a) A Generation License shall authorize the Licensee to generate electricity and sell to a distribution network on the basis of tariff approved by the appropriate organ or power purchase agreement pre-approved by the authority and collect revenue, with exclusive or non-exclusive rights as appropriately designated by the Authority in the License;

b) The filing instructions and list of exhibits to the Generation License are provided in **Appendix 2**.

7. Distribution and Sale License

1/ A Distribution and Sale License shall authorize the Licensee to;

a) Purchase electricity in bulk; operate a distribution network within an area designated by the Authority and distribute and sell electricity without discrimination to customers within such zone stated in the License, with exclusive or non-exclusive rights as appropriately designated by the Authority in the License.

ለ) የኤሌክትሪክ ሀይል ማከፋፈያና ሽያጭ ፍቃድ የማመልከቻ መመሪያዎችን መያያዝ ያለባቸው ሰነዶች በአባሪ 2 ላይ በተገለጹ ይሆናል።

8. የተጠቃለለ የፍቃድ አሰጣጥ ሂደት

የተጠቃለለ ፈቃድ ያላቸው ባለፈቃዶች የተናጠል የማመንጨት፤ የማከፋፈልና የመሸጥ ፈቃድ እንዳላቸው አልሚዎች ሁሉ ተመሳሳይ መብትና ግዴታዎች ይኖራቸዋል።

9. ለደረጃ I አነስተኛ ግሪድ ስራ የፍቃድ መስፈርቶች

- 1/ የደረጃ I ፕሮጀክቶች አሰሚዎች በአንድ የተወሰነ ስፍራ እስከ 50 ኪ.ዋ. ወይም ያነሰ አቅም ለማልማት ማመልከት ይችላሉ።
- 2/ የፕሮጀክት አሰሚዎች የኤሌክትሪክ ሀይል ከሚገባቸው ማህበረሰቦች ጋር ከታሪፍ ደንቡ በተለየ የታሪፍና የሌሎች ክፍያዎች ስምምነት ማድረግና በአባሪ 1 ላይ ባለው ቅፅ መሰረት ይህንኑ ከማመልከቻው ጋር ማስገባት ይችላሉ።
- 3/ አሰሚው ከደንበኞች ጋር የወል ስምምነት መፈፀም አለበት። ስምምነቱ አግባብ ባለው ባለስልጣን መፅደቅ አለበት።

b) The filing instructions and list of exhibits to the electricity distribution and sales License are provided in **Appendix 2**.

8. Consolidated Licensing Process

Consolidated licensees shall have the same rights and obligations as a Licensee which has obtained Generation, Distribution and Sale License under a single licensing process

9. Licensing Requirement for Class I mini grid systems

- 1/ Developers shall apply for Licenses with the authority to develop Class I projects with an Installed Capacity per site of 50 kW or below.
- 2/ Developers of projects shall negotiate tariffs and other charges with the Electrified Community independent of tariff regulation and submit this along with Application for License using forms as in **Appendix 1**.
- 3/ The developer shall commit itself to a contractual agreement with the customers. Such agreement has to be endorsed by appropriate local Authorities.

4/ ስምምነቱ በባለስልጣኑ በወጣውና በአባሪ 4 በተጠቀሰው መሰረት ከኃይል አገልግሎት፣ ከቴክኒካል አገልግሎት አነስተኛ ደረጃዎች እና ከታሪፍ አመዳደብ ጋር በተያያዘ መፈጸም አለበት።

5/ ህጋዊ ስምምነቶችና በዚህ መመሪያ ያሉ መስፈርቶች ባለስልጣኑ ቀርበው በባለስልጣኑ ተቀባነት እንዳገኙ ለህዝብ ማስታወቂያ ከወጣ በኋላ በ 10 ቀናት ውስጥ ለአመልካቹ ፍቃድ ይሰጣል።

10. ለደረጃ II አነስተኛ ግሪድ ሥራ የፍቃድ መስፈርቶች

1/ ለደረጃ II ፕሮጀክቶች የሚያመለክቱ አልሚዎች በአንድ በተወሰነ ስፍራ 200 ኪ.ዋ. ያልበለጠ ከ 50ኪ.ዋ. ያላነሰ ለማምረት ማመልከት ይችላሉ።

2/ የፕሮጀክት አልሚዉ አግባብ ባለው የአካባቢዉ ባለስልጣን የፀደቀ ከደንበኞች ጋር የዉል ስምምነት መፈጸም አለበት።

3/ በአነስተኛ ግሪድ ታሪፍ ዘዴና መመሪያ ላይ በተመሰረተ የተዘጋጀ የታሪፍ ማመልከቻ በአባሪ 1 ቅደም ተከተል መሰረት ከፍቃድ ማመልከቻ ጋር ማቅረብ ይቻላል፤ ሆኖም በባለስልጣኑ ፈቃድ በሚሰጥበት ጊዜ የታሪፍ ግምገማዎችን ላያደርግ ነገር ግን የቀረበውን ረቂቅ ታሪፍ ከተፈረመ ውል ጋር ይቀበላል።

4/ The Agreement shall be committed using the Template issued by the Authority (**Appendix 4**) relating to energy service, technical service minimum standard and rate structure.

5/ Once a valid agreement and requirements per this directive is presented to the Authority and after public notice if such is accepted by the Authority, a License shall be provided to the applicant within **10** days.

10. Licensing Requirement for Class II min-grid

1/ Developers shall apply for Licenses to develop Class II projects with more than 50 kW but less than or equal to 200 kW Installed Capacity per site;

2/ Developers of the project shall commit itself to a contract agreement with the potential customers endorsed by appropriate local authorities;

3/ Submit tariff application prepared based on the mini grid tariff methodology and guideline shall be presented to the Authority along with the License application using forms as in **Appendix 1**; however the Authority shall not conduct tariff review at the time of licensing but endorse the submitted rate structure along with the signed contract,

4/ እንደዚህ ላሉ ባለፍቃዶች ፍቃድ ከመስጠቱና ቀጣይ የታሪፍ ግምገማ ከመደረጉ በፊትና ፈቃድ ከተሰጠ በኋላም በሚከተሉት ምክንያቶች ታሪፍን ለመገምገም ሊወስን ይችላል፡፡

ሀ) ደንበኞች ከታሪፍ ግምት በላይ እንደማይከፍሉ ለማረጋገጥ

ለ) በፕሮጀክቱ ከሚገለገሉ ደንበኞች አስር በሚያህሉት የኤሌክትሪክ ደንበኞች የሚቀርቡ በታሪፉ ላይ አቤቱታ ሲያቀርቡ፤

ሐ) ህጋዊ ስምምነቶችና በዚህ መመሪያ ያሉ መስፈርቶች ለባለስልጣኑ ቀርበው ተቀባይነት እንዳገኙ ለህዝብ ማስታወቂያ ከወጣ በኋላ በ 10 ቀናት ውስጥ ለአመልካቹ ፍቃድ ይሰጣል፡፡

መ) ስምምነቱ በባለስልጣኑ በወጣውና በአባሪ 4 በተጠቀሰው መሰረት ከሀይል አገልግሎት፣ ከቴክኒካል አገልግሎት አነስተኛ ደረጃዎች እና ከታሪፍ አመዳደብ ጋር በተያያዘ መፈጸም አለበት፡፡

11.ደረጃ III የአነስተኛ ግሪድ የፍቃድ መስፈርቶች

1. ለደረጃ III ፕሮጀክቶች የሚያመለክቱ አልሚዎች 200 ኪ.ዋ. እስከ 10ሜጋዋት ለማምረት ማመልከት ይችላሉ፡፡

4/ For such Licensees before; issuing the license and subsequent implementation of rate revision and after issuing the license, the Authority may decide to review tariff or cause tariff to be reviewed for the following reasons:

a) to ensure that customers are not paying more than cost reflective tariffs; or

b) upon receipt of a petition signed against the prevailing tariff by at least ten individuals of the electricity customers served by the project;

c) Once a valid agreement and requirements per this directive is presented to the Authority, the Authority should immediately initiate a public notice and upon acceptance, License shall be provided to the applicant within **10** days;

d) Agreement with customers shall be committed using the Template issued by the Authority (Appendix 4) relating to energy service, technical service minimum standard and rate structure;

11. Licensing Requirement for Class III mini grid systems

1/ Developers shall apply for Licenses to develop Class III projects with an Installed Capacity above 200 kW.

- 2/ የፕሮጀክት አልሚዎች በአባሪ 1 ቅፅችን ተጠቅመው ለፍቃድ ሲያመለክቱ የታሪፍ ስሌት በዚህ መመሪያ በክፍል 3 የተቀመጠውን የአነስተኛ ግሪድ ታሪፍ አሰራር በመጠቀም ለተማላ የታሪፍ ግምገማ አብረው ማስገባት አለባቸው።
- 3/ በዚህ መመሪያ መሰረት ባለፍቃዶች በየአራት ዓመቱ የተሟላ የታሪፍ ግምገማ በማካሄድ የታሪፍ ማመልከቻ ለባለስልጣኑ በማስገባት ታሪፋቸውን ማፀደቅ አለባቸው።
- 4/ የኢትዮጵያ ኢነርጂ ባለስልጣን ወይም ወክልና የተሰጠው ተቋም በዚህ መመሪያ የተደነገገውን የታሪፍ ግምገማ ሂደት ተከትሎ የተሟላ የታሪፍ ግምገማ በማካሄድ ታሪፍ ይወስናል።
- 5/ ባለፈቃዶች በየዓመቱ ለባለስልጣኑ አዲት የተደረገ የሂሳብ ሪፖርት ወይም አዲት ያልተደረገ የሂሳብ መግለጫ ማቅረብ አለባቸው።
- 6/ ከሽማቹ ህብረተሰብ ጋር በባለስልጣኑ በወጣውና በአባሪ 4 በተጠቀሰው መሰረት ከሀይል አገልግሎት፣ ከቴክኒካል አገልግሎት አነስተኛ ደረጃዎች እና ከታሪፍ አመዳደብ ጋር በተያያዘ ውል መፈፀም አለበት።

- 2/ Developers of projects shall submit tariff computation along with the License application using forms as in **Appendix 1**, based on part three of this directive the for a full scale tariff review;
- 3/ Every four years time interval such Licensee must file tariff application by conducting full scale tariff review per this Directive and submit to the Authority for rate approval;
- 4/ EEA or its delegated institute shall conduct full scale review and rate determination following the tariff review processes developed as in this Directive;
- 5/ Licensees shall submit to the Authority annually either an audited financial report or an un-audited financial statement;
- 6/ The Agreement shall be committed using the Template issued by the Authority relating to energy service, (Appendix 4) technical service minimum standard and rate structure;

7/ ህጋዊ ስምምነቶችና በመመሪያው ያሉ መስፈርቶች ተሟልተው በባለስልጣኑ ተቀባይነት ካገኙ፣ የታሪፍ ግምገማ በታሪፍ ዘዴ መሰረት ከተሟላ እና በባለስልጣኑ ከፀደቀ በኋላ በ 60 ቀናት ውስጥ ፈቃዱ ለአመልካቹ ይሰጣል፡፡

8/ ባለፈቃዶች ለጊዜያዊ የታሪፍ ተመን ማስተካከያ ጥያቄ ሲያቀርቡ ባለስልጣኑ ወይም ውክልና ያለው አካል በመመሪያው ውስጥ በተመለከቱ ድንጋጌዎች መሰረት ጥያቄውን ይገመግማሉ፡፡

12.ልዩ መስፈርቶች

1/ የማመንጫ ወይም የማከፋያና ሽያጭ ፈቃድ ማመልከቻዎች ከአካባቢ የደንና የአየር ንብርት ለውጥ ኮሚሽን ወይም በኮሚሽኑ ከተወከለ፣ አካል የተሰጠ ይሁይንታ ፈቃድ ወይም የተረጋገጠ የአካባቢ ተፅዕኖ ጥናት ሪፖርት ይዞ መቅረብ አለበት፡፡

2/ የአነስተኛ ውሃ ሃይል ማመንጫ ፈቃድ ሲሆን፤

ሀ) የታቀደ የሀይድሮ ኤሌክትሪክ ስራ ፕሮጀክት ከ50 ኪ.ዋ. በላይ ከሆነ በውሃ መስኖና ኢነርጂ ሚኒስቴር የልማት ፈቃድ ወይም ስምምነት ይደገፋል፡፡

7/ Once a valid agreement and requirements per this directive is presented to the Authority complying with all the requirements, and tariff review per provisions in part three is completed and rates are approved by the Authority, License shall be provided to the applicant within **60** days;

8/ Licensees may file rate case for an interim tariff adjustment and the EEA or its designated entity shall review the request per the relevant provisions of this Directive;

12.Special requirements

1/ An application for a Generation or Distribution License shall be accompanied by Environmental clearance certification or verified environmental impact study report secured from Environment Forest and Climate Change Commission or its delegated entity.

2/ Special Requirement for micro-hydro power License

a) If a planned hydroelectric project exceeds 50 kW, an application for the project shall be supported by a development License or consent to be issued by the Ministry of Water Irrigation and Energy.

ለ) ለፕሮጀክት ስራ ማመልከቻ በኢነርጂ አዋጁና በኢነርጂ ደንቡ መሰረት በወጡት መስፈርቶች መሰረት መቅረብ አለበት።

3/ የማከፋፈልና የሽያጭ ፈቃድ ማመልከቻዎች በሚከተሉት የሰነድ አይነቶች መደገፍ አለባቸው፤

ሀ) ስምምነቶች፣ ይሁንታዎች፣ የመጠቀም ወይም የይለፍ መብቶችን የሚሰጡ ፈቃዶች

ሐ) አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ አቅርቦቶችን በጋራ የመጠቀም ስምምነት

መ) አንደኛው የማከፋፈል አገልግሎት የመስጠት ስምምነት እና

ሠ) የሓይል ግዢ ወንም የሓይል ሽያጭ ስምምነት።

13.ለስራ ብቃትና ለስራ ተቋራጭ አስተዳደር ከግምት ውስጥ የሚገቡ ሁኔታዎች

1/ አንድ አመልካች የማስተዳደር ወይም አፕሬሽን ስራውን በራሱ እንደሚሰራ ወይም የስራና ጥገና የማስተዳደር አገልግሎት የሚሰጥ ሌላ ተቋም እንደሚቀጥር በአሰራርና አስተዳደር ዕቅዱ መግለጥ አለበት።

b) An application for the project shall be submitted in accordance with the requirements provided in Energy Proclamation and Energy Regulation.

3/ An application for a Distribution and Sale License shall be supported by the following:

a) Agreements, permits or consents granting rights-of-way;

b) Agreement for the common use of facilities where necessary;

c) Distribution service agreement as applicable ; and

d) PPA and/or sale agreement.

13.Consideration of Competency of an Operation and Management Contractor

1. An applicant shall indicate in its Operations and Management Plan whether the applicant intends to operate the plant itself or to engage the services of an operation and maintenance contractor.

2/ አንድ አመልካች በፍቃዱ የተመለከተውን የአቅርቦት መገልገያ የመስራት አቅም ማስረጃ ለባለስልጣኑ ማቅረብ አለበት፡፡

3/ አመልካቹ ድርጅቱን ለማስተዳደር የአስተዳደርና የአስፈጻሚ (ኦፐሬሽን) ስራ ተቋራጭ አገልግሎት በሚቀጥርበት ጊዜ ስለ ተቋራጩ አስተዳደሩ ማስረጃ ለባለስልጣኑ እንደሚከተለው ማቅረብ ይጠየቃል፡፡

ሀ) የሃይል አቅርቦት መሳሪያዎችን ስራ ማስጀመር

ለ) የመሳሪያዎች ጥገና ስራ፤

ሐ) የአገልግሎት ድጋፎችን መዝጋት፤

መ) ስራውን በሰጠው እና በአስተዳደር ስራ ተቋራጩ እንደነዚህ ያሉ አገልግሎቶች መስጠታቸውን የሚያረጋግጥ ቢያንስ በሁለት ደንበኞች የተረጋገጠ የፁሁፍ ማስረጃ

14.ሌሎች መስፈርቶች

1. ባለስልጣኑ አንድን አመልካች የድርጅቱ ማህበራዊ ሀላፊነት ዕቅድ አስፈላጊ ነው ብሎ ሲያምን እንዲያቀርብ ሊጠይቅ ይችላል፡፡

2/ An applicant shall provide to the Authority evidence of its capability in operating the Supply Facility in relation to the License sought.

3/ Where the applicant will employ the services of an operation and management contractor to manage the facility, the applicant shall upon request, furnish the Authority with the following evidence that the operation and maintenance contractor has undertaken:

a) Commissioning of plant and equipment;

b) Plant maintenance;

c) Shut down support services; and

d) The written testimony of at least 2 clients attesting to the fact that the proposed operations and management contractor has provided such services.

14. Other requirements

1/ The Authority may where it deems it necessary demand from an applicant a Corporate Social Responsibility Plan.

2/ ባለስልጣኑ በፈቃዱ ውስጥ ያሉ ግዴታዎች አፈፃፀም ማየት አስፈላጊ ነው ብሎ ካመነ ወይም በሚመለከተው የመንግስት ወኪል ከተጠየቀ፣ ባለስልጣኑ አመልካቹ የአፈፃፀም ዋስትና እንዲያቀርብ ሊጠይቅ ይችላል።

3/ በኢነርጂ ደንቡ አንቀፅ 82 መሰረት ባለስልጣኑ የአፈፃፀም ዋስትናና የአካባቢያዊ ትስስር አስፈላጊነትና ቅርፅ መመሪያን ያወጣል።

4/ በኢነርጂ ደንቡና አባሪ 5 በተያያዘው መሰረት ባለፈቃዶች የፍቃድ ክፍያዎችን በመቃወም መጠየቅ/መከራከር ይችላሉ።

15. የአነስተኛ ግሪድ ሀብት ሽያጭና ዝውውር

1/ አጠቃላይ መስፈርቶች

ሀ) ደህንነቱ ያልተጠበቀና አገልግሎቶችን ለመስጠት የማያስችል ንብረት በማንኛውም ሁኔታ መሸጥ ወይም ማስተላለፍ አይቻልም

ለ) ደህንነቱ እና አገልግሎት መስጠት የሚችል መሆኑ በባለሥልጣኑ ሲረጋገጥ የአነስተኛ ግሪድ ሀብትን ማስተላለፍ ወይም መሸጥ በማንኛውም ጊዜ ይቻላል።

2/ Where the Authority deems it necessary for the performance of the obligations under the License, or upon the advice of a relevant Government Agency, the Authority may demand Performance Guarantee from an applicant:

3/ The Authority shall issue a directive as per the provision of Article 82 of the Energy Regulation, on the need and form of a performance guarantee or environmental bond.

4/ Licenses are to be issued against payment of Licensee fee defined by the Energy Regulation and attached in **Appendix 5**.

15. Sale or transfer of mini grid-asset

2/ General requirement

a) In no way a site that is not with a reasonably safe and with useable capacity to deliver services be either sold or transferred.

b) When verified by the authority that it is safe and able to provide services, the sales or transfer of mini grid assets can be Effected at any time.

3/ የአነስተኛ ግሪድ ባለፈቃድ ሊያሟላ የሚገባቸው ዝርዝር መስፈርቶች

ሀ) በሽያጭም ሆነ በማስተላለፍ ምክንያት ሻጭና ገዢ በተገልጋዩ ላይ ምንም ዓይነት ጉዳት እንደማያደርሱ ማረጋገጥ አለባቸው።

ለ) ገዢው ለተጨማሪ አገልግሎቶች ማሻሻያ ተጨማሪ ኢንቨስትመንት/የመዋዕለ ንዋይ ፍሰት ሲያደርግ ተገምግሞ እዲወሰንለት የታሪፍ ማመልከቻ ሊያስገባ ይችላል።

ሐ) ገዢው ወይም የተላለፈለት አካል በፈቃዱ አግባብ መሰረት አቅርቦቱን ለማስተዳደርና ለመቆጣጠር ስላለው ችሎታና አቅም ለባለስልጣኑ ማስረጃ ያቀርባል።

መ) በባለቤትና በገዢ መካከል የሚደረግ የሽያጭ ወይም የማስተላለፍ — ስምምነቶች በሰነዶች ማረጋገጫና ምዝገባ ባለስልጣን ዕውቅና ማግኘት አለባቸው።

16. የአነስተኛ ግሪድ በግሪድ በሚጠቃለልበት ጊዜ የደንበኞችና የአፕሬተሮች መብቶች

2/ Specific requirement to be met by Mini Grid licensee

a) The seller and buyer shall ensure no harm be caused on to the consumer as a result of either a sale or transfer.

b) Where the buyer upgrades the site with additional investment for further services improvement, said buyer has the right to submit a tariff application for the authority's review and approval.

c) The buyer/transferee shall provide the Authority evidence of its capability in operating the Supply Facility in relation to which a License is bought or transferred.

d) The sale or transfer agreement between the site owner and the transferee/buyer is subject to acceptance by the Documents Authentication and Registration Agency.

16. Customer and operator rights in the event of mini grid encroachment by the Grid

- 1/ የግሪድ መቋረጥ ከተከናወነ በኋላ ነባር ደንበኞች ያለ ምንም ተጨማሪ የማገናኛ ክፍያና ያለአድልኦ አገልግሎቱን የመጠቀም መብት አላቸው።
- 2/ ሆኖም አነስተኛ ግሪዱ በግሪዱ መካተቱ ካላ የማያስጥና አነስተኛ ግሪዱ ከግሪዱ ጋር ለመገናኘት ብቁ ሳይሆን ከቀረ ስፍራ ደንበኞች ከግሪድ ወይም ከማከፋፈያ ኔትወርክ ጋር ለመገናኘት የማገናኛ ክፍያ ይጠየቃሉ።
- 3/ የግሪዱ ባለቤት ወይም አከፋፋዩ በተፈቀደለት መጠን ከደንበኞቹ የአገልግሎት ክፍያ የመሰብሰብ መብት አለው።
- 4/ በባለስልጣኑ የግሪዱን ባለቤት ወይም አከፋፋዩን የደንበኞችን አያያዝና ክትትልን በተመለከተ መመሪያ የመስጠት መብት አለው።
- 5/ የአነስተኛ ግሪድ አልሚው ከግሪዱ ባለቤት ጋር በጅምላ ሓይል ስለሚያቀርብበት አዲስ የንግድ ስራ ሁኔታ መደራደር/ መስማማት ይችላል፤ በባለስልጣኑ የሀይል ግዥ ስምምነትና የአቅርቦት ዋጋን ማጽደቅ አለበት።

- 1/ After grid encroachment takes place, existing mini grid customers reserve the right to non-discriminatory access to services and to be connected to the services without any additional connection fee payment.
- 2/ However, where encroachment by the grid may not subject to compensation and the mini grid site is not fitting to be connected with the grid or distribution network, customers are required to pay a connection fee to be connected.
- 3/ The grid owner has the right to collect a service fee as per the rate authorized for its customers.
- 4/ The authority has the right to instruct the grid owner or the distributor in regards to the treatment its customers.
- 5/ The operator of the mini grid may negotiate with the grid owner for a new business status as bulk power supplier based on mutually agreed bulk supply price upon approval of the PPA by the Authority.

17. የደንበኞች ቅሬታ አያያዝ

1/ ሁሉም ባለፈቃዶች እና የኤሌክትሪክ አገልግሎት አቅራቢዎች በሚሰጡት አገልግሎት ላይ የደንበኞች አቤቱታዎችና ቅሬታዎችን የማረም ወይም የማስተካከል ሂደት መዘርጋት አለባቸው ።

2/ ሁሉም ባለፈቃድ የኤሌክትሪክ አቅራቢዎች በደንበኞቻቸው የቀረበላቸውን ቅሬታ/ አቤቱታ በ15 ቀን ውስጥ መፍታት አለባቸው።

3/ በአገልግሎት አቅራቢው ምላሽ ወይም በቂ ምላሽ ያልተሰጣቸው ደንበኞች ቅሬታቸውን ለባለስልጣኑ ይግባኝ ማለት ይችላሉ።

4/ ባለስልጣኑ የደንበኛውን ቅሬታ/አቤቱታ ይግባኝ አግባብ ላለው የመንግስት አስተዳደር አካል በወክልና የመስጠት መብቱ የተጠበቀ ነው።

18. ብሔራዊ ግሪድ አነስተኛ ግሪዱ ጋ በመድረሱ ምክንያት ስለሚከፈል የካሳ ስሌት

17. Customer complaint handling

1/ All Licensed electricity service providers are required to put in place a procedure to redress customer complaints and /or grievances on the service they provide.

2/ All Licensed electricity service providers are required to address a complaint or grievance filed to them by the customer within 15 days.

3/ The Authority shall maintain a customers' complaint appeal procedure to address unsatisfied and/or none responded enquiry to the service providers.

4/ The Authority may reserve the right to delegate appropriate mechanism to other government administrative units to address the customer complaint /grievance appeal.

18. Procedure for computation of compensation in the event of mini grid encroached by the grid.

1/ ብሔራዊ ግሪዱ የአነስተኛ ግሪድ የብቻ ባለፈቃድ ክልል ሲደርስና በሁለቱ ባለፈቃዶች መካከል ስለሚከፈል የካሶ ሁኔታ ላይ መስማማት ካልቻሉ ባለስልጣኑ ሊያስማማ ወይም ሊያደራጅ ይችላል።

2/ የካሳ ክፍያው ስምምነት ወደግሪዱ የሚጠቃለለውን ንብረት የመዝገብ ዋጋ የመጨረሻ የታሪፍ ክለሳ በተሰራበት ወይም በሂሳብ ሪፖርት መሰረት እንዲሁም ወደ ግሪድ የሚጠቃለለው ንብረት በ12 ወራት ሊያስገኝ የሚችለውን ገቢ መብለጥ የለበትም።

3/ ባለሥልጣኑ ወይም በባለሥልጣኑ የተወከለ ሶስተኛ አካል የንብረቶቹ የሥራ ሁኔታ እና ዋጋ እንዲሁም በድጎማ የተካተተ ካለ የንብረቱ ዋጋ ላይ ማስተካከያ ለማድረግ የመስክ ጉብኝት ወይም ኢንስፔክሽን ያካሄዳል።

4/ ሙሉ ወይም በከፊል የአነስተኛ ግሪድ ማስረከብ ሥራ የሚከናወነው በአስረካቢው ባለፈቃድ ፈቃደኝነትና ስምምነት ብቻ ነው።

1/ Where the national grid reaches to a site of an mini grid distribution and/or generation Supply Facility for which the Licensee holds an Exclusive License, and where the national grid Licensee and the mini grid generation Licensee have not come to an agreement regarding the compensation for the hand-over of assets from the generation/distribution Licensee and the national grid Licensee, the Authority arbitrates by calculating the reasonable compensation.

2/ The agreement on the compensation shall not exceed the remaining Book value of assets to be handed over, (following the latest tariff regulation documentation of the Licensee, and/ or financial reports submitted) plus the last 12 months of revenue from the Site of which the assets shall be handed over.

3/ On site inspection of the assets will be made by the Authority or the third party delegated by the Authority to determined the operational condition and usefulness of the Assets and adjusting value for subsidy injected if any

4/ A hand over of partial or full generation/distribution assets on the site, based on valuation of the asset according to the latest tariff review, shall only be possible with the consent licensee.

5/ የባለስልጣኑ የግልግል ውሳኔ ለሁለቱም ወገኖች አስገዳጅ ይሆናል።

ክፍል ሶስት

የአነስተኛ ግሪድ ታሪፍ ዘዴና መመሪያ

19. የታሪፍ ዘዴ እና ዓላማዎች

1/ የታሪፍ መመሪያ እና ዘዴ ዋና ዓላማ ግልፅ የአነስተኛ ግሪድ ታሪፎችን ማዘጋጀትና መገምገም፣ መወሰን ነው።

2/ በባለስልጣኑ ከተሰጠው መመሪያ (አባሪ 8) በመነሳት ውጤታማ የድጎማ ዘዴ ማቋቋም ነው።

3/ የችርቻሮ ታሪፍ የሚከተሉትን ወጪዎችን መሸፈን እንደሚችል ማረጋገጥ ነው።

ሀ) የማመንጫ ወጪ

ለ) የአነስተኛ ግሪድ ማከፋፈልና ሽያጭ ወጪ

20. የታሪፍ ግምገማና ውሳኔ አሰጣጥ መርሆዎችና አቀራረቦች

1/ የታሪፍ መርሆዎች የሚከተሉት ይሆናሉ፤

5/ The Authority's arbitration decision shall be binding for both parties.

PART THREE

MINI GRID TARIFF METHODOLOGY AND GUIDLINE

19. Tariff Methodology and objectives

1/ The main objective of the tariff guideline and methodology is to determine the methodology for setting and reviewing transparent mini grid tariffs.

2. To institute effective subsidy scheme based on the Authorities' guideline in **Appendix 8**.

3. To ensure that the retail tariff should recover the following cost components:

a) Cost of Generation;

b) Cost of Mini grid distribution and sale.

20. Tariff Determination and Review Principles and Approaches

1/ Tariff principles shall be as follows;

ሀ) የታሪፍ ተመን ሲዘጋጅ የአልሚዉ ወይም የአሰሪዉ የገንዘብ ፍላጎቶችና ከግሪድ ወጪ ያሉ ተጠቃሚ ማህበረሰቡ የመክፈል አቅምና ፈቃደኝነት ባመዛዘነ ምልክ መሆን አለበት፡፡

ለ) የታሪፍ መጠን የአልሚዉን የንግድ አዋጪነትና የተጠቃሚዎችን የመክፈል አቅም ሚዛናዊነት ማረጋገጥ አለበት፡፡

ሐ) አንድ ዘላቂ የአነስተኛ ግሪድ ታሪፍ ቀልጣፋና አግባብ ተቀባይነት ያላቸውን ወጪዎችን የካፒታል ወጪ፣ የስራማሲኬጃ ወጪ፣ የነዳጅ ወጪ እንዲሁም አግባብ ያለው የኢንቨስትምንት ተመላሽን መሸፈን መቻል አለበት፡፡

መ) በእርዳታ ወይም በድጎማ የተፈከፈለ ማንኛውም ወጪ በመጨረሻው ታሪፍ ስሌት ውስት አይካተትም፡፡

2/ የታሪፍ ግምገማ አቀራረብ እንደሚከተለው ይሆናል፤

ሀ) የአነስተኛ ግሪድ ታሪፍ በተቆጣጣሪዉ ባለስልጣን ወይም በአልሚዉ/ አፕራተሩ እንዲከለስ ካልተጠየቀና የታሪፍ ግምገማ የሚደረግበት ጊዜ ካልደረሰ በስተቀር ለ 4 ዓመታት በስራ ላይ ይውላል፡፡

a) In setting the tariff, the financial needs of the developer or operator need to be balanced with the Mini Grid community's ability and willingness-to-pay.

b) The tariff level should ensure a good balance between the developer's financial viability and consumer affordability.

c) A sustainable mini grid tariff must cover the system's efficient and prudently incurred cost comprising the capital expenditure (capex) and operating expenditure (opex), including fuel costs, as well as a reasonable return on investment.

d) No costs that have been paid for by grants or subsidies shall be accounted in the final tariff computation

2/ Approaches for Tariff review shall be as follows;

a) Mini grid tariffs are to be set for a period of four (4) years, following which a tariff review is due, unless a review of the tariff has been requested earlier by the developer or the regulator.

ለ) ለአነስተኛ ግሪድ አገልግሎት ከተጠቃሚዎች ጋር የተገባ የአገልግሎት ወል ስምምነት ላይ በመመርኮዝ ወሎ የግምገማ ሂደቱንና ባለስልጣኑ በዚህ መመሪያ መሰረት ጣልቃ የሚገባቸውን ሁኔታዎች ይገልጻል፡፡

ሐ) ለሁሉም የታሪፍ ማመልከቻዎች የታሪፍ ጥናትና ግምገማ፣ በዚህ መመሪያና በዚህ መመሪያ ስር በሚወጡ ቀመሮችና ማሳያዎች መሰረት የሚሰራ ይሆናል፡፡

መ) የኢትዮጵያ ኢነርጂ ባለስልጣን የግምገማ ሂደት ግልፅና ተጨባጭ እንዲሁም ማንኛውም በአልሚዉ ዋጋ ማቅረቢያ ከሚቀርቡ ወጪ ያሉትን በዚህ መመሪያ በተገለፀው ሂደት መሰረት ባለስልጣኑ ማስረዳት አለበት፡፡

ሠ) አገልግሎቱ በሚደገምበት ጊዜ ለእንደዚህ ዓይነት ድጎማ አባሪ 8 ላይ ባለው ውጤታማ የድጎማ መርህ መሰረት ይሆናል፡፡

ረ) የታሪፍ ማመልከቻ በአንድ ፈቃድ ስር በተመሳሳይ ክልል ወይም ወረዳ ውስጥ ላሉ ላሉ በርካታ አቅርቦቶች ሊቀርብ ይችላል፡፡ ፈቃዱ በሚሸፈነው ስፍራ ሁሉም አነስተኛ ግሪድ ውስጥ ተመሳሳይ ታሪፍ ሊተገበር ይችላል፡፡

b) For mini grid services based on power supply contract agreement with the customers the contract should state the review process and conditions under which the Authority intervenes as stipulated in this Directive.

c) Tariff study and tariff review of all rate applications made shall be based on this Directive and subsequent tariff tools and guidelines to be issued here under in a directive.

d) The review process by EEA shall be transparent and objective, with any suggested deviations from the original submission by the developer being justified by the EEA per the process defined in this Directive.

e) Where the service is to be subsidized such subsidy has to be based on the guideline on effective subsidy scheme as in **Appendix 8.**

f) Tariff applications may be filed for a portfolio of sites within the same district/region, with the same tariff being applied across all mini grids within the area covered by that License.

ሰ) የታሪፍ ግምገማውን እና ማፅደቁን ተከትሎ የተገመገመው ታሪፍ በጸደቀ በ 30 ቀናት ውስጥ ይተገበራል፡፡

ሸ) የታሪፍና የክፍያ መጠየቂያ አሰራሮች የአነስተኛ ግሪድ አልሚዉ/ አፕሬተሩና በማህበረሰቡ ውስጥ ባሉ ተጠቃሚዎች መካከል በባለስልጣኑ በወጣውና በባለስልጣኑ በሚጸድቀው ሞዴል ስምምነት መሰረት የታሪፍና የክፍያ መጠየቂያ አሰራርን የተከተለ መሆን አለበት፡፡

3/ ባለሥልጣኑ ከፈቃድ በፊት እና ከሚቀጥለው ታሪፍ ግምገማ ጊዜ በፊት በሚከተሉት ምክንያቶች ታሪፍ ሊገመገም ይችላል፤

ሀ) ተገልጋዩ የአቅራቢውን ትክለኛ ወጪ ከሚያመለክተው ታሪፍ በላይ አለመክፈሉን ለማረጋገጥ ወይም

ለ) በአቅርቦቱ ስር ካሉ ነባር ወይንም እጩ ተገልጋዮች አስሩ (10) በታሪፉ ላይ አቤቱታ ሲያቀርቡ፡፡

g) Following the tariff review and approval, the defined tariffs shall be applied within **30 days** following the decision

h) The tariff and billing model of mini grids operated under a License shall be described in the standardized contract between the mini grid operator and the customers in the community and follow the tariff and billing model of mini grid as approved by the authority

3/ The Authority may review tariff before licensing and before subsequent tariff review for the following reasons;

a) to ensure that customers are not paying more than cost reflective tariffs; or

b) upon receipt of a petition signed by at least 10 persons of the electricity (active or potential) customers to be served by the project;

21. የታሪፍ ወሳኔ ዘዴና የማመንጫ ወጪ

1/ ከግሪድ ወጪና የአነስተኛ ግሪድ ኤሌክትሪክቲቲ ማመንጨት የገቢ መስፈርቶች፡-

$$RR_{OG} = (RAB_{OG} \times WACC) + O\&M + Dep + Taxes \text{ (where relevant)}$$

where:

- a) RR_{OG} = Revenue requirements for generation assets

(የማንጫ ንብረቶች የገቢ መስፈርቶች)

- b) RAB_{OG} = Regulatory Asset Base for generation assets

(ለማመንጫ ንብረቶች መነሻ ሀብት)

- c) $WACC$ = Benchmarked or computed weighted Average Cost of Capital as established by EEA per the attached methodology (Appendix 3)

አባሪ በተደረገው ዘዴ መሰረት በኢትዮጵያ ኢነርጂ ባለስልጣን በማወዳደር የተመረጠ ወይም የተሰላ አማካይ የካፒታል ወጪ (አባሪ 3)

21.Tariff Determination Methodology;

Local Generation Cost

1/ The Revenue Requirements for off-grid/ mini grid electricity generation is given as:

$$RR_{OG} = (RAB_{OG} \times WACC) + O\&M + Dep + Taxes \text{ (where relevant)}$$

where:

- a) RR_{OG} = Revenue requirements for generation assets

- b) RAB_{OG} = Regulatory Asset Base for generation assets

- c) $WACC$ = Benchmarked or computed weighted Average Cost of Capital as established by EEA per the attached methodology (Appendix 3)

d) O&M = Operation and Maintenance expenditure for generation assets

ለማመንጫ ንብረቶች የስራ እና የጥገና

ወጪ

e) Dep = Depreciation for generation assets

የማመንጫ ንብረቶች አገልግሎት ተቀናሽ

2/ የማመንጫ ታሪፍ በኢ.ዋ.ሰ ይሰላል ወይም ይሰየማል እንዲሁም ቢያንስ ለ4 ዓመታት ያህል የምርት ትንበያዎችን ከግምት ውስጥ በማስገባት ወደፊት በሚታይ የታሪፍ አሰራር (ፍልስፍና) ላይ የተመሰረተ ነው።

22.. የሚኒግሪድ ማከፋፈያ ወጪ

1/ የሚኒግሪድ አልሚዉ/ አፕሬተር ፣ ግሪዱን የሚቆጣጠርና እና የሚያስተዳድር በተጨማሪ የችርቻሮ ሽያጭ ስራዎችን የሚያከናውን ሲሆን ፣ የስርጭት ስርዐቱ የገቢ መስፈርቶች የሚከተሉትን ወጭዎች መመለስ አለባቸው

ሀ) የኔትወርክ ንብረቶችና መሳሪያዎች

ለ) የችርቻሮ ወጪዎች፡- የደንበኞች አገልግሎት፣ ልኬት፣ የሂሳብ አከፋፈል እና ሽያጭ አሰባሰብ

d) O&M = Operation and Maintenance expenditure for generation assets

e) Dep = Depreciation for generation assets

2/ The generation tariff is computed and denominated in KWh, and is based on a forward-looking tariff philosophy, which takes into account production forecasts over a period at least 4 years.

22. Mini grid Distribution System Cost

1/ The mini grid operator, in addition to operating and managing the grid, also undertakes retail activities, the revenue requirements for the distributions system should recover the following costs:

a) Network assets and equipment;

b) Retail costs: Customer service, metering, billing and collections;

2/ አጠቃላይ የማከፋፈያ ስርዐት የገቢ መስፈርቶችን ያደራጃል፡፡

$$DRR_{OG} = (WACC \times RAB) + O\&M + Dep + Losses + CSC + Taxes$$

where:

- a) DRROG = Distribution System revenue requirements for off-grid /mini grid;

አጠቃላይ የማከፋፈያ ስርዐት የገቢ መስፈርቶች

- b) WACC = Benchmark Weighted Average Cost of Capital as determined by EEA as per the attached methodology

በኢትዮጵያ ኢንርጂ ባለስልጣን በማወዳደር የተመረጠ ወይም የተሰላ አማካይ የካፒታል ወጪ (አባሪ

- c) RAB = Regulatory Asset Base for distribution assets

የማከፋፈያ ንብረቶች መነሻ ሀብት

- d) Dep = Depreciation of mini distribution system assets;

የማከፋፈያ ንብረቶች አገልግሎት ዋጋ

2/ The total distribution system revenue requirements are therefore expressed as follows:

$$DRR_{OG} = (WACC \times RAB) + O\&M + Dep + Losses + CSC + Taxes$$

where:

- a) DRROG = Distribution System revenue requirements for off-grid /mini grid;

- b) WACC = Benchmark Weighted Average Cost of Capital as determined by EEA as per the attached methodology

- c) RAB = Regulatory Asset Base for distribution assets

- d) Dep = Depreciation of mini distribution system assets;

e) CSC_i = Customer Service Costs for off-grid system; and

ከግሪድ ወጪ ላለ ስርዐት የደንበኞች አገልግሎት ወጪ

f) Taxes = Taxes payable during period/በወቅቱ የሚከፈሉ ግብሮች

23. የሚኒግሪድ ችርቻሮ ታሪፍ

1/ የሚኒግሪድ ታሪፍ የሚከተሉትን ሁለት ክፍሎች የያዘ ነው፡-

ሀ) የአነስተኛ ግሪድ የማመንጫ ታሪፍ

ለ) የአነስተኛ ግሪድ የማከፋፈያ ታሪፍ

2/ የችርቻሮ ታሪፍ ፎርሙላ እንደሚከተለው ነው፡-

(የአነስተኛ ግሪድ የችርቻሮ ታሪፍ) =
የአነስተኛ ግሪድ የማመንጫ ታሪፍ +
የአነስተኛ ግሪድ የማከፋፈያ ታሪፍ

e) CSC = Customer Service Costs for off-grid system; and

f) Taxes = taxes payable during period

23. Retail mini grid Tariff

1/ The retail mini grid tariff would therefore comprise the following two components:

a) Mini grid Generation Tariff (MGT);

b) Mini grid Distribution Tariff (MDT);

2/ The retail tariff can thus be formulated as:

Mini grid retail tariff = Mini grid generation tariff + Mini grid distribution tariff

24.የተለዩ ሁኔታዎች (አቅጣጫዎች)

1/ የአነስተኛ ግሪድ ታሪፍን ለመወሰንና ለማጽደቅ ማንኛውም በባለሥልጣኑ ሥልጣን የተሰጠው ሰው የአነስተኛ ግሪድ ባለፈቃድ ወይም አመልካቻ የገንዘብ ሒሳብ ወይም አካውንት በማንኛውም ጊዜ መመርመርና ማረጋገጥ ይችላል።

2/ ባለፈቃዱ ወይም አመልካቹ በዚህ አንቀጽ ንዑስ /1/ አስፈላጊውን ምላሽ መስጠት የተጠየቁ ሰነዶችንና ሁብት ወይም ንብረት ስልጣን ለተሰጠው ሰው ማቅረብና የገንዘብ ሒሳብ እንዲመረመር አስፈላጊውን ሁሉ የማድረግ ግዴታ አለበት።

3/ አነስተኛ ግሪድ ባለፈቃዱ የገንዘብ ሒሳብ ወይም የሚገኝ ገቢ በታሪፍ ወሳኔ ወይም የታሪፍ ማመልከቻ ላይ ከተመለከተው ውጪና የተለየ ሆኖ ሲገኝ፤

ሀ) ለታሪፍ ስሌት የተወሰዱ ግብአቶች በታሪፍ ቀመሩ መሰረት በትክክለኛ ዋጋ አንጻር አለበት፤

ለ) በዚህም መሰረት ታሪፉ እንዲሁም የእርጅና ተቀናሽ ስሌቶች በባለስልጣኑ ሊስተካከሉና ሊፀድቁ ይችላሉ።

24/ Special considerations

1/ In determining and approving the mini grid tariff any person authorised by the Authority shall be entitled to inspect and verify the accounts of a Mini grid (generation, distribution and sales or both) License Holder or an applicant at any reasonable time.

2/ The licensee or the applicant shall, under sub-article (1) of this Article, provide the required documents and assets to the authorized person and shall make all necessary arrangements for the audit of the financial statements or to inspect the accounts.

3/ Where the authorized person inspecting the accounts of the Mini grid License Holder proves that the actual costs incurred or the actual revenue earned by the Mini grid License Holder deviate from the costs and revenues stated in the tariff application:

a) The input parameters for tariff calculation using the tariff methodology shall be adjusted to the actual values; and

(b) The tariffs as well as the calculation of the depreciated value may be adjusted and approved by the Authority accordingly.

4/ የድጎማ ገንዘብ ሲመደብ ወይም የጎንዮሽ ድጎማ አሰራር ትባራዊ ሲደረግ የገጠር አባወራዎች ወይም ቤተሰብ እስከ 1ኪሎዋት ሴንት ፍጆታ በሳምንት ከብሔራዊ አማካይ የተጠቃሚዎች ታሪፍ ያልበለጠ ከ 1 kwh በላይ ፍጆታ የታሪፍ አተማመን ዘዴን በተጠቀም የተሰላውን ታሪፍ ሊከፍሉ ይችላሉ።

5/ የአነስተኛ ግሪድ የታሪፍ በፍጆታ ላይ የተመሰረተና በ ብር በኪዋስ ፤ ወይም በአማራጭ ነጠላ ታሪፍ በደንበኛ አይነት፤ ወይም በሌላ በባለፈቃዱ ተዘጋጅቶ በሚቀርብና በባለስልጣኑ የሚወሰነው ለአራት (4) አመት የሚጸና ነው።

6/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንጽ /4/ በተጠቃሚዎች መካከል የሚደረግ የጎንዮሽ ድጎማ ሊተገበር የሚችለው በፋቃዱ ስር በቂ የሆኑና ከፍተኛ ፍጆታ ያላቸው እንዲሁም የግንማውን ክብደት መሸከም የሚችሉ ሰመሆኑ ሲታመንበት ነው። ይህ ካልሆነ በቀጥታ ለድጎማው የሚሆን ፋይናንስ መገኘት ሲችል ነው።

7/ በታሪፍ ስሌት አሰራር ውስጥ ማንኛውም በባለስልጣኑ የተወሰኑ ተመኖች በባለስልጣኑ መስተካከል አለባቸው ተብሎ እስካልታመነ ድረስ ቋሚ ሆነው ይቀጥላሉ።

4. The rural households are charged a tariff not exceeding the national average end-use tariff up to a consumption of 1kWh per week where subsidy finance or cross subsidy can be availed and implemented. For any consumption beyond 1kWh, they may be charged the tariff calculated utilizing the tariff determination methodology.

5. The mini grid tariff is set by the Authority as a consumption-based tariff, denominated in Birr/KWh or optionally as a flat charge per customer group, or any other approaches presented by License and approved by EEA for a period of four years.

6. Sub-Article /4/ of this article shall be applicable only if the cross subsidy between consumers is qualified enough, provided that within the license area consumers in the high consumption range who can bear the weight of the subsidy. Where this is not possible direct finance for the subsidy must be availed.

7. Any values fixed in the tariff tool by the Authority shall remain so fixed unless they are deemed to be adjusted by the Authority.

8/ በባለስልጣኑ በተወሰነው የታሪፍ ስሌት ዘዴ መሰረት ዝርዝር የታሪፍ ተመንንና ከድጎማ/የጎንዮሽ ድጎማ ጋር የተያያዙ ጉዳዮችን ለማስላት የታሪፍ ቀመሮችን ያዘጋጃል።

9/ ቋሚ ክፍያ ወይም የማገናኛ ክፍያዎች ከችርቻሮ የኢነርጂ ታሪፎችና ከሀይል ታሪፎች በተናጥል ተለይተው ይዘጋጃሉ።

25.ስለ ታሪፍ ክለሳና የማፅደቅ ሂደት

1/ የታሪፍ ክለሳ በአልሚዉ ወይም በባለስልጣኑ አንዱ ከሌላው አካል ጋር በመነጋገር ማስጀመር ይቻላል።

2/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ /1/ የተከለሰ የታሪፍ ማመልከቻ ጥያቄ ለባለሥልጣኑ ተሟልቶ በቀረበ በ 60 ቀናት ውስጥ ሂደቱንና የመጨረሻውን የታሪፍ ወሳኔ ይሰጣል።

3/ የታሪፍ ክለሳና ማፅደቅ ሂደት በአባሪ 7 ወይም የሚከተሉትን ሂደቶች መከተል ይኖርበታል።

ሀ) የታሪፍ ማመልከቻ ማስገባት

ለ) የማመልከቻው ቅድመ ግምገማ

8/ The Authority shall prepare a tariff tool for detailed computation of rates per the given methodology and for addressing issues of subsidy or cross subsidy, interim adjustment, etc.

9/ Fixed charge or connection charges shall be developed apart from retail energy tariffs and power tariffs.

25. Tariff Review and Approval Process

1/ A review of the tariff can be initiated by the developer or the regulator through communication to the other party;

2/ Following the triggering (Article 25/1/), a revised completed tariff application shall be submitted to the authority and the authority should process and provide final tariff determination within 60 days.

3/ The following summary of steps shall be followed in tariff review and approval; (**Appendix 7**)

c) Submission of Tariff Application;

d) Preliminary Review of Application:

- ሠ) የህዝብ ሀሳብን የመስማትና ድህረ/ሁለተኛ ግምገማ
- ረ) የታሪፍ ወሳኔ ሀሳብ እና ማፅደቅ
- ሰ) ታሪፍ ማሳወቂያ/ ህትመት
- ሸ) መረጃ ማስራጨት

4/ የታሪፍ ማመልከቻ ማቅረብ

ለታሪፍ ግምገማ እና ማፅደቅ 60 ቀናት የጊዜ ገደቡን ከግምት ውስጥ በማስገባት የታሪፍ ማመልከቻ ቀደም ብሎ መቅረብ አለበት፡፡

5/ የማመልከቻው ቅድመ ግምገማ

- ሀ) ባለሥልጣኑ ለታሪፍ መነሻ ሀሳብ መሟላት የመጀመሪያ ግምገማ ያካሂዳል፡፡
- ለ) ባለሥልጣኑ ከቅድመ ግምገማ በኋላ መሟላት ያለባቸው ሰነዶችና መረጃዎች ከጎደሉ የታሪፍ ሀሳቡን ወድቅ ሊያደርገው ይችላል፡፡
- ሐ) ባለፍቃዱ የታሪፍ መነሻ ሀሳቡ ባለመሟላቱ ምክንያት ወድቅ መደረጉን ባወቀ በ 30 ቀናት ውስጥ በድጋሚ የታሪፍ ማመልከቻውን ከተሟሉ ሰነዶች ጋር እንደገና እንዲታይለት ማቅረብ ማስገባት አለበት፡፡

- e) Public Hearings and Post Preliminary Review;
- f) Tariff Recommendation and Approval;
- g) Tariff notification/Publication;
- h) Information dissemination.

4/ Submission of Tariff Application

Tariff Application shall be filed ahead of time taking in to account the sixty days time requirement for tariff review and approval.

5/ Preliminary Review of Application

- a) The authority shall conduct Preliminary review of the tariff proposal for completeness.
- b) The authority may reject the tariff proposals if some of data required or information is missing, after a post preliminary review.
- c) The Licensee, after receiving the “*Rejection Notice*” due to incompleteness, shall then re-file its *tariff application within thirty (30) days*, and submit all the necessary information to the authority for re-consideration.

6/ የህዝብ ሀሳብን የመስማትና ድህረ/ሁለተኛ ግምገማ

ሀ) ባለሥልጣኑ ወይም ውክልና ያለው የመንግስት ተቋም የባለፍቃዱን የታሪፍ መነሻ ሀሳብ በሚቀበልበት ጊዜ የህዝብ ሀሳቦችን ወይም አስተያየቶችን ለመቀበል ክፍት ይሆናል።

ለ) ባለሥልጣኑ ወይም ውክልና ያለው የመንግስት ተቋም የህዝብ ሀሳቦችን ወይም አስተያየቶችን በሚቀበልበት ጊዜ ባለፍቃዱ ከታሪፍ መነሻ ሀሳብ ባለድርሻ አካላት የሚቀርቡ ጉዳዮችን እንዲመልስ ይጠየቃል።

ሐ) ባለሥልጣኑ ወይም ውክልና ያለው የመንግስት ተቋም የህዝብ ሀሳቦችን/አስተያየቶችን ከተቀበለ በኋላ ስለ ታሪፍ መነሻ ሀሳቡ ጥልቅ የሆነ የአይነትና የመጠን ትንታና ያደርጋል። ትንተናው ባለፍቃዱ የሚያቀርባቸውን ዋና ዋና ወጪዎችን ግምገማን ያካትታል።

መ) ባለስልጣኑ ወይም በእረሱ የሚወከል የታሪፍ ግምገማ በሚያካሄድበት ጊዜ እንደአግባቡ የባለሙያን ወይም በዘርፉ ያሉ የባለድርሻዎችን ልምድ ሊጠቀም ይችላል።

6/ Public Hearings and Post Preliminary Review

a) When the authority or its delegated state institution accepts the tariff proposals of a Licensee, it shall hold ‘open’ hearings/public hearing.

b) At the public hearing(s), the authority or its proxy may ask the Licensee(s) to respond to issues raised by stakeholders on the tariff proposals.

c) After the public hearings, the authority or its proxy shall perform in-depth analysis of the tariff proposal, using both qualitative and quantitative analysis. The analysis will involve review of major cost elements submitted by the Licensee(s).

d) The authority or its proxy as appropriate may draw on the expertise or experience of stakeholders in the sector when conducting the tariff analysis.

ሠ) ባለሥልጣኑ ወይም ወክልና ያለው የመንግስት ተቋም የህዝብ ሀሳቦችን ወይም አስተያየቶችን ከመቀበሉ በፊት ባለፍቃዱ ለህዝብና ለተጠቃሚዎች፣ ለማህበረሰቡ አግባብና ተደራሽነት ያለውን ሚዲያ በመጠቀም የታሪፍ መነሻ ሃሳቡን እንዲያስራጭ ይጠየቃል።

ረ) በዚህ ንዑስ አንጽ /ሠ/ የህዝብ ሀሳብ ከሚሰበሰበበት ቢያንስ 10 ቀናት አስቀድሞ ይደረጋል።

ሰ) ባለሥልጣኑ የራሱን መንገዶች በመጠቀም የቀረበውን የታሪፍ መነሻ ሀሳብ ወይም ፖሮፖዛል የማስራጨት መብት አለው።

ሸ) የታሪፍ ትንተና ግኝቶች በባለሥልጣኑ ወሳኔ እና በባለፈቃዱ ማመልከቻ መካከል ላለው ልዩነት ባለድርሻ አካላት አጭር ዕይታ እንዲኖራቸው ለማስቻል በአባሪ 6 ባለው ቅፅ መሰረት ይጠቃለላሉና ይቀርባሉ።

ቀ) ይህ የታሪፍ ሰነዶች ጋር አባሪ መሆንና ባለሥልጣኑ ስለደረሰበት ወሳኔ ምክንያታዊነት አጭር መግለጫ መቅረብ አለበት።

e) Prior to holding the public hearings, the authority or its delegated state institution may ask the Licensee to disseminate the tariff proposals to the public and customers using appropriate media accessible to the customers and the local community.

f) This Article sub-article e) shall be implemented at least 10 days before the public hearings.

g) The authority also reserves the right to disseminate the proposed tariff itself using appropriate means.

h) The findings from the tariff analysis will be summarized in a form (**Appendix: 6** to enable stakeholders have a concise view of the differences between the authority's recommendations and Licensee(s) applications.

i) This should form an Appendix to the tariff documentation and should also provide a summary of the rationale for the authority's rate determination.

26. የታሪፍ ወሳኔ

1/ የታሪፍ ወሳኔ የሚከተሉትን ማካተትና በአባሪ 6 ላይ ባለው ቅፅ መሰረት መቅረብ አለበት፡፡

ሀ) በወጪ ክፍሎች ላይ ባለሥልጣኑ ወሳኔ

ለ) የገቢ መስፈርቶች ወጪ፡

ሐ) በአባሪ 6 ላይ የተደገፉት የወሳኔ ሃሳቡ ምክንያቶች በባለፈቃዱ(ዶቹ) የተጠየቀውንና በኢትዮጵያ ኢንርጂ ባለስልጣን የተሰጠውን ወሳኔ ያሳያሉ፡፡

2/ ባለሥልጣኑ ወይም ውክልና ያለው የመንግስት ተቋም ለከግሪድ ወጪ ታሪፍ በ 60 ቀናት ውስጥ ሁሉንም የቀረቡ ሃሳቦችንና ተቃውሞዎችን ከግምት ውስጥ ካስገባ በኋላ በአባሪ 7 ባለው ሂደት መሰረት የታሪፉን ከማሻሻያዎች ሊያፀድቅ ወይም ማመልከቻውን ከተመዘገቡ ምክንያቶች ጋር ሊሰርዝ ወይም ውድቅ ሊያደርግ ይችላል፡፡

27. የታሪፍ ትግበራ እና ማስታወቂያ/ህትመት

1/ የታሪፍን መፅደቅ ተከትሎ ባለስልጣኑ አስፈላጊ ነው ብሎ ካመነ ጋዜጣዊ መግለጫ ሊሰጥ ይችላል፡፡

26. Tariff Determination

1/ The Tariff determination should comprise the following and has to be presented using the format on **Appendix 6**:

a) The authority's decision on the cost elements;

b) Resulting revenue requirements;

c) Reasons for the recommendation supported by (**Appendix 6**) showing the Differences between the authority's recommended figures and those submitted by the Licensee(s);

2/ The authority or its proxy shall, within **sixty days**, after considering all suggestions and objections, per the process flow in **Appendix 7**, approve the tariff with such modifications or such conditions, or reject the application for reasons to be recorded.

27/ Tariff Publication or announcement and Implementation

1/ Following the approval of tariff, the Authority may also issue a 'Press Release' as deemed necessary

- 2/ ባለፈቃዶች የተፈቀደላቸውን ታሪፍ ለሚመለከተው ለህዝብ ይፋ ያደርጋሉ።
- 3/ ማስታወቂያው ሰፊ ስርጭት ባለው ጋዜጣ ወይም በዌብሳይት ወይም በሌላ ተመሳሳይ መንገድ ይሆናል።
- 4/ አዲስ ታሪፍ እስከሚሠራበት ጊዜ ድረስ በባለስልጣኑ የፀደቀው ታሪፍ ተግባራዊ ሆኖ ይቆያል።

ክፍል አራት

የአገልግሎት ጥራት ደረጃ

28. የአገልግሎት ጥራት ደረጃን የመወሰን

ዓለማ እና መስፈርቶች፤

- 1/ የአገልግሎት ጥራት ደረጃ ዓለማ በኢትዮጵያ ውስጥ የአነስተኛ ግሪድ ባለፈቃድ የሚሠጥ ኃይል አቅርቦት እና አገልግሎት የጥራት ደረጃዎችን ለመወሰን ነው።
- 2/ የአገልግሎቶች ጥራት የሚመዘንባቸው መስፈርቶች እንደሚከተለው ይኖራል፤
 - ሀ) የደንበኞች የአገልግሎት ጥራት እና አስተማማኝነት ከቴክኒካዊ ጉዳዮች ጋር ያልተያያዘ እና
 - ለ) የኤሌክትሪክ የኃይል አቅርቦቱን ጥራትና አስተማማኝነት የሚመለከቱ ቴክኒካዊ ሁኔታዎችን የሚያመለክቱ ናቸው።
- 3/ ባለፈቃዱ በዚህ መመሪያ ውስጥ በተገለጹት የአገልግሎት ጥራት ደረጃዎች ላይ በእውነተኛ አፈፃፀም ላይ ለባለሥልጣኑ ዝርዝር ዓመታዊ የሥራ አፈፃፀም ሪፖርት ያቀርባል።

- 2/ The Licensees shall publicize the approved tariffs to the public concerned.
- 3/ The publication would be either through the newspapers of wide-circulation, or website or through other similar manner.
- 4/ A tariff approved by the Authority shall remain effective until such time that a new tariff becomes effective.

PART FOUR

QUALITY OF SERVICE STANDARD

28. Objective of setting quality of service standards shall be as follows;

- 1/ To determine the quality standards of off-grid/ mini grid electricity services that is provided by a mini grid Licensee in Ethiopia.
- 2/ The criteria for measuring the quality of services shall be as follows;
 - a) Quality of services to customers which refers to non-technical aspect of electricity supply and
 - b) Quality of Electricity supply which refers to technical aspects of power supply which address power quality and reliability.
- 3/ The Licensee shall provide a detailed annual performance report to the authority on actual performance against service quality standards defined in this directive.

29. የኃይል አቅርቦት፣ የማሻሻል ወይም ቦታ የማዛወር እና ከክፍያ ጋር የተያያዙ ሁኔታዎች

1/ በተቻለ መጠን ባለፈቃዱ ደንበኞች የፍጆታና ለሌሎች የሚጠበቅባቸውን ክፍያ ለመፈጸም እንዲሁም ከክፍያ ጋር የተያያዙ ያላቸውን ጥያቄ ለመፍታት የሚያስችል በአካባቢያቸው ወይም በቅርብ ርቀት ባሉ ስፍራዎች እንዲሆን ሁኔታዎችን ያመቻቻል።

2/ ባለፈቃዱ ከደንበኛ የኃይል አቅርቦት መስመሮች እንዲሻሻሉለት ወይም ቦታቸው እንዲዛወርለት ሲጠይቅ ከዚህ በታች ባሉትን የጊዜ ገደቦች ተግባራዊ ደርጋል፤

ሀ) በቦታው ያለው የኔትዎርክ ዕቃዎች የሚጠቀም ከሆነ፣ ለነጣላ ፌዝ 10 ቀናት እና ለ3 ፌዝ 20 ቀናት ውስጥ ይሆናል።

ለ) ተጨማሪ ኔትዎርክ ማራዘም አስፈላጊ በሚሆኑበት ጊዜ ለአነስተኛ ቬልቴጅ 2 ወር ሲሆን ለመካከለኛ ቬልቴጅ በ3 ወር ውስጥ ይሆናል።

ሐ) አቅርቦቱን የሚቀርብበት ጊዜ በደንበኛው እና ባለፈቃዱ መካከል መደራደር ይችላል ።

3/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ /2/ የተደነገገው ቢኖርም፣ ባለፈቃዱ እና ደንበኛው የኔትዎርክ ዕቃዎች አቅርቦትን ከአምራቾች የሚገቡበት ጊዜ አንጻር ወይም መሰል ጉዳዮች ለማስተናገድ ረዘም ላለ ጊዜ ሊደራደር ይችላል።

29. Conditions for Supply, Improving or Relocation and Payment

1/ The Licensee shall ensure that, wherever practical, facilities are provided within or close to Customers premises areas to afford Customers, a reasonable opportunity to pay their accounts and to resolve account queries.

2/ When requested to, the Licensee shall improve or relocate the existing power supply installations of an existing customer, within the following prescribed times:

a) 10 working days for single phase and 20 days for 3 phases, where existing infrastructure can be used;

b) Within 2 months for LV and 3 months for MV where network extensions are required.

d) The period for providing the supply could be negotiated between the Customer and the Licensee.

3/ Notwithstanding the provision of this Article sub-article /2/, the Licensee and the customer may negotiate an extended period of time to accommodate the delivery of equipment from manufacturers or for related matters.

4/ ባለፈቃዱ በባለስልጣኑ በፀደቀ የአቅርቦት ውል መሠረት ለደንበኛው ውል ወይም የአቅርቦት ስምምነት ይሰጣል ወይም ይፈፅማል፡፡

30. አገልግሎት የሚቋረጥበት ሁኔታዎች

1/ ባለፈቃዱ አገልግሎቱን ከመቋረጡ በፊት የሚከተሉትን ቅድመ-ሁኔታዎች መሟላቱን ያረጋግጣል፡-

ሀ) በክፍያ ጊዜ ውስጥ ክፍያ ካልተከፈለ የኤሌክትሪክ አቅርቦት እንደሚቋረጥበት ቢያንስ 14 ቀን አስቀድሞ ባለፈቃዱ ለደንበኛው የጽሑፍ ማስጠንቀቂያ ይሰጣል፡፡

ለ) ከተቻለ ኃይል ከመቋረጡ በፊት ከደንበኛው ጋር ስለጉዳዩ በአካል ለመነጋገር ጥረት ማድረግ ይኖርበታል፡፡

2/ ደንበኛው የዉሉን ወይ የአቅርቦቱን ስምምነት ወይም ዉል ማሟላት ካልቻለ ባለፈቃዱ ኃይል ልያቋርጥበት ይችላል፡፡

3/ በድህረ ክፍያ ሂሳብ በክፍያ ወቅት ደንበኛው በአድራሻው የተስማማበትን ወይም የተጠቀመውን የፍጆታ መጠን (ሜትር ከተሰጠ) ቀርቦለት ክፍያውን ካልፈጸመ ይህም፡-

ሀ) አግባብ ያለው የክፍያ ቀን በፍጆታ ሂሳቡ ላይ ወይም በባለፈቃዱ ከተገለጸ፡፡

4/ The Licensee shall provide a supply agreement to the customer, with its terms and conditions of supply approved by the Authority;

30/ Conditions for Disconnection of Service

1/ Before disconnection, the Licensee shall ensure that the following conditions have been fulfilled:

a) The Licensee has given a written warning to the customer of at least 14 days that electricity supply shall be disconnected if payment is not made within the payment period;

b) If possible, the licensee should try to talk to the client in person before the disconnection.

2/ The Licensee may disconnect the customer for reasons of failure to comply with the terms and conditions of the contract or supply agreement;

3/ In the case of post-paid billing, the customer has not paid the amount agreed or correctly billed (if meter is provided) to his address by the relevant date provided that:

a) The relevant payment date is clearly shown on the bill or notified by the Licensee

ለ) አግባብ ያለው የክፍያ ቀን ቢያንስ 21 ቀናት ቀድሞ በደንበኛው ዘንድ ተቀባይነት ባለው የደንበኞች ማቅረቢያ አድራሻ ከተጠሰተዉ፤

ሐ) ክፍያው ቀን በተመሳሳይ የአቅርቦት አድራሻ ለተመሳሳይ ደንበኛ በተሰጠ ቀጣይ የክፍያ ቀን ካልተተካ፤

መ) ባለፈቃዱ ሂሳቡ ያልተከፈለ መሆኑን በመዝገቡ ውስጥ በግልፅ ማረጋገጥ፤

ሠ) ባለፈቃዱ በክፍያው ጊዜ ውስጥ ክፍያ ካልተከፈለ የኤሌክትሪክ እንደሚመቆረጥበት ለደንበኛው የጽሑፍ ማስጠንቀቂያ በመስጠት ደንበኛው ለደብዳቤው 14 ቀናት ውስጥ ምላሽ ካልሠጠ፤

ረ) ባለፈቃዱ ደንበኛው ሕጎችን ሲጥስ በተለይ፣ የሌሎች ደንበኞች አገልግሎት የሚያወክ የኤሌክትሪክ አጠቃቀም ወይም የግሪድ ኦፕሬሽን የሚያወክ ደረጃውን ያልጠበቀ ዕቃ ሲጠቀም እና ይህን ሲያሳወቅና ሁነታውን እንዲያስተካክል ለደንበኛያ በቂ ጊዜ የሠጠ እንደሚሆን፤

4/ የዚህ መመሪያ ድንጋጌዎች እንደተጠበቁ ሆነው፣ ባለፈቃዱ የኤሌክትሪክ ኃይል አቅርቦቱን በሚከተለው መንገድ ሊያቋርጥ ይችላል፡-

b) The relevant payment date is at least 21 days from the date of delivery of the bill to the supply address or a delivery address provided by the customer, which is acceptable to the Licensee;

c) The payment date has not been superseded by a subsequent payment date issued to the same customer at the same supply address;

d) The Licensee has clearly verified in its record that the bill has not been paid;

e) The Licensee has given a written warning to the customer that the electricity supply shall be disconnected if payment is not made within the payment period, and the customer has not responded to the letter within 14 days;

f) The customer has violated the Licensee rules pertaining to the use of service in a manner which interferes with the service of others or the operation of sub-standard equipment, if a reasonable attempt has been made to notify the customer and the customer is provided with a reasonable opportunity to remedy the situation;

4/ Without prejudice to the provisions of this Directive, the Licensee may disconnect a Customer's electricity supply in the following manner:

ሀ) ያለ ማስታወቂያ፣ ደንበኛው በሕገ-ወጥነት ከባለፈቃዱ ኔትዎርክ ጋር ከተገናኘ;

ለ) ያለ ማስታወቂያ፣ ባለፈቃዱ የደንበኛው የኤሌክትሪክ መስመር ዝርጋታ ለኔትዎርኩ አስተማማኝ አፕሬሽንና ደህንነት እንዲሁም ለሌሎች ደንበኞች የኃይል አቅርቦት ጥራት ሲጋት መሆኑን ከተገናዘበ፤

ሐ) በደንበኛው ጥፋት በግቢው ውስጥ የሚገኝ የፍጆታ ሜትር ለሁለት ተከታታይ ሂሳቦች ጊዜ ሊነበብ የማይችል ከሆነ፣ ባለፈቃዱ ለደንበኛው በተጠቀሰው ቀን ንባቡ እንዲወሰድ ሁኔታዎችን ካላመቻቸ በስተቀር የኤሌክትሪክ አቅርቦት እንደሚቋረጥበት በጽሑፍ ማስጠንቀቂያ ከሰጠ፤

መ) ባለፈቃዱ በአነስተኛ ግሪድ ኔትዎርክ ላይ የታቀደ ጥገና ወይም ሌሎች የታቀዱ ተግባሮችን ለማከናወን አቅርቦት ማቋረጥ ካስፈለገ ባለፈቃዱ ለደንበኞች ቢያንስ ከ 72 ሰዓታት በፊት ካሳወቀ፡፡

31. የአገልግሎት መቋረጥ ክልከላ

1/ ደንበኛው የድህረ ክፍያ ተጠቃሚ ከሆነ እና የአገልግሎት ክፍያ ሳይከፍል ሆኖም ጊዜው በሳምንቱ መጨረሻ ወይም በሕዝባዊ በዓላት በሆኑበት ጊዜ ከዚህ በተዘረዘረው አንድ ልዩ ክስተት ባለበት ቦታ ባለፈቃዱ የኃይል አቅርቦት ማቋረጥ አይኖርበትም፡፡

a) Without notice, where the Customer is connected to the Licensee's network illegally;

b) Without notice, where the Licensee considers a Customer's installation to be dangerous to the health and or integrity of the network and/or the quality of supply to other Customers ;

c) Where, due to any act of omission of a Customer, a meter located in his premises is inaccessible to be read for a period of two consecutive bills ; provided that the Licensee gives to the Customer a written warning that unless he provides access by a given date, electricity supply to the Customer shall be disconnected ;

d) Where the Licensee requires interrupting supply to carry out planned maintenance or other planned activities on the mini grid network or there is discontinuance of supply, the Licensee shall give notice not less than 72 hours to customers to be affected by the discontinuance.

31/ Prohibition of Disconnection of Service

1/ The Licensee with post-pay metering shall not disconnect a customer for non-payment on weekends or on public holidays and in premises where there is a particular event as listed here;

ሀ) ሠርግ ላይ ከሆነ፤

ለ) በቅርብ ከአንድ ወር በታች ልጅ የወለደ፤

ሐ) በሆስፒታል ውስጥ በአልጋው ላይ በኤሌክትሪክ ማሽን ተግዞ ለሚተከም ህመምተኛ እና

መ) አስክሬን በቤት ውስጥ የለበት ሰው፡፡

2/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ /1/ የተደነገገ ቢኖርም የጥበቃ ጊዜ ሁኔታው ከተከሰተበት ቀን ጀምሮ 30 ቀናት መብለጥ የለበትም፡፡

3/ ባለፋቃዱ ከዚህ በታች በሆነ ምክንያቶች ከድህረ ክፍያ ደንበኛ የኃይል አቅርቦት ሊያቋርጥ አይችልም፡፡

ሀ) ደንበኛው ከባለፈቃዱ ጋር የክፍያ ስምምነት የገባ እና ክፍያዎችን በስምምነቱ መሠረት እየተፈጸመ ከሆነ፤

ለ) ደንበኛው ባልተከፈለው የክፍያ መጠየቂያ ላይ በባለፈቃዱ ወይም በባለስልጣኑ አቤቱታ አሰራር መሠረት ቅሬታ ካቀረበና አቤቱታው ያልተፈታ ከሆነ፡፡ሆኖም ደንበኛው በተመሳሳይ የቀን መቁጠሪያ ዓመት ውስጥ ከሁለት ጊዜ በላይ ተገቢ ያልሆኑ ቅሬታዎች ካላቀረበ፡፡

32. የኤሌክትሪክ አቅርቦት መልሶ ስለ ማገናኘት
ባለፈቃዱ በዚህ አንቀጽ ላይ በተዘረዘሩት ሁኔታዎች ለደንበኛው የኤሌክትሪክ አቅርቦትን እንደገና ማገናኘት ይኖርበታል፤

a) Ongoing wedding.

b) recently (less than one month) delivered child,

c) bed fast patient supported by electricity and

d) ongoing mourning for a dead person;

2/ Notwithstanding the provisions of sub-article /1/ of this article, waiting time should not exceed more than 30 days of the indicated occurrences of the circumstances.

3/ The Licensee with post-pay metering shall not disconnect a Customer for electricity non-payment where:

a) The Customer has entered into payment arrangement with the Licensee and payments are being made in accordance with the arrangement ;

b) The Customer has made a complaint concerning the unpaid bill in accordance with the Licensee or the Authority complaint procedure and the complaint remains unresolved, provided that the customer has not made more than two unjustified complaints in the same calendar year.

32..Reconnection of Electricity Supply

The Licensee shall reconnect electricity supply to the Customer in the following circumstances:

1/ ደንበኛው የፍጆታ ክፍያ ባለመፈፀሙ ምክንያት አገልግሎት ከተቋረጠበት የሚፈለጉትን የፍጆታና የአገልግሎት ክፍያዎች ከፈጸመ ወይም ከባለፈቃዱ ጋር ተቀባይነት ያለው የክፍያ ሥርዓት ስምምነት ከገባ።

2/ ደንበኛው የሚጠበቅበትን የፍጆታ ክፍያ ከፈጸመ በኋላ በ24 ሰዓት ውስጥ ባለፈቃዱ አገልግቱን መልሶ ማገናኘት ይኖርበታል።

33. በማከፋፈያ ሲስተም ብልሽት ምክንያት የተቋረጠ የኃይል አቅርቦት መልሶ ስለማገናኘት

1/ በማከፋፈያ ሲስተም/በአገልግሎት መስመር ብልሽት ምክንያት ለደንበኛው የሚደርሰው የኃይል አቅርቦት ከተቋረጠ፣ የጥገና ሥራው የበለጠ ጊዜ የሚወስድ ካልሆነ በስተቀር ባለፈቃዱ በ24 ሰዓት ውስጥ መልሶ ማገናኘት አለበት።

2/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ /1/ የተነገገው የጊዜ ገደብ ተፈጻሚ የሚሆነው ባለፈቃዱ አቅርቦቱ መቋረጡን እንዲያውቀው ከተደረገ ብቻ ነው።

34. የደንበኞች ቅሬታ ማስተናገጃ እና ምላሽ አሰጣጥ ሥነ ሥርዓት

1/ ቀልጣፋ አገልግሎት ለደንበኞቹ ማድረሱን ለማረጋገጥ ባለፈቃዱ ከዚህ በታች በተዘረዘሩት የቅሬታዎች ማስተናገጃ አሰራር መሠረት ለጽሑፍ ቅሬታዎች ሁሉ ምላሽ መስጠት ይጠበቅበታል።

a) Whenever a Customer, disconnected for non-payment of electricity bill, pays all the Licensee's charges or enters into an acceptable payment arrangement with the Licensee;

b) Where a customer has been disconnected for default in consumption bill payment, the Licensee shall reconnect the supply within 24 hours after the customer has effected payment of owed invoices and service charges.

33/ Restoring supply following distribution system or service lines failure

1/ Where the supply to a customer is discontinued as a result of a failure of the distribution system/service lines, the Licensee shall restore supply within 24 hours unless for reasons of major works needed to restore supply;

2/ The time limit prescribed in Article 33(1) of this Directive shall only apply if the Licensee is made aware of the supply interruption.

34. Response to customer complaints and compliant handling procedure

1/ To ensure delivery of efficient service to its customers, the Licensee is required to respond to all written complaints in accordance with the complaints procedure described below.

- 2/ ተግባራዊነቱን ለማረጋገጥ ባለፈቃዱ የደንበኞችን አቤቱታ የተቀበለበትን ቀን እንዲሁም ምላሽ የሰጠበትን ቀን መመዝገብ አለበት።
- 3/ ባለፈቃድ የአገልግሎቶቹን ጥራት ደረጃዎችን በተመለከተ ደንበኞች ያሏቸውን ቅሬታዎች መመዝገብ የሚያስችልና ባለፈቃዱም ከደንበኞቹ ለደረሰው ቅሬታዎች ምላሽ የሚሠጥበትን አሠራር የሚያብራራ የቅሬታ ማስተናገጃ ሥነ-ሥርዓት ተግባራዊ ያደርጋል።
- 4/ የቅሬታ ማስተናገጃ ሥነ-ሥርዓቱ ባለፈቃዱ ቅሬታዎችን ሁሉ እንደሚመዘግብና ለቀረቡለት ቅሬታዎች በ10 ቀናት ውስጥ ምላሽ የሚሠጥ መሆኑን ማካተት አለበት። ባለፈቃዱ የአቤቱታ አቅራቢውን ስም እና አድራሻ ፣ የአቤቱታውን ቀን፣ ሁኔታ እና ሁኔታውን የሚያመለክቱ የቅሬታዎችን ዝርዝር ሁሉ መዝግቦ መያዝ አለበት።
- 5/ ባለፈቃድ የቅሬታ ማስተናገጃ ሥነ-ሥርዓቱና በየወቅቱ የሚደረጉበትን ማሻሻያዎች ሁሉ ቅጂ ለባለሥልጣኑ መላክ አለበት። ማንኛውም የባለፈቃድ ደንበኛ የሆነና የቅሬታ ማስተናገጃ ሥነ-ሥርዓት ቅጂ እንዲሠጠው የጠየቀ በነፃ ማግኘት አለበት።
- 6/ ባለፈቃድ የቅሬታ አያያዝ ሥነ ሥርዓት መኖሩን እና ስለ ተጓዳኝ ክለሳዎቹ መኖር ይፋ/ግንዛቤ እንዲኖር ያደርጋል። ባለፈቃድ የቅሬታ ማስተናገጃ ሥነ-ሥርዓቱን ለደንበኞች ያሳወቀበትን መንገድና ቅጂውን ጠይቀው ያገኙ ደንበኞች ብዛት ለባለሥልጣኑ ሪፖርት ያደርጋል።

- 2/ In order to ensure compliance, the licensee is required to record the date of receipt of customer's complain, as well as the date of licensee's response.
- 3/ The Licensee shall implement a Complaints Handling Procedure that allows customers to register complaints relating to the Service Quality Standards of the Licensee and that describes how Licensees shall respond to complaints received from customers.
- 4/ The Complaints Handling Procedure shall include the provision that the Licensee will register all complaints and respond to all complaints within 10 days. The Licensee shall therefore keep a record of all complaints that shall indicate the name and address of the complainant, the date and nature of the complaint and its disposition;
- 5/ Licensees shall send a copy of the Complaints Handling Procedure (acceptable to the Authority) and all revisions thereafter to the Authority. A copy of the Complaints Handling Procedure, upon request, shall be freely given to any customer of the Licensee.
- 6/ The Licensee shall publicize the existence of the Complaints Handling Procedure and revisions thereof. The Licensee shall report to the Authority, the method by which it has distributed the Complaints Handling Procedure and the number of copies of the Procedure that are given to customers upon request.

7/ ባለሥልጣኑ የባለፈቃድ ደንቦች ያቀረቡዋቸውን ቅሬታዎች ይመረምራል። ይህም የሚሆነው ደንቦች ቅሬታውን እንዲታይለት ለባለፈቃዱ አቅርቦ ከባለፈቃዱ ያገኘው ምላሽ አጥጋቢ አይደለም ብሎ ለባለሥልጣኑ ሲያቀርብ ወይም ባለፈቃዱ በተወሰነው የጊዜ ገደብ ውስጥ ምላሽ ካልሠጠው ነው።

8/ በባለፈቃድ የቅሬታ ማስተናገጃ ሥነ-ሥርዓት ውጥ ደንቦች ለባለፈቃድ ባቀረበ ቅሬታ ላይ ከባለፈቃድ የሚሠጥ ምላሽ ካላረካቸው ለባለሥልጣኑ ወይም በባለሥልጣኑ ወክልና ለተሠጣቸው አካላት ቅሬታውን የማቅረብ መብት እንዳለው መግለፅ አለበት።

- 35. የኤሌክትሪክ አቅርቦት ጥራት**
 የኤሌክትሪክ ኃይል አቅርቦት ጥራት እና አስተማማኝነት በሚከተሉት ልኬቶች ውስጥ ያሉትን ልዩነቶች በመመርመር መገምገም ይቻላል፡-በ
- 1/ ፊርኩዌንሲ፤
 - 2/ ቬልቲጅ፤
 - 3/ አስተማማኝነት ወይም የአቅርቦት ቀጣይነት፡የአቅርቦት መቋረጥ እና መቆራረጥ፤

36. ፊርኩዌንሲ
 ለAC አነስተኛ ግሪድ መደበኛ የኦፕሬሽን ፊርኩዌንሲ 50Hz ይሆናል። የተፈቀደ የፊርኩዌንሲ የልዩነት ክልል በ +6%(53Hz) እና -4%(48Hz) ሲሆን ከዚህ ክልል ውጭ በሆነ ሁኔታ 500ms በላይ ከቆየ የአነስተኛግሪድ ማመንጫው በተገጠሙ መከላከለያ ዕቃዎች መቋረጥ ይኖርበታል።

7/ The Authority may investigate complaints made by customers of the Licensee provided that the customer has first presented his/her complaint to the Licensee and is not satisfied with the response given by the Licensee or where the Licensee has failed to respond within the prescribed period.

8/ The Licensee's Complaints Procedure shall indicate that customers have the right to complain to the Authority or bodies protected by the Authority, if they consider that the response by the Licensee to their complaint is unsatisfactory.

35. Quality of electricity supply

The quality of electricity or power quality and reliability can be assessed by examining the variations in the following parameters:

- 1/ Frequency;
- 2/ Voltage;
- 3/ Reliability or Continuity of Supply: Supply Interruptions and Outages;(SAIFI and SAIDI)

36. Frequency

For AC mini grids, the nominal operating frequency of the mini grid shall be 50 Hz. The allowed operating range shall be within +6% (53 Hz) and -4% (48 Hz), beyond which the protection relays at generation shall operate to shut down the mini grid, after a time delay of 500 ms from the time the frequency crosses the allowed boundaries.

37. ሾልቴጅ

- 1/ ባለፈቃድ ለዝቅተኛ ሾልቴጅ ደንበኛው ለነጠላ ፌዝ በ230ቬልት እንዲሁም ለባለ 3 ፌዝ በ400ቬልት ኃይል ማቅረብ ይኖርበታል።
- 2/ በሁሉም አነስተኛ ግሪድ ኔትዎርክ የሚፈቀድ የሾልቴጅ መዋገቅ የሚከተለው ይሆናል፡-
 - ሀ) ለዝቅተኛ ሾልቴጅ አቅርቦት $\pm 10\%$ ፤
 - ለ) ለመካከለኛ ሾልቴጅ አቅርቦት $\pm 6\%$ ።
- 3/ በሁሉም የሾልቴጅ ደረጃዎች በፌዞች መካከል ያለው የሾልቴጅ አለመመጣጠን ደረጃ 3% ይሆናል።
- 4/ ከፍተኛ ተቀባይነት ያለው አጠቃላይ የሃርሞኒክ መዛባት 8% ለዝቅተኛ ሾልቴጅ ግንኙነቶች እንዲሁም 6.5% መካከለኛ የሾልቴጅ ግንኙነት ላላቸው ሚኒ ግሪድ።

38. የአቅርቦት መቋረጥ እና መቆራረጥ

- 1/ የአነስተኛ ግሪድ የኃይል መቋረጥ ድግግሞሽ እና የጊዜ ርዝመት የታቀደ እና አስገዳጅ የኃይል መቋረጥ ለየብቻ የሚለካ ይሆናል።
- 2/ የአነስተኛ ግሪድ የታቀደ የኃይል መቋረጥ ድግግሞሽና የጊዜ ርዝመት የሚከተሉትን መብለጥ የለበትም፤
 - ሀ) አማካይ የታቀደ መቋረጥ ድግግሞሽ በዓመት ከ12 ጊዜ መብለጥ የለበትም።
 - ለ) አማካይ የታቀደ መቋረጥ የጊዜ ርዝመት ከዓመታዊ የአገልግሎት ሰዓት 5% በላይ መሆን የለበትም።

37. Voltage

- 1/ The Licensee shall supply the terminals of a low voltage customer with a nominal value of 230 volts phase to neutral. In the case of a multiphase supply the nominal voltage shall be 400 volts phase to phase.
- 2/ The voltage level of all networks shall be kept within the following voltage ranges:
 - a) for low voltage supplies $\pm 10\%$;
 - b) for medium voltage $\pm 6\%$;
- 3/ The acceptable level for voltage unbalance at all voltage levels shall be 3%.
- 4/ The maximum admissible Total Harmonic Distortion is 8% for low voltage connections and 6.5% for medium voltage connection in mini grid.

38. Interruptions and outages

- 1/ Planned interruption and unplanned interruption or outages of mini grid shall be measured separately.
- 2/ The frequency and duration of the planned outage or interruption of a mini grid system shall not exceed the following;
 - a) The planned outages frequency (SAIFI) should not exceed 12 times per year.
 - b) The planned outage duration (SAIDI) should not be 5% of annual intended supply service hours.

3/ የአነስተኛ ግሪድ ያልታቀደ ወይም አስገዳጅ የኃይል መቋረጥ ድግግሞሽና የጊዜ ርዝመት የሚከተሉትን መብለጥ የለበትም፤

ሀ) አማካይ ያልታቀደ መቋረጥ ድግግሞሽ በዓመት፡ በዉሃ እና በንፋስ ኃይል ለሚሠሩ አነስተኛ ግሪድ ከ96 እንዲሁም በሶላር እና በሌሎች የኃይል ምንጭ ለሚሠሩ አነስተኛ ግሪድ በዓመት ከ52 ጊዜ መብለጥ የለበትም፡፡

ለ) አማካይ ያልታቀደ መቋረጥ የጊዜ ርዝመት ከዓመታዊ የአገልግሎት ሰዓት 10% በላይ መሆን የለበትም፡፡

39. የፍጆታ ሊኬት ወይም ሜትር (የሜትር አቅርቦት ካለ)፣ የሂሳብ አከፋፈል እና ተጠያቂነት

- 1/ የድህረ ክፍያ ደንቦች ፍጆታ ወይም የቆጣሪ ንባብ ቢያንስ በወር አንድ ጊዜ ይወሰዳል፡፡
- 2/ ባለፈቃድ ቢያንስ በዓመት አንድ ጊዜ የሜትር/የቆጣሪ ኢንስፔክሽን/ምርመራ ማከናወን ይኖርበታል፡፡
- 3/ የአነስተኛ ግሪድ ውስጥ ጥቅም ላይ የሚዉሉ ሜትሮች በሙሉ ጭነት ቢያንስ 2% ትክክለኛነት ሊኖራቸዉ ይገባል፡፡
- 4/ በባለፈቃዱ የተሰሩ ዝርጋታዎች የመስመር፣ ሜትሮች፣ ትራንስፎርመሮች ወይም ሌሎች ቁሳቁሶች ወይም መሣሪያዎች የባለፈቀዱ ንብረት ሆኖ ይቀራል በቀጥታም ሆነ በተዘዋዋሪ፣ በደንበኛው ወይም በሌላ ባልተፈቀደላቸው ሰዎች አይነካኩም ጣልቃ አይገቡም፡፡

3/ The frequency and duration of the unplanned outage or interruption of a mini grid system shall not exceed the following;

- a) Unplanned outage frequency/system average interruption frequency index (SAIFI) should be less than **96 times per year** for hydro and wind, and less than **52 times per year** for Solar and other mini grids during annual intended supply service hours. And
- b) Unplanned outage duration/system average interruption duration index (SAIDI) should less than 10% of annual intended supply service hours.

39. Metering (if meter is provided), Billing and Liability

- 1/ Postpaid Customers shall have their meter read at least once in a month
- 2/ The Licensee is required to physically inspect the meters at regular intervals, at least once in a year.
- 3/ The meters used in the mini grids shall have at least 2% accuracy at full load
- 4/ All installations of wires, meters, transformers or other materials or equipment made by the Licensee shall remain the property of the Licensee and shall not be tampered or interfered with directly or indirectly, by the Customer or any other unauthorized persons;

5/ ደንበኛው ባልተፈቀደለት ግንኙነት ወይም ጣልቃ-ገብነት በባለፈቃድ ወይም በሌሎች ሰዎች ንብረት ላይ ለሚደርስ ማንኛውም ጉዳት ወይም ኪሳራ እንዲሁም በዚህ ምክንያት በባለፈቃድ ሠራተኞችና ሌሎች ሰዎች ላይ ለሚደርስ የአካል ጉዳት ተጠያቂ ይሆናል።

ክፍል አምስት

የአነስተኛ ግሪድ የቴክኒክ ደረጃ

40. የአነስተኛ ግሪድ የቴክኒክ ደረጃ ዓላማዎች

የአነስተኛ ግሪድ የቴክኒክ ደረጃ ዓላማ ለአነስተኛ ግሪድ ኤሌክትሪክ ኃይል አቅርቦት የሚሆን ዝቅተኛ የዲዛይን መስፈርቶች ለመወሰን ነው።

41. አጠቃላይ መስፈርቶች

- 1/ በኤሌክትሪክ አቅርቦት ሲስቴም ዲዛይን ፣ ግንባታ ፣ ስራ እና ጥገና የሰራተኞች ፣ የደንበኞች እና የሕዝቡ ደህንነት ለአደጋ ያልተጋለጠና የኤሌክትሪክ ደህንነት ኮድ ማክበር አለባቸው።
- 2/ ሁሉም የአነስተኛ ግሪድ ባለፈቃዶች ኤሌክትሪክ ኃይል ማመንጫ ተቋማት በየዓመቱ ከሚያመርቱት ዓመታዊ kWh ኢነርጂ 50% የሚሆነው ከታዳሽ ኃይል ምንጮች የተገኘ መሆን አለበት።
- 3/ የአነስተኛ ግሪድ ዓልሚዎች/ባለፈቃዶች በሳይት ላይ የተሰናከሉ አካላት መጠገን ወይም መተካት ጥያቄ ሲኖር/አስላጊ ሆኖ ሲገኝ ይህንን የሚያከናውኑ መሆናቸውን ዋስትና መስጠት ይኖርባቸዋል።
- 4/ ግንባታው ለወቅታዊ ጥገናዎች የሚያስፈልጉ መሣሪያዎችን እና በተለምዶ የሚተኩ መለዋወጫ ዕቃዎችን ያካተተ የተሟላ የመሣሪያ ሳጥን ወይም ቱል በክስ ጋር መቅረብ ይኖርበታል።

5/ The Customer shall be liable for any damage or loss to the property of the Licensee or other persons, and injury to the Licensee employees or other persons, through such unauthorized tampering or interference.

PART FIVE

MINI GRID TECHNICAL STANDARD

40. Technical Standards Objectives

The objective of defining technical standard is to prescribe minimum design standards for electricity supply with mini grids.

41. General requirements

- 1/ The safety of workers, customers and the public must not be compromised in design, construction, operation and maintenance of the electricity supply system, and must comply with safety code.
- 2/ All mini grids **Licensees from their respective total portfolio of generation assets** must generate at least **50%** of consumed energy on an annual kWh basis from renewable energy.
- 3/ The mini grid project developer(s)/ Licensees' shall be responsible for on-site warranty, ensuring that failed components are repaired or replaced in case such a claim is required.
- 4/ The installation shall include a complete toolbox with all tools necessary for routine maintenance and with a collection of commonly replaced spare parts replacement.

5/ ከብሔራዊ ግሪድ ጋር የሚገናኝ ወይም ለመገናኘት ዕቅድ ያለው ማንኛውም አነስተኛ ግሪድ ብሔራዊ ግሪድ ኮድ ደረጃዎችን ማክበር ይኖርበታል።

6/ የአነስተኛ ግሪድ የብሔራዊ ደረጃን ይከተላል። የብሔራዊ ደረጃ በሌለበት በIEC ተቀባይነት ያለው ደረጃን ሊያመለክት ይችላል።

42. መረጃ

የሚከተለው መረጃ ከአነስተኛ ግሪድ አፕሬተር ላይ በቀላሉ የሚገኝ እና በጣቢያው ላይም በማንኛውም ጊዜ የሚቀርብ መሆን አለበት፡-

1/ የተሟላ ሥዕላዊ መግለጫ የሚከተሉትን ያካተተ ይሆናል፡-

- ሀ) ሁሉንም የማመንጫ፣ የልወጣና የማጠራቀሚያ ክፍሎች፣ የቁጥጥር/የግንኙነት አካላት እንዲሁም ማነጣጠያ እና የመከላከያ መሣሪያዎች ከግንኙነት ነጥቦች ጋር በግልፅ የሚያሳይ ነጠላ-መስመር ንድፍ ያስፈልጋል።
- ለ) የፓነል አቀማመጥ፣ የማከፋፈያ ኔትዎርክ ምሶሶዎች ቦታ፣ በመካከላቸው ያለው ርቀት፣ ነጠላ ወይም ሶስት ፊዝ ኔትዎርክ ወይም DC ኔትዎርክ፣ የኮንዳክተር መጠን፣ የማነጣጠያ ነጥቦች/መሳሪያዎች፣ የኤሌክትሪክ ነጥቦች፣ ዋና ዋና ደንበኞች ቦታዎች እና የመከላከያ እርምጃዎችን በግልፅ የሚያሳዩ የተገነቡ ስዕሎች።
- ሐ) ለዋና ዋና መሳሪያዎች አፕሬሽንና ጥገና የሚያገለግሉ ማኑዋሎች ዋና ቅጅ/ሃርድ ኮፒ (እና ከተቻለ ሶፍት ቅጅ)

2/ የአነስተኛ ግሪድ ሲስተም ዕቃዎች ቁጥርን፣ መጠናቸውን፣ አምራችን እና ቴክኒካዊ ሁኔታዎችን የሚያሳይ ክምችት/ኢንቨንቲሪ በ፡-

5/ Any mini grid that connects or intends to be connected to the National Grid shall be in compliance with the National Grid Code.

6/ Mini grid shall follow the national standard. And in absence of national standards can refer to IEC accepted standard.

42. Information

The following information shall be readily available from the Mini grid Operator and provided at the mini grid site at all times:

- 1/ A complete set of drawings including:
 - a) Single –line diagram showing all generation components, conversion components, storage components, monitoring/communication components and isolation and protective devices with Connection Points clearly marked;
 - b) As-built drawings showing the distribution network with pole positions, pole spans, single or three phase network (or DC network), conductor size, isolation points/devices, earthing points, major customer locations and protection measures clearly indicated.
 - c) Operation and Maintenance manuals of major equipment in hardcopy (and soft copy if possible).

2/ A mini grid system inventory showing quantities, sizes, manufacturers and technical specifications on:

ሀ) ሲቪል ሥራዎች በመወጣጫ ላይ ፣ ፓዎር ሀውስ፣ በቢሮ ፣ አጥር እና ሌሎች

ለ) ማመንጫ ፣ ማከማቻ ፣ የኃይል መለወጫ ፣ ቁጥጥር እና ቁጥጥር ሥርዓቶች የፀሐይ PV ፓኔሎች ፣ የውሃ ጀኔሬተር ፣ ኢንቨርተሮች ፣ ባትሪዎች ፣ የማጣመሪያ ሳጥኖች ፣ የደህንነት እና የመከላከያ መሣሪያዎች ፣ የመከታተያ መሣሪያዎች።

ሐ) የኃይል ስርጭት ሲስተም (ምስሶ መርሐ-ግብር ፣ ኮንዳክተሮች ፣ ስዊችች ፣ አይሶሌቲቮች ፣ ማቆሚያዎች ፣ የደንበኞች ግንኙነት እና የመከላከያ መሣሪያዎች)

መ) የመለኪያ እና የሽያጭ ስርዓት (የሜትር ሳጥኖች ፣ ሜትር ፣ የሽያጭ ስርዓት ሃርድዌር እና ሶፍትዌር።

3/ የደንበኛ የመረጃ ቋት የሚከተሉትን መረጃዎች የሚያሳይ፡-

ሀ) የደንበኛ ስም ፣ አድራሻ የስልክ ቁጥር እና ኃይል የተገናኘበት ቀን

ለ) የደንበኛው ዓይነት (የመኖሪያ ቤት ፣ የንግድ ፣ የህዝብ መገልገያ ፣ የኢንዱስትሪ ወዘተ)

ሐ) የግንኙነት አይነት (ነጠላ ፊደል ፣ 3 ፊደል ፣ DC)

መ) ደንበኛው የተገናኘበት የፖል ቁጥር

ሠ) የሜትር ቁጥር እና የተመደበ ኃይል (የሚመለከተው ከሆነ)

a) Civil works (mounting structures, power house, office, fence etc.)

b) Generation, storage, energy conversion, monitoring and control systems (solar PV panels, hydro generator, inverters, batteries, combination boxes, safety and protection devices, monitoring equipment etc.)

c) Distribution system (pole schedule, conductors, switches, isolators, stays, customer connection and protection equipment etc.)

d) Metering and vending system (meter boxes, meters, vending system hardware and software etc.)

3) A customer database showing the following information:

a) Customer name, address phone number and date of connection

b) Type of customer (household, business, public facility, industrial etc.)

c) Connection type (single phase, 3 phase, DC)

d) Pole number where customer is connected from

e) Meter number and allocated power (if applicable)

43. የኤሌክትሪክ አቅርቦት ዲዛይን ልኬቶች

- 1/ የባለፈቃዱ የሚኒግሪድ የማከፋፈያ ኔትዎርክ ዲዛይን የኃይል ፍላጎት ትንበያ ላይ የተመሠረተ ይሆናል።
- 2/ በዚህ መመሪያ አንቀጽ 41/2/ መስፈርት ተጠብቀው እስካለ ድረስ ኃይል ለማመንጨት በሚጠቀመው የኃይል ዓይነት ላይ ምንም ዓይነት ገደብ አይቀመጥም።
- 3/ ለደንበኞች የሚተላለፈው/የሚደርስ የቮልቲጅ እና የፌዝ መጠን የደንበኛው ጭነት ከፍተኛ ቮልቲጅ ወይም 3-ፌዝ አቅርቦት እንዲደርሰው የሚያስገድድ እስካልሆነ ድረስ ባለ አንድ ፌዝ በ230 ቮልት የሚደርስ ይሆናል።

44. የፀሐይ/ሶላር PV ሞጁሎች

- 1/ የፀሐይ/ሶላር PV ሞጁሎች በአጠቃቀም ጊዜ እና መሬት ላይ በሚጓዝበት ጊዜ ከሚደርስባቸው ጉዳት ለመከላከል የተዋሃዱ እና ጠንካራ ክፈፎች ሊኖሯቸው ይገባል።
- 2/ የፀሐይ/ሶላር PV ሞጁሎች ቢያንስ የፈቃድ ጊዜ የቆይታ የሚቆይ የተዘረዘሩት የያዘ ቋሚ መለያ ሊኖረው ይገባል፤ እነዚህም የአምራቾቹን ስም እና ቦታ ፣ ዓይነት እና የሞዴል ቁጥር ፣ የመለያ ቁጥር ፣ ከፍተኛ የዋት ሰዓቶች (በ1000W/m² irradiance በ25°C cell temperature) Isc, Imax, Vmax, Voc.
- 3/ የፀሐይ/ሶላር ሞጁሎች የሚከተሉትን መስፈርቶች ማሟላት ይኖርባቸዋል፤
 - ሀ) ES IEC 61215 Crystalline silicon terrestrial photovoltaic (PV) ሞጁሎች የዲዛይን ብቃት እና ዓይነት ማረጋገጫ።
 - ለ) ES IEC 61730 Photovoltaic (PV) ሞጁሎች የደህንነት ማረጋገጫ - ለግንባታ የሚያስፈልጉ መስፈርቶች እና ለሙከራ የሚያስፈልጉ መስፈርቶች።

43/ Electricity Supply Design Parameters

- 1/ The Licensee shall base the design of the distribution network on the forecast demand.
- 2/ As long as the requirements of Article 41/2/ is upheld, no restriction is placed on the type of motive power that may be used to generate power.
- 3/ Unless a customer's load warrants a higher voltage and/or a 3-phase supply, a single-phase supply at 230 volts will be provided.

44/ Solar PV Modules

- 1/ Solar PV modules should have integral frames rigid and tough enough to protect them from damage during use and during transport over rough terrain.
- 2/ Solar PV modules should have a permanent label that can be reasonably expected to remain legible at least for license durations/terms and shall include manufacturers name and location, type and model number, serial number, peak Watts (at 1000W/m² irradiance at 25°C cell temperature), Isc, Imax, Vmax, Voc.
- 3/ Solar modules shall conform to the following standards:
 - a) ES IEC 61215 Crystalline silicon terrestrial photovoltaic (PV) modules – Design qualification and type approval.
 - b) ES IEC 61730 Photovoltaic (PV) modules safety qualification – Requirements for construction and requirement for testing.

4/ ሁሉም PV ሞዴሎች የሚከተሉትን የምርት ዋስትና ደረጃዎች ይኖሩታል።

ሀ) የማኑፋክቸሪንግ ዋስትና (የመሳሪያዎች እና የሰራተኞች) በዕቃው ሞዴል ከማንፋክቸሪንግ ቢያንስ የአስር ዓመት ዋስትና ሊኖረው ይገባል፤ ማለትም ክፈፉ፣ ብርጭቆው፣ የመስታወቱ ፣ የሞጅሉ መገጣጠሚያው ሳጥን እና ሌሎች፤

ለ) የኃይል ውፅዓት ወይም አፈፃፀም ዋስትና 90% የመጠነ ውፅዓት ለ10 ዓመት እና 80% የመጠነ ውፅዓት ለ25 ዓመት ዋስትና፤

ሐ) በሞዴሎች ውስጥ ሞቃታማ ቦታዎችን ለመከላከል በእያንዳንዱ ሞዴል ውስጥ ማለፊያ ዳዮዶች የተተከሉ መሆኑ አለባቸው፤

መ) የፀሐይ ወይም ሶላር ሞዴሎች ቢያንስ 4mm²/ የኬብል ወፍረት ያላቸው ከፓነሉ ጀርባ ላይ የኢንግሬስ መጠን IP65 ወይም ከዚያ በላይ የመገጣጠሚያ ሳጥን ሊኖራቸው ይገባል።

5/ PV ድርድር መወጣጫ ወይም መስቀያ/ማስቀመጫ አካላት

ሀ) ለዚህ አገልግሎት የሚውል የመገጣጠሚያ ዕቃዎች ዝገትን የሚከላከሉ ከአልሙኒየም ቅይጥ ወይም ከgalvanized ብረት የተሰሩ መሆን አለባቸው። hot dip galvanized ከሆነ galvanization ውፍረት ከ80 microns ማለፍ ይኖርበታል። የአየር ንብረት ምቹ የሆነበት ቦታ ሌላ ብረት ጥቅም ላይ ሊውል ይችላል።

ለ) የድርድር መደርደሪያው በምድር ላይ እንደተጫነ ፣ ከላይኛው ምስሶ ወይም በጣሪያ ላይ እንደተጫነ ዓይነት ይገነባል።

4/ All PV modules shall have the following product warranty levels:

a) Manufacturing warranty (material and workmanship): must have at least a ten-year warranty on physical manufacture of module itself, i.e. the frame, encapsulate, glass, module junction box etc.

b) Power output (performance) warranty: ten years 90% rated output and 25 years 80% rated output warranty.

c) Bypass diodes shall be installed in each module to prevent hotspots in modules, which occur often because of partial shading of modules.

d) Solar modules shall have a junction box with ingress **rating IP65** or higher mounted at the back of the panel with at least 4 mm² cross sectional conductor area output cables.

5/ PV array rack or mounting structure

a) The mounting structure used for the solar panels shall be made of corrosion-resistant material such as aluminium alloy or hot dip galvanized steels. If hot dip galvanized, thickness of galvanization shall exceed **80 microns**. And steel could be used where weather is conducive.

b) The array rack shall be constructed as earth mounted, top-of-pole, or roof-mounted type.

ሐ) ለመገጣጠም ስራ ላይ የሚውለው የመሠረታዊ አካላት ውፍረት 2 mm መሆን አለበት፡፡

መ) መቀርቀሪያዎችን ፣ ለውዝ ፣ መቆንጠጫዎችን ፣ የፓንልን ማንጠልጠያ ማያያዣዎች የመሠረቱን ክፍሎች በማቀላቀል በጋዝ ወይም ከማይዝግ ብረት-መያዣ ጋር ወይም በመገጣጠም አለባቸው፡፡ መቀርቀሪያዎች በመቆለፊያ ማጠቢያዎች ወይም በመቆለፊያ ማስቀመጫዎች ይያዛሉ፡፡

ሠ) የካላት ብዩዳ በሚኖርበት ጊዜ ከማሽጊያው ሥራ በኋላ galvanization መደረግ አለበት፡፡ ከማንኛውም የአሉሚኒየም እና የጋለ ጥጥር ክፍሎች መካከል መከላከያ በመጠቀም ከማንኛውም ቁሳቁሶች በተቃራኒ ማናቸውም ግንኙነቶች መወገድ አለባቸው፡፡

45. ኢንቨርተሮች

1/ ለአነስተኛ ግሪድ አገልግሎት የሚውሉ ኢንቨርተሮች፣ የPV ኢንቨርተሮችም ሆኑ የባትሪ ኢንቨርተሮች የሚከተሉትን ደረጃዎች ያሟላሉ፡፡

- ሀ) ES IEC 62109-1 በፎቶቫልታይክ ኃይል Systems ውስጥ ጥቅም ላይ የሚውሉ የኃይል መቀየሪያዎች ደህንነት - ክፍል 1 አጠቃላይ መስፈርቶች
- ለ) ES IEC 62109-2 በፎቶቫልታይክ ኃይል systems ውስጥ ጥቅም ላይ የሚውሉ የኃይል መቀየሪያዎች ደህንነት - ክፍል 2 - ለዋጮች ልዩ መስፈርቶች
- ሐ) CE ወይም UL 1741

- c) The minimum thickness of the structural material used for mounting structure shall be 2 mm.
- d) Bolts, nuts, fasteners, panel mounting clamps including joining the sections of structure shall be with galvanized or stainless-steel fasteners or by welding. Bolts shall be secured with locking washers or locknuts.
- e) In case of a welding structure, galvanization shall be done after the fabrication work. Any contact between unlike materials shall be avoided by using insulation between any aluminium and galvanized sections.

45/ Inverters

- 1/ Inverters, whether PV inverters or battery inverters, used for mini grids are required to meet the following standards:
- a) ES IEC 62109-1 (Safety of Power Converters for Use in Photovoltaic Power Systems – Part 1: General Requirements)
- b) ES IEC 62109-2 (Safety of power converters for use in photovoltaic power systems - Part 2: Particular requirements for inverters)
- c) CE or UL 1741

2/ እያንዳንዱ ኢንቨርተር መሳሪያ ቢያንስ ከሚከተሉት መረጃዎች ጋር መስየም አለበት ።

ሀ) የአምራች ስም እና ሞዴል

ለ) መለያ ቁጥር

ሐ) ፍሪኬኒሲ

መ) የገቢ እና ወጪ ቬልቴጅ እና የተመጠነ ኃይል

3/ ኢንቨርተሮች በምርት ጉድለት ላይ ቢያንስ ለአምስት ዓመታት ዋስትና መስጠት አለባቸው።

4/ የ PV ኢንቨርተሮች ኢፌሽንሲ 95% ወይም ከ75% የኢንቨርተሩ የኃይል መጠን በላይ መሆን ይኖርበታል። የባትሪ ኢንቨርተሮች ውጤታማነት (ጥቅም ላይ ከዋለ) ከ75% ከኢንቨርተሩ የኃይል መጠን ከ90% ጋር እኩል ወይም ከዚያ በላይ መሆን አለበት።

5/ ኢንቨርተሮች ለከፍተኛ ሙቀት እና ከመጠን በላይ ለሆነ DC ቬልቴጅ መከላከያ ይኖራቸዋል።

6/ ኢንቨርተሮች ከቤት ውጭ የሚተከሉ ከሆነ ቢያንስ IP54 ዝቅተኛ የመከላከያ/ingress protection/ ደረጃ ሊኖራቸው ይገባል።

46. ቻርጅ መቆጣጠሪያ

1/ PV ቻርጅ ሞቆጣጠሪያዎች/ካሉ/ የሚከተሉት መሠረታዊ ይኖሩታል።

2/ Each inverter device must be labelled with at least the following information:

1/ Manufacturer name and model

2/ Serial number

3/ Frequency

4/ Input and output voltage and rated power

3/ Inverters must be warranted against manufacturing defects for at least five years.

4/ The PV inverters efficiency shall be equal to or greater than 95% over 75% of the inverter's power range. The efficiency of battery inverters (if used) shall be equal to or greater than 90% over 75% of the power range.

5/ Inverters shall have protection for over-temperature and excessive DC voltage.

6/ Inverters shall have an ingress protection rating at a minimum of IP 54 if installed outdoors.

46. Charge controllers

1/ PV charge controllers, if present, shall have the following characteristics:

ሀ) ከፍተኛ የኃይል ነጥብ መከታተያ (MPPT) ወይም የሀይል ስፋት ሞዱል (PWM)፤

ለ) በ IEC 61683 ላይ በመመርኮዝ የ PV ኃይል መሙላት ቢያንስ 90% ቅልጥፍና-የፎቶቮልታክ ሲስተም-ኃይል ኮንዲሽነሮች - ውጤታማነትን የመለካት አሰራር፤

ሐ) በ 50 ድግሪ ሴንቲግሬድ የተመጠነ ከረንት/ Rated current/ ቢያንስ የ ከፍተኛ ከረንት/peak array current (Isc) 120 ፐርሰንት፤

መ) ከአቧራ የተጠበቀ (IP54 ወይም ከዚያ በላይ)፡፡

2/ ከሚከተሉት ውስጥ ቢያንስ አንዱ መረጋገጫ ይኖራቸዋል፤

ሀ) CE or UL 1741

ለ) ES IEC 62509

መ) ES IEC 62093

3/ ቢያንስ በፈቃድ ጊዜ ቆይታ ሊቆይ የሚችል ቋሚ መለያ ወይም ምልክት ሊኖረው ይገባል፤ መለያው ሊይዛቸው የሚችለው፡- የአምራቹን ስም እና ቦታ ፣ ዓይነት እና የሞዴል ቁጥር እና የመለያ ቁጥር፡፡

47. የባትሪዎች የቆይታ ጊዜ ፣ ዋስትና እና መከላከያ

1/ የባትሪው አምራች ደረጃ የተሰጠው የዑደት ዕድሜ ወደ 50% DOD ሲለቀቅ ከ1000 ዑደት በታች መሆን የለበትም፡፡

2/ ሁሉም ባትሪዎች በቦታው ላይ ባለው የአሠራር ሁኔታ ቢያንስ ለ 2 ዓመታት ዋስትና የሚሰጣቸው ከመነሻ አቅማቸው 80% ይሆናል፡፡

a) Maximum Power Point Tracking (MPPT) or Pulse Width Modulated (PWM)

b) PV charging efficiency at least 90% based on IEC 61683: Photovoltaic System-Power Conditioners - Procedure for Measuring Efficiency

c) Rated current at 50°C must be at minimum 120% of peak array current (Isc)

d) Protected from dust ingress (IP54 or higher).

2/ Controllers to be certified to meet at least one of the following standards:

a) CE or UL 1741 Marking

b) ES IEC 62509

c) ES IEC 62093

3/ The controller should have a permanent label or marks that can be reasonably expected to remain legible at least for license duration/terms and shall include the manufacturer's name and location, type and model number, and a serial number.

47. Batteries Life Cycle, Warranty and Protection

1/ The battery's manufacturer-rated cycle life shall be not less 1,000 cycles when discharged to 50% DOD.

2/ All batteries to be warranted to at least 2 years under the operational conditions on site, to 80% of original rated capacity.

- 3/ እያንዳንዱ ባትሪ ወይም የባትሪ ህዋስ ከተሠራበት ቀን ጋር መቅረብ አለበት።
- 4/ ለእያንዳንዱ ባትሪ ዓይነት በትንሹ የአምራቹ ስም እና ቦታ፣ የሞዴል ቁጥር ፣ ሾልቲጅ እና አቅም መጠን የሚጠቁም መለያ መኖር አለበት።
- 5/ በባትሪዎች እና በኢንቨርተሮች መካከል የሚገናኙ ገመዶች በሚፈጠርበት ጊዜ ከጉዳት ለመከላከል በcircuit breaker or fused disconnect/ማላቀቂያ ሊኖረቸው ያስፈልጋል።

48. የኬብል ጥበቃ እና ብክነት

- 1/ ሁሉም ከቤት ውጭ የሚዘረጉ የኤሌክትሪክ ገመዶች እና የመገጣጠሚያ ሳጥኖች ከአልትራቫዮሌት/UV ጨረር መጠበቅ እና ተርሚናሎችን ከአባራ እና እርጥበት መከላከል አለባቸው። እንዲሁም የኤሌክትሪክ ገመዶች ሊደርስባቸው ከሚችለው መጫጫን እና መሰል ጉዳቶች መከላከል እንዲችሉ ጠንካራ ሁኔታ ሊሰሩ ይገባል።
- 2/ ከቤት ውጭ የሚዘረጉ የኤሌክትሪክ መስመር ዝርጋታዎች UV/አልትራቫዮሌት ጨረር መቋቋም በሚችል ፕላስቲክ ወይም ብረት መከለያ የተጠበቀ ይሆናል።
- 3/ ከPV ድርድር እስከ ባትሪ ሰርኪዩት ድረስ በተመጠን ከረንት ሊኖር የሚችለው ከፍተኛ የሾልቲጅ ብክነት 5% ይሆናል።
- 4/ የኤሌክትሪክ ገመዶች ለአየር ንብረት ሁኔታዎች የተመጣጠኑ መሆን አለባቸው።

49. የኤሌክትሪክ መስመር ዝርጋታ

- 1/ የኤሌክትሪክ ገመዶች ለመለየት በሚያመች መልኩ በቀለም፣ በቁጥር እና በፅሁፍ መለየት ይኖርባቸዋል።
- 2/ የኤሌክትሪክ ገመዶች ዝርጋታ በጥንቃቄ እንዲሁም ተገቢውን ክፍተት እና ቦታ በጠበቀ መልኩ መስራት ይኖርበታል።

- 3/ Each battery/cell shall be engraved with the date of manufacture.
- 4/ For each battery type, the battery must be labelled indicating at minimum: the manufacturer, model number, voltage and capacity (Ah).
- 5/ Positive cables between batteries and inverters shall be protected with DC-rated over-current protection and disconnect (either circuit breaker or fused disconnect) of appropriate rating to protect cables in the event of a short circuit.

48. Cables Protection, and Losses

- 1/ All outdoor exposed wiring and junction boxes must be protected from UV radiation and terminals protected against dust and moisture. The wiring installation shall be both physically robust against bumping and tugging, and electrically robust.
- 2/ Outdoor wiring shall have UV resistant insulation or be protected by UV-resistant plastic or metal conduit.
- 3/ PV array to battery circuit(s) shall be sized for maximum 5% voltage drop at rated array current.
- 4/ Wire shall be derated for climatic conditions.

49. Wiring installation

- 1/ Cables terminations shall be identifiable by colour and/or lettering/numbering unless there is no possibility of confusion.
- 2/ All wiring must be neatly installed and secured by means of appropriate fasteners at regular intervals.

3/ የመለዋወጫ ስራ ወይም ጥገና በሚኖርበት ጊዜ ለስራው አመችነት እና የገመዶች ዕጥረት እንዳይኖር የኤሌክትሪክ ገመዶች ርዝመት በበቂ ሁኔታ መሆን ይኖርበታል።

50. የመካከለኛ ሾልቴጅ ኔትዎርክ የሾልቴጅና የፌዝ ብዛት (ከምድር በላይ ለሚዘረጉ)

1/ ባለፈቃዱ አነስተኛ ግሪድ ማከፋፈያ ኔትዎርኩ በ20 ዓመት ጊዜ ውስጥ ከብሔራዊ ግሪድ መካከለኛ ሾልቴጅ ሲስተም ጋር ሊገናኝ እንደሚችል በባለሥልጣኑ ምክረ ሐሳብ ከቀረበለት 15 ኬ.ቪ. የመካከለኛ ሾልቴጅ ኔትዎርክ ሊጠቀም ይችላል። ባለፈቃዱ 33 ኬ.ቪ ሊጠቀምም ይችላል።

2/ የነጠላ ፌዝ ወይም SWER ሲስተም (8.7kV, 12.7kV, and 19kV) ጥቅም ላይ ሊወል ይችላል።

3/ የባለፈቃዱ የአነስተኛ ግሪድ ማከፋፈያ ኔትዎርክ ከሌላ ባለፈቃድ መካከለኛ ሾልቴጅ ኔትዎርክ ኃይል የሚቀበል ከሆነ ሁለቱ አንድ ዓይነት የሾልቴጅ መጠን ሊኖራቸው ይገባል።

4/ ተግባራዊ ለማድረግ አስቸጋሪ ካልሆነ በስተቀር የመካከለኛ ሾልቴጅ መስመሮች ከምድር በላይ የሚዘረጉ ይሆናል።

5/ ነጠላ- ፌዝ ወይም 2 የኤሌክትሪክ ገመድ ፣ከፌዝ ወደ ኒውትራል እና 3-ፌዝ መጋቢዎች ጥቅም ላይ ሊውሉ ይችላሉ።

6/ ባለፈቃዱ ኢኮኖሚያዊ የሆነ ከምድር በላይ የኤሌክትሪክ መስመር ዝርጋታ ዘዴ ሊጠቀም ይችላል። ተገኝነት ወይም አቅርቦት ላይ በመመርኮዝ በተገቢ መጠን የእንጨት ምስሶዎች ወይም ኮንክሪት ምስሶዎች የደህንነትና ከምድር በላይ የኤሌክትሪክ መስመሮች መጠበቅ ስለሚገባቸው መመሪያ እስካከበረ ድርስ ሊጠቀም ይችላል።

3/ Wiring lengths shall be sufficiently looped to allow ease of connection and disconnection in the case of component replacement or maintenance.

50. MV Circuits, Voltage Level, Overhead Circuitry and number of Phase

1/ Where the Authority advises that it is unlikely that the proposed standalone distribution could be connected to EEP's ICS or EEU's sub transmission within 20 years then the MV circuits could be at 15 kV. If the Licensee decides against using 15 kV he/she can use 33 kV.

2/ Single wire earth return (SWER) can be used (8.7kV, 12.7kV, and 19kV).

3/ Where the Licensee's mini grid distribution network is to be supplied from another Licensee's MV network then the Licensee's MV voltage will be the same as that which it is connected to.

4/ Other than where it is impractical, MV circuits will comprise overhead lines.

5/ Single-phase (2 wire, phase to neutral) and 3-phase feeders can be used. The Authority will advise whether a particular feeder has to be 3-phase.

6/ The Licensee may use the most economical method of supporting overhead conductors. Depending on availability this is likely to be **appropriately** sized treated wood or concrete poles; provided that safety and overhead clearance standard indicated in safety Code is not compromised.

7/ ማንኛውም ከምድር በላይ የኤሌክትሪክ መስመር ዝርጋታ በባለሥልጣኑ የወጣ ከምድር በላይ የኤሌክትሪክ መስመሮች መጠበቅ ስለሚገባቸው ደረጃ ማሟላት ይኖርበታል።

8/ ያልተሸፈኑ፣ በአልሙኒየም ቅይጥ ገመዶች ጥቅም ላይ ሊውሉ ይችላሉ፣ እንዲሁም የሸፍኑ ጥቅል ገመዶች ጥቅም ላይ ሊውሉ ይችላሉ።

51. ትራንስፎርመሮች

1/ ሁለቱም ባለ 3-ፊዝ እና ነጠላ-ፊዝ ዘይት-የተሞሉ ትራንስፎርመሮች ጥቅም ላይ ሊውሉ ይችላሉ ።

2/ ባለ አንድ ፊዝ መካከለኛ ሾልቴጅ ገቢ ትራንስፎርመር ወጪው ባለአንድ ፊዝ ወይም ለሁለት የተከፈለ ሊሆን ይችላል።

52. የዝቅተኛ ሾልቴጅ ኔትዎርክ የሾልቴጅና የፊዝ መጠን (ከምድር በላይ ለሚዘረጉ)

1/ ተግባራዊ ለማድረግ አስቸጋሪ ካልሆነ በስተቀር የዝቅተኛ ሾልቴጅ መስመሮች ከምድር በላይ የሚዘረጉ ይሆናል።

2/ የዝቅተኛ ሾልቴጅ መስመሮች/ኔትዎርኮች 230/400 ሾልቴጅ መጠን ይኖራቸዋል።

3/ የዝቅተኛ ሾልቴጅ መስመሮች/ኔትዎርኮች ነጠላ-ፊዝ ወይም 3-ፊዝ ሊሆኑ ይችላሉ።

4/ ባለፈቃዱ ከላይ ያሉትን ተሸካሚዎች ለመደገፍ በጣም አኮኖሚያዊ ዘዴ ሊጠቀም ይችላል ። በዚህም መሰረት አስፈላጊው የደህንነት እና የትራንስፖርት መመሪያ እስከሚላ ድረስ በተገቢው መጠን የተጠገነ የእንጨት ምስሶ ሊሆን ይችላል ።

7/ The minimum clearance of overhead lines should meet the minimum clearance directive of overhead lines issued by EEA.

8/ Un-insulated, aluminum alloy conductors may be used. Also, insulated bundled conductors may be used.

51/ Transformers

1/ Both 3-phase and single-phase oil-filled transformers can be used.

2/ Where a transformer has a single-phase MV supply, the LV side can be single or 'split-phase'.

52/ LV Circuits, Voltage Level, Overhead Circuitry and number of Phase

1/ Other than where it is impractical LV circuits will comprise overhead lines.

2/ LV circuits will be rated at 230/400 volts.

3/ LV circuits can be single-phase or 3-phase.

4/ The Licensee may use the most economical method of supporting overhead conductors. Depending on availability this is likely to be suitably-sized treated wood poles. So long as the necessary safety and overhead clearance directive standard is met.

53. ኮንዳክተሮች/ኤሌክትሪክ አስተላላፊዎች

- 1/ ኬብሎች ከመዳብ ወይም ከአሉሙኒየም ሊሆኑ ይችላሉ።
- 2/ የተሸፈኑ በአልሙኒየም የተቀየጡ ሊሆኑ ይችላሉ። እንዲሁም የተሸፈኑ ኤሪያል ባንድልድ ኬብሎች ወይም ኤቢሲ ሊሆን ይችላል። ወደ ራዲያል ዑደት መጨረሻ አካባቢ የመስቀለኛ ክፍል አንቀሳቃሾች ስፋት ሊቀንስ ይችላል።
- 3/ ሁሉም ሌሎች ኬብሎች ብሔራዊ ደረጃ የሚያሟሉ መሆን ያለባቸው ሲሆን የብሔራዊ ደረጃ በሌሉበት የIEC መስፈርቶችን ማሟላት አለባቸው፤

54. ኤርዚንግ

- 1/ የኤርዚንግ ሲስተም በባለፈቃዱ የሚዘጋጅ ሲሆን ብሔራዊ የዲስትሪቢዩሽን ግሪድ ኮድ/ENDGC/ ክፍል 5.2.9 የሚያሟላ መሆን ይኖርበታል።
- 2/ የተጋለጡ እንደ ብረት ሞጁል ክፈፎች/ፍሬሞች፣ ኤሌክትሪክ መሳሪያዎች እና የመሳሪያ ማያያዣዎች ያሉ ያልተሸፈኑ የብረት ክፍሎች ኢንፒዳንሳቸው 25 Ohms በታች መሆናቸው በተረጋገጡ ኮንዳክተሮች ኤርዚ መደረግ ይኖርባቸዋል።
- 3/ ለመሣሪያዎች፣ ለዝርጋታ አወታረር፣ ለኬብል እና ለሌሎች የብረት አካላት ኤርዚንግ ኮንዳክተር አምፒሲቲ ለሚፈጠረው ፎልት ክርንት ለመከላከል የሚያስችል በቂ እና አስተማማኝ መሆን ይኖርበታል።
- 4/ ኤርዚንግ ኮንዳክተር አምፒሲቲ የሲስተሙን ዲዛይን እና የጭነት ሁኔታ የሚመጥን መሆን አለበት። የመያዣ ክፍሎች እና የመሳሪያዎች መያያዣዎች አባሪዎች ቀጣይ እና በቂ ከሆኑ በእነዚህ የብረት ማስተላለፊያ የተገነባው የግራዎንዲንግ መሪ ሊሆን ይችላል ።

53/ Conductors

- 1/ Cables may be copper or aluminum.
- 2/ Insulated, aluminum alloy conductors may be used. Also, insulated aerial bundled conductors (ABC) may be used. Towards the extremity of a radial circuit the cross-sectional area of conductors may be reduced.
- 3/ All other cables shall comply with national standard and in absence of national standards shall comply with IEC standards Polyvinyl chloride insulated cables-

54/ Earthing

- 1/ The earthing system/the method of grounding shall be provided by the Licensee and that would comply with the National Distribution Grid code/ENDGC section 5.2.9;
- 2/ Exposed metal parts such as metallic module frames, electrical equipment, and conductor enclosures must be bonded through an equipment earthing conductor, connected to an earth rod sized sufficiently to ensure that the earth loop impedance is less than 25 Ohms.
- 3/ Earthing conductors for equipment, raceways, cable, and other metal enclosures for wires shall have ampacities adequate for the available fault current over the operating time of the fault-protective device.
- 4/ The earthing conductor ampacity shall be determined by the design and operating conditions of the circuit. If the conductor enclosures and attachments to equipment enclosures are continuous and adequate, the circuit path formed by these metallic surfaces may constitute the equipment earthing conductor.

5/ የኤሌክትሪክ ማስተላለፊያዎች ዝርጋታ አስፈላጊ ዕቃዎችን ያሟላና በጥሩ ሁኔታ የተሰራ፣ እንዲሁም የመስመሩን መደበኛ አፕራሽኑን የማያስተንጉል መሆን አለበት፡፡

6/ በAC ሲስተም በኩል ያለው ኤሌክትሪክ ኤሌክትሪክ ኤሌክትሪክ በዋና AC ዲስትሪቢዩሽን ፓኔል ውስጥ ይሆናል፡፡ ይህንንም የሚያሳይ ኤሌክትሪክ ስዕሎች/single line diagram/ በተገቢው መልኩ መቀመጥ ይኖርበታል፡፡

7/ የAC ኮንዳክተር ኤሌክትሪክ በዋናው ግሪድ ስታንደርድ/ደረጃ መሰረት ይደረጋል፡፡

8/ አንዳንድ ሁኔታዎች እስከተሟሉ ድረስ ባለፈቃዱ የኤሌክትሪክ ተርሚናልን ተገቢው የኒውትራል ተርሚናል ሊያቀርብ ይችላል፡፡

55. የመቆጣጠሪያ እና የመከላከያ መሣሪያዎች (ጀነሬተር፣ መከላከላችና ዝቅተኛ ቬልቴጅ መስለሮችና ትራንስፎርመሮች)

1/ ጀነሬተር በመደበኛ 50Hz ፊሪኩዌንሲ እንዲያመነጭ ይደረጋል፡፡

2/ ቀጣይነት ያለው ጭነት ከጀነሬተር አቅም በላይ በሚሆንበት ጊዜ በዝቅተኛ ፊሪኩዌንሲ መከላከያ ወይም ሪሌይ፣ በአቭር ሎድ ሪሌይ፣ ወይም በእጅ ሊታገድ ይችላል፡፡

3/ የመከላከያ ዕቃዎች በአጠቃላይ ከጀነሬተሩ ጋር ከተሸጠው ጥቅል አካል ይሆናል፡፡ ይህም በሲስተሙ መጠን እና አቅርቦት በመካከለኛ ቬልቴጅ በኩል ወይም በቀጥታ በ ዝቅተኛ ቬልቴጅ ላይ የተመሠረተ ነው፡፡ ቢያንስ አቭር ክረንት እና የኤሌትሪክ ፎልት መከላከያ እንደ ዝቅተኛ መስፈርት መሟላት ይኖርበታል፡፡

5/ Earthing conductor wires shall be connected via a suitable lug, terminal, or device that is not disturbed in the course of normal operation, inspection, or maintenance.

6/ Electrical earthing on the AC side of a system typically occurs within the system's main AC distribution panel. The site of the neutral/earth bonding shall be clearly labelled and indicated on the installations' single line diagram.

7/ Alternating current conductors shall be earthed in accordance with standards used by the Main grid Utility.

8/ The Licensee may provide an earth terminal that is effectively the neutral terminal so long as certain conditions are met. i.e. the Licensee may use 'Protective Multiple Earthing's of his LV neutral conductor.

55/ Control and protection equipment (Generator, MV& LV Circuits and Transformer)

1/ The generator will be automatically governed to deliver a nominal frequency of 50Hz

2/ Where the continuous load is above the generators' overload rating, it may be tripped either by low frequency relay, overload relay or manually.

3/ Protection will in general be part of the package sold with the generator. This will depend on the system size and whether delivery is via MV or direct onto LV. And minimum requirement is over current plus earth fault.

- 4/ የመካከለኛ ሾልቴጅ መስመሮች/ለርኪዶቶች በፌዝ ለፌዝ ወይም በፌዝ እና ግራውንድ መካከል ሊከሰቱ የሚችል ፎልት ለመቆጣጠር ሆነ ለመከላከል የሚያስችል አውቶማትክ እስከዊች ጊር መከላከያ/መቆጣጠሪያ ሊኖራቸው ይገባል።
- 5/ የዲስትሪቢዩሽን ትራንስፎርመር የመካከለኛ ሾልቴጅ መከላከያ ሳይጠቀም ከመከላከያ ሾልቴጅ መስመር ጋር መገናኘት ይችላል። የመካከለኛ ሾልቴጅ ገቢ አውቶማቲክ ሪክሎዢንግ ብሬክር እስካለው ድረስ ትራንስፎርመሩ የመብረቅ መከላከያ ቀላል የቁጥጥር ዘንግ ክፍተት መልክ ሊኖረው ይችላል።
- 6/ የገዝቀተኛ ሾልቴጅ ስርኪዶች ተስማሚ በሆነና /HRC/ ወይም ጥራት ባላቸው ፊዩዞች መጠበቅ አለባቸው።

ክፍል ስድስት
የመሸጋገሪያ እና የማሻሻያ ድንጋጌዎች

56. የመሸጋገሪያ ድንጋጌዎች

- 1/ ይህ መመሪያ በሥራ ላይ ከመዋሉ በፊት በሁኔታዊ ቁጥጥር ለባለፈቃዱ የተፈቀደው የታሪፍ ተመን ለባለሥልጣኑ በምክንያታዊ ሁኔታ ቀርቦ እስኪከለስ ተግባራዊቱ ይቀጥላል።
- 2/ አገልግሎቱን ለማስፋት ፈቃድ ከተጨማሪ ኢንቨስትመንት ጋር በሚሻሻልበት ጊዜ የዚህ መመሪያ አነቀጽ 56/1/ ተፈፃሚ አይሆንም ።

57. ማሻሻያ

የአነስተኛ ግሪድ ፕሮጀክት አፈፃፀምና ተዛማጅነት ያላቸውን የቅርብ ጊዜ ክንውኖች እና ደንቦች ለማንፀባረቅ ይህ መመሪያ በባለስልጣኑ በሚወጣ የአፈጻጸም ስነስርዓት መሰረት በየጊዜው ሊሻሻል ይችላል።

- 4/ MV Circuits will be controlled and protected by automatic switchgear that is capable of operating in the event of an MV fault to another phase or to earth. This switchgear can be either ground or pole mounted.
- 5/ A distribution transformer can be solidly connected to its MV circuit without the use of MV protection at the substation. So long as the MV source is controlled by an automatic reclosing circuit-breaker transformer lightning protection can take the form of a simple controlled rod gap.
- 6/ LV Circuits must be protected by suitable, high-rupturing capacity fuses.

PART SIX
MISCELLANEOUS PROVISIONS

56. Transitional Provisions

- 1/ The tariff rate approved for the conditionally regulated Licensee before the coming into force of this guideline may undergo revision subject to good cause presented to the authority.
- 2/ Where the license is upgraded with additional investment to expand the service, article 56/1/ of this directive shall not apply.

57/ Amendment

This Directive shall be periodically amended based on the procedures to be issued by EEA to reflect the latest developments in mini grid project implementation and related regulations.

58. መመሪያው የሚፀናበት ጊዜ

ይህ መመሪያ ከ ----- 2013 ዓ.ም
ጀምሮ የፀና ይሆናል።

58. Effective Date

This Directive shall come into force
as of ----- 2020

....

ዶ/ር ፍሬዝወት ወልደሐና

የኢትዮጵያ ኢነርጂ ባለሥልጣን ቦርድ ሰብሳቢ

አባሪ - 1

የማመልከቻ ቅጽ

1. አመልካች /ከባንያው /አገልግሎት አቅራቢው
ከዚህ በታች ለተጠቀሱት አገልግሎቶች ፈቃድ
ለማግኘት ከፈለገ (እንደተመለከተው ምልክት
ያድርጉ)

ሀ) የኤሌክትሪክ ኃይል የማመንጨት ፈቃድ፣ []

ለ) የኤሌክትሪክ ኃይል ማከፋፋልና ሽያጭ
ፈቃድ፣ []

ሐ) የተጠቃለለ የኤሌክትሪክ ኃይል
የማመንጨት፣ የማከፋፋልና እና ሽያጭ
ፈቃድ፣ []

2. የአመልካች /የከባንያው/ የአገልግሎት
አቅራቢው፣

ስም _____

የፖስታ አድራሻ _____

ፋክስ ቁጥር _____

....

FREHIWOT WELDEHANNA (PhD)

**BOARD CHAIRMAN, ETHIOPIAN ENERGY
AUTHORITY**

Appendices

APPENDIX – 1 APPLICATION FORM

1. Applicant/Company/service provider
intends to be licensed for the service of:
(check as applicable)

a) Electricity Generation License;

b) Electricity Distribution and Sale License

c) Consolidated Electricity Generation,
Distribution and Sale License

2. Applicant/company/service provider's name
and address

Name: _____

Postal:Address: _____

Fax No. _____

ኢ.ሜል _____

ተጨማሪ

አድራሻዎች _____

3/ የቢሮው የሚገኝበት አድራሻ _____

_____ ዞን /ክ/ከተማ _____ ወረዳ _____

_____ ቀበሌ _____ የቤት/ቁጥር _____

ልዩ ስም አመላካች _____

4. የሚመለከተው ሰው ስም እና አድራሻ

✓ ስም _____

✓ የስራ

ኃላፊነት _____

✓ የንግድ አድራሻ _____

✓ ስልክ ቁጥር _____

✓ ፋክስ _____

✓ የኢ.ሜል አድራሻ _____

5. አላይ ባለው ቅፅ እንደተመለከተው

በተጠቃለለ የፍቃድ ሂደት የማመንጫ፣
የማከፋፈያ እና የሽያጭ ፍቃድን ለማግኘት
የሚፈልጉ አመልካቾች ከ 5(1) እስከ 5(3)
ያሉትን ቅጾች መሙላት ይጠበቅባቸዋል።

5(1) ለማመንጫ ፈቃድ የሀይል ማመንጫው

የሚገኝበት

✓ ክልል _____

✓ ዞን/ክ/ከተማ _____

✓ ወረዳ _____

✓ ቀበሌ _____

E-mail _____

Website (if any) _____

Other means _____

3. Office location address

Region _____ Zone/ Sub

city _____ Woreda _____ Kebele _____

House/Plot Number _____

Significant indicator to the location _____

4. Contact person name and address

Name _____

Title _____

Business address _____

Telephone No|: _____

Fax No. _____

E-mail address _____

5. Form as applicable

Applicants intending to go through the Consolidated Licensing Process for obtaining a Generation License and a Distribution and Sale License are requested to fill 5 (1) through 5 (3).

5(1) Location of generation Facility for Generation License

Region _____

Zone/Subcity _____

Wareda _____

Kabele _____

5 (2) ለማከፋፈያ ፍቃድ የማከፋፈያ (አውታር መረብ) ኬትወርክ መግለጫ

5 (3) የማከፋፈያ እና የሽያጭ ፈቃዱ የሚሸፍነው ስፍራ/ቦታ መግለጫ

5 (4) አመልካቹ አገልግሎት መስጠት ለመጀመር ያሰበበት ግምታዊ ቀን

6. ሌሎች የተያዙ/የተወሰዱ ፈቃዶች/ካሉ

7. ፈቃዱ የሚያገለግልበት ጊዜ /ዓመታት/

✓ የአመልካቹ ፊርማ _____ እና

ቀን _____

✓ የስራ ኃላፊነት _____

5(2) Description of Distribution Network for Distribution License

5(3) Description of an area of coverage for Distribution and Sale Licensee

5(4) Approximate start date that the applicant proposes to begin delivering service

6. Other license currently held/specify if any/ :

7. Proposed Duration of the License/in years/

Signature of Applicant.....

Date.....

Title.....

አባሪ -2 ፍቃድ

ለማግኘት ሂደቶች እና መስፈርቶች

ክፍል- 1 የማመልከቻ ለማስገባት ትዕዛዞች/ሂደቶች

1. የፈቃድ ማመልከቻ ቅፅ ከመነሻ ደብዳቤ ጋር ለባለስልጣኑ መቅረብ አለበት፤
2. አመልካች የተሞላ እና በአመልካች አካል ዋና ኃላፊ የተፈረመ የማመልከቻ ቅጽ ማቅረብ አለበት (በአባሪ 1 የቀረበውን የማመልከቻ ቅጽ ይመልከቱ)፤
3. አመልካች የማመልከቻ ክፍያ የከፈለበትን ደረሰኝ ማያያዝ አለበት፤
4. አመልካች የሚከተሉትን የሰነድ ማስረጃዎች 3 ቅጂዎችን በገጽ ቁጥር ቅደም ተከተል ማያያዝ/አባሪ ማድረግ አለበት፡፡

ክፍል - 2 ለማመልከቻ ድጋፍ የሚሆኑ የሰነድ ማስረጃዎች ዝርዝሮች

1. የሰነድ ማስረጃ (ሀ1) - የሥራ ወሰን

የአመልካች የሥራ ሁኔታና መጠን፣ የኤሌክትሪክ ኃይል ምንጩንና አጠቃላይ የማመንጫው የማመንጨት አቅም፡፡

2. የሰነድ ማስረጃ (ሀ2)- የድርጅት ምዝገባ

አመልካቹ የሚከተሉትን እንዳከናወነ የሚያሳይ ማስረጃ እና አግባብነት ያላቸው ሰነዶች ቅጅ ያቀርባል፡-

ሀ/ የንግድ ምዝገባ የምስክር ወረቀት፤

ለ / የውክልና ስልጣን አስፈላጊ ከሆነ፡፡

APPENDIX – 2

PROCEDURE AND REQUIREMENT FOR OBTAINING LICENSE

PART --1 Filing Instructions

1. Application initiated by letter in writing as cover to the License Form to the Authority.
2. Applicant shall fill and submit application form signed by a Principal Officer of the applicant entity (See Application Form provided in Appendix 1)
3. Applicant shall attach receipt confirming payment of the prescribed application fee.
4. Applicant shall attach 3 copies of the following exhibits as separate attachments, clearly labeled with the pages sequentially numbered.

PART – 2 List of Exhibits in Support of Application

1. Exhibit A1 – Scope of Operation

Provide a written description of the nature and extent of operation of the applicant's business, including the source of electricity and total installed capacity of the facility.

2. Exhibit A2 Registration of Organization

Provide evidence that the applicant has done the following and provide copies of the relevant documents:

- a) Commercial Registration Certificate;
- b) Power of Attorney if required.

3. የሰነድ ማስረጃ (ሀ3)- የዋና ኃላፊዎች ፣ የዳይሬክተሮች እና አጋሮች ወይም ባለአክሲዮኖች ዝርዝር

የዋና ኃላፊዎች ፣ የዳይሬክተሮች እና አጋሮች ወይም ባለአክሲዮኖች ወይም ሌሎች እንደዚህ ያሉ ኃላፊዎች ስም፣ ዜግነት፣ አድራሻ፣ ስልክ ቁጥር፣ ኢሜይል ይቀርባል።

4. የሰነድ ማስረጃ (ሀ4) -የባለቤትነት እና የኮርፖሬት መዋቅር (ከ 50 ኪ.ዋ. በላይ ለሆኑ ፕሮጀክቶች)

የአመልካቹን የድርጅት እና የባለቤትነት መዋቅሮች እንዲሁም የእያንዳንዱ አወቃቀር ስዕላዊ መግለጫ እና የሁሉም አጋር ድርጅቶች እና ንዑስ የንግድ ድርጅቶች ዝርዝርን ያካተተ መግለጫ ይቀርባል።

5. የሰነድ ማስረጃ (ሀ5) - በአክሲዮን ባለቤትነት መብት/ሂደት እና በፋይናንስ ቁጥጥር ከማይደረግበት ዋና ድርጅት ስለመለየት (ከ50ኪ.ዋ. በላይ ለሆኑ ፕሮጀክቶች)

የሚከተሉትን ይግለጹ

ሀ) የአገልግሎቶችና ሀብቶች መነሻ በግብይት ዓይነቶችና አመልካቹ በሚሰራባቸው አግባብነት ያላቸው ቦታዎች ወይም በአመልካቹና በሌሎች ተዛማጅ አካላት መካከል ይመደባሉ ።

ለ) አመልካቹ ሙሉ በሙሉ በእናት ድርጅቱ ባለቤትነት የተያዘ በሚሆንበት ጊዜ የአዲት ዝግጅት እቅድ ላይ መረጃ ማቅረብ አለበት፣ እንዲሁም ለአነስተኛ ግሪድ ፈቃድና ለእናት ድርጅት ለየብቻ የሚዘጋጅ ሪፖርት መሆኑን እና አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ ሪፖርቱ ተዘጋጅተው ለሕዝብ ይፋ እንደሚሆን መግለጽ።

3. Exhibit A3 – Particulars of Principal Officers, Directors and Partners or Shareholders

Provide the names, nationality, address and telephone and emails of the principal officers, directors, partners, shareholders and other such officials.

4. Exhibit A4 – Ownership and Corporate Structure (for projects above 50kW)

Provide a description of the applicant’s corporate and ownership structures, including graphical description of each structure and list of all affiliates and subsidiary business organizations.

5. Exhibit A5 – Cross-ownership and Ring-fencing (for projects above 50kW)

State the following:

(a) The basis on which the services and resources will be allocated and the nature of transactions between relevant operating areas of the applicant or between the applicant and other related entities.

(b) In the case of applicants that are wholly owned subsidiaries, information on proposed audit arrangements should be provided and also state whether separate reports for the Licensee and its parent organization, where, applicable are to be prepared and made public

ሐ) ከገንዘብ ልዩነቶች፣ Ring Fencing እና አመልካቹ ከሚከተላቸው የተለዩ የአዲት ዝግጅቶች ጋር የተያያዙ ደረጃዎችና መለኪያዎች ሌሎች መመሪያዎች፡፡

6. የሰነድ ማስረጃ (ሀ6) - የኃላፊነቶች እና ምርመራዎች መግለጫ

6.1 ለመፅደቅ በመጠባበቅ ላይ ያሉ ወይም የተላለፉ ወሳኔዎች፣ ፍርዶች ፣ ተጓዳኝ ግዴታዎች፣ ስልጣንን መሻር፣ የቁጥጥር ምርመራዎች ወይም ማንኛውም ሌሎች ጉዳዮች በአመልካቹ ፋይናንስ፣ የስራ ሁኔታ ወይም በአገልግሎት አሰጣጥ ክህሎቱ ላይ አሉታዊ ተፅዕኖ ሊያሳድሩ የሚችሉ በወቅቱ ያሉ መግለጫዎችን ያቅርቡ፡፡

6.2 አመልካቹ ወይም የአመልካቹ አጋሮች፣ አስተዋዋቂዎች፣ ሌሎች አጋሮች ወይም ዳይሬክተሮች ከዚህ በፊት ፈቃድ ተከልክሎ ወይም ተሰርዞባቸዋል ከሆነ የፈቃዱ መከልከልን ወይም መሰረዝን የሚገልጽ መግለጫ፣ የፈቃድ ማመልከቻና የተከለከለበት ቀን ወይም ፈቃድ የተሰረዘበት ቀን እና የወሳኔው ምክንያት መግለጫ ያቅርቡ፡፡

6.3 ካለ የወንጀል ታሪክ ዝርዝሮችን ያቀርቡ

7. የሰነድ ማስረጃ (ሀ7)- የገንዘብ አቅም፣ የታቀደው የፋይናንስ ዕቅድ እና የፋይናንስ ሞዴል

(c) Other guidelines, standards or measures relating to financial separation, ring fencing and separate audit arrangements which the applicant intends to adopt.

6. Exhibit A6 – Disclosure of Liabilities and Investigations

6.1 Provide a description of all existing, pending or past rulings, judgments, contingent liabilities, revocation of authority, regulatory investigations, or any other matter that could adversely impact the applicant's financial or operational status or ability to provide the services it is seeking to be Licensed to provide.

6.2 Include a statement on whether the applicant or any of the applicant's associates, promoters, partners or directors has ever been refused a License or had a License cancelled, if so state the particulars of such occurrence, the relevant dates of making the application and the date of the order refusing, or cancelling the License and the reasons for the decision.

6.3 Provide details of Criminal History if Any.

7. Exhibit A7 – Financial Capability, Proposed Financial Plan and Financial Model

7.1 ለባለአክሲዮኖች ሁለት በጣም የቅርብ ጊዜ ዓመታዊ ሪፖርቶችን እና የአመልካቾች ሶስት የቅርብ ዓመታት አዲት የተደረጉ የሂሳብ መግለጫዎች ቅጂዎችና (የገቢና የወጪ ዝርዝር፣ የገቢ መግለጫ፣ የገንዘብ ዝውውር) መግለጫን ያካተተ ።

ሀ) አዲት የተደረጉ የሂሳብ መግለጫዎች ከሌሉ ፣ በኃላፊው የተረጋገጠ የሂሳብ መግለጫ፣ ወይም፣

ለ) አመልካቹ መስፈርቶቹን ለሚሟላት በቂ ጊዜ በስራው ውስጥ ያልነበረ ከሆነ ፣ ስራውን የጀመረበትን ጊዜ የሚገልፁ የሂሳብ መግለጫዎችን ወይም በሥራ ኃላፊው የተረጋገጡ የሂሳብ መግለጫዎችን ያስገባል/ ይቀርባል።

ሐ) በ 7.1 “ሀ” እና “ለ” ስር ያለው ድንጋጌ ተፈፃሚ የሚሆነው አመልካቹ በኤሌክትሪክ የንግድ ሥራ ለሚጠየቁ መረጃዎች ምዝገባ ጊዜ ብቻ ነው ።

7.2 የኤሌክትሪክ ሥራ ለማካሄድ ለስራው እንቅስቃሴ የአመልካቹ የገንዘብ ዝግጅት ቅጂዎች እንደ ዋስትና፣ የባንክ ስምምነቶች ፣ የኮንትራት ዝግጅቶች፣ የብድር ስምምነቶች ያቀርባል።

7.3 የሁለት ዓመት የሂሳብ መግለጫ ትንበያ የገቢና የወጪ ዝርዝር፣ የገቢ መግለጫ እና የገንዘብ ዝውውር እና የአመልካቹ አሰራር ግምታዊ ዝርዝሮች ያቀርባል።

7.1 Provide the two most recent Annual Reports to Shareholders and copies of the applicant’s three most recent years of audited financial statements including balance sheet, income statement, and cash flow statement and –

(a) Where audited financial statements are not available, provide officer certified financial statements; or

(b) The applicant has not been in business long enough to satisfy this requirement, the applicant shall file audited or officer certified financial statements covering the life of the business.

(c) The provision under 7.1 “a” and “b” are applicable only where the applicant is with the requisite record of electricity business history.

7.2 Provide copies of the applicant's financial arrangements to conduct the electricity business as a business activity such as guarantees, bank commitments, contractual arrangements, credit agreements.

7.3 Provide two years of forecasted financial statements including balance sheet, income statement, and cash flow statement for the applicant’s operation, along with a list of assumptions.

7.4 ገንዘብ የሚገኝበትን ምንጭ እና የዕዳ ትክክለኛነት ማመዛዘንን ያካተተ የገንዘብ ዝግጅት ሀሳብን ያቀርባል።

7.5 ፋይናንስ ሞዴል የዋጋ ማቅረቢያ ያቀርባል።

8. የሰነድ ማስረጃ (ሀ8) - የንብረቶች/ሀብት እና ቴክኖሎጂ መግለጫ

ዋና የኤሌክትሪክ አቅርቦት ተቋም እና መሳሪያዎች፣ የምህንድስና ዲዛይን (ንድፍ)/(አሰራር) ዓይነት የቴክኒካዊ ዝርዝር መግለጫ ያቀርባል።

9. የሰነድ ማስረጃ (ሀ9)- የአዋጭነት ሪፖርት

9.1 የሚጠቀምበት አዲስ የኃይል አቅርቦት ተቋም ወይም ተግባራዊ የሚሆን የተከላ አዋጭነት ጥናት ሪፖርት ያቀርባል።

9.2 የአዋጭነት ጥናት ሪፖርቱ ንድፎችን/ (drawings)፣ ተከላን/(installations) እና የመሳሪያዎች የቴክኒክ ዝርዝር እንዲሁም የተቀደ ከማከፋፈያ ወይም ከማስተላለፊያ ኔትዎርክ ጋር የሚገናኝበት አግባብ ያካተተ መሆን አለበት።

10. የሰነድ ማስረጃ (ሀ10)- የንግድ ሥራ ዕቅድ

ፕሮጀክቱን ለመተግበር ወይም የፕሮጀክቱን ወጤታማነት ያረጋገጠበት/የሚያረጋግጥበት የቢዝነስ ሞዴል ዝርዝር ያቀርባል።

11. የሰነድ ማስረጃ (ሀ11) - የድርጅቱ ታሪክ እና ነባር እንቅስቃሴዎች

11.1 አመልካቹ የድርጅቱን ታሪክ (ልምድ) እና ዋና የስራ ፍላጎት መግለጫ በአጭሩ ያቀርባል።

7.4 Provide proposed financial arrangements including source of funds and the proposed debt to equity ratio.

7.5 Provide pro-forma financial model.

8. Exhibit A8 – Statement of Description Assets and Technology

Provide a list and description of the technical specification of major plant and equipment and type of engineering design.

9. Exhibit A9 – Feasibility Report

9.1 Provide a Feasibility Study Report on the new Supply Facility or installations to be used by the applicant.

9.2 The report should include, among other things, drawings, installations and equipment specifications together with proposed interconnections to the relevant distribution or transmission network.

10. Exhibit A10 – Business Plan

Provide a description of the applicant's business model for the implementing the project or undertaking the business establishing the viability of the project.

11. Exhibit A11 – Organization's History & Existing Activities

11.1 Provide a concise description of the applicant's organizational history and principal business interests.

11.2 ይህ ሁሉንም ስልጣን ያለው አመልካቹን ወይም—አአመልካቹ ጋር ማንኛውም ተጎዳኝ ፍላጎት ያለው፣ ማመልከቻ በሚገባበት ቀን ወይም የጅምላ/የችርቻሮ የኤሌክትሪክ አገልግሎት ለማቅረብ ስልጣን በሚሰጥበት ጊዜ ያካትታል።

12. የሰነድ ማስረጃ (ሀ12) - የኢንዱስትሪ ተሳትፎ እና ሌሎች እንቅስቃሴዎች (ከ 100 ኪ.ሠ በላይ ለሆኑ ፕሮጀክቶች)

12.1 በኤሌክትሪክ አቅርቦት ኢንዱስትሪ ውስጥም ወይም ከዚህ ኢንዱስትሪ ውጭ — የአመልካቹን ነባር የንግድ እንቅስቃሴዎች አጠቃላይ መረጃ ያቅርቡ።

12.2 አመልካቹ በኢትዮጵያ ኤሌክትሪክ ኢንዱስትሪ ውስጥ ለመሳተፍ ያሰቡትን ምክንያቶች እና የዚያ ተሳትፎ ሁኔታ ማጠቃለያ ያቅርቡ።

12.3 ከላይ የተጠቀሰው ማብራሪያ በመስጠት አመልካቹ በአዋጁ፣ በኢነርጂ ደንብ እና በዚህ መመሪያ ውስጥ በተጠቀሰው መሠረት የባለስልጣኑን ዓላማዎች ለማሳካት የአመልካቹን ዕቅዶች ይገልጻል እንዲሁም ፈቃድ መስጠት እንዴት ከአካዚያ መስፈርቶች ጋር እንደሚጣጣም ያሳያል።

13. የሰነድ ማስረጃ (ሀ13) የሥራ ልምድ እና ዕውቀት/ባለሙያነት

11.2 This should include all jurisdictions in which the applicant or any affiliated interest of the applicant is, at the date of filing the application with respect to licensing or otherwise authorization to provide retail or wholesale electric services.

12. Exhibit A12 – Industry Participation and Other Activities (For projects above 200 KW)

12.1 Provide general information about applicant’s existing activities, both within and outside the electricity supply industry.

12.2 The applicant must summarize the reasons for intending to participate in the Ethiopian electricity industry, and the broad nature of that participation.

12.3 In providing the above explanation, the applicant should address the applicant’s plans for meeting the objectives of the Authority as stated in the Proclamation, the Energy Regulations and this Directive and indicate how the granting of a License would be consistent with those requirements.

13. Exhibit A13 – Operational Experience & Expertise

13.1 በአመልካቹ ንግድ ሥራ ውስጥ የሚሳተፉ ቁልፍ ሰራተኞችን ዳራ ስም ፣ የሥራ ድርሻ ፣ የኢ-ሜይል አድራሻ ፣ የስልክ ቁጥር እና ዳራ ያቅርቡ።

13.2 እንዲሁም የሚከተሉትን መረጃዎች ያቅርቡ፤

ሀ) በአኬሌክትሪክ አቅርቦት ተቋሙ ቁልፍ ሠራተኞች ልምድና እውቀት ዝርዝር

ለ) የዳይሬክተሮች እና ከፍተኛ ሥራ አስኪያጆች ክህሎትና ልምድ እንዲሁም የፈቃዱን ግዴታ ለሚሟላት ያላቸው ሚና።

ሐ) አመልካቹ የፈቃድ ሁኔታዎችን፣ ኮዶችን እና መመሪያዎችን እንዲሁም ከማመልከቻው ጋር ተያያዥ መመሪያዎችን የማክበር አቅም እንዳለው የሚያሳይ ማስረጃ፤ እና

መ) አመልካቹ ሠራተኞችን እና የሀብቶች/ገንዘብ ምንጮችን ለማቅረብ በሌላ አካል ላይ የሚተማመን ከሆነ በአመልካቹ እና በዚህ አካል መካከል ያለውን ግንኙነት አጠቃላይ መግለጫ፤ አገልግሎቶችን ለማቅረብ ማንኛውንም ተቀባይነት ያለው አሰራር እና የጥገና ስምምነት እና የሌሎች አካላት ልምድ፤ በአኬሌክትሪክ አቅርቦት ኢንዱስትሪው ውስጥ ያለ አጠቃላይ እውቀት መግለጫ፤ በዚህ መመሪያ በተሰጠው የፍቃድ መስፈርቶችን ለሚሟላት ተያያዥነት ስምምነት ባለው ቴክኒካል አቅም የሚያቀርብ ይሆናል።

13.1 Provide names, titles, e-mail addresses, telephone numbers, and the background of key personnel who will be involved in the operational aspects of the applicant's business.

13.2 Also, provide the following information:

a) details of the experience and knowledge of the key personnel of the electricity supply industry;

b) a summary of the skills and experience of the directors and senior managers, and their relevance to meeting the requirements of the License;

c) evidence that the applicant has the capacity to comply with the License conditions, codes and guidelines relevant to its application; and

d) if the applicant will rely on another entity to provide staff and resources, a summary of the relationship between the applicant and this entity, including any formal **Operation and Maintenance Agreement** to provide services, and a summary of the other entity's experience in and knowledge of the electricity supply industry, and technical capacity to meet the relevant requirements of the License should be provided in accordance with the provisions of this Directive.

14. የሰነድ ማስረጃ (ሀ14) የኃይል አቅርቦት ተቋሙ ቴክኖሎጂ

የኃይል አቅርቦት ተቋሙ ቴክኖሎጂ እና ዝርዝር መግለጫ ያቀርባል፡፡

15. የሰነድ ማስረጃ (ሀ15) ሚስጥራዊ መረጃ

15.1 ባለሥልጣኑ በኢነርጂ ደንብ ማመልከቻውን ምዝገቦ እንዲይዝ እና ለሕዝብ ቁጥጥር/ዕይታ ክፍት እንዲሆን ማመልከቻውን ማተም/ማሳተም ሥልጣን እንዳለው መታወቅ አለበት፡፡

15.2 አለምልካች ለማመልከቻ ከቀረቡት መረጃዎች ውስጥ የትኛው መረጃ ሚስጥራዊ ነቱ እንዲጠበቅ ወይም ለንግዱ ተስተማሚ የሆነ እና ሚስጥራዊነቱ እንዲጠበቅ ለምን እንደራለገ በመግለጽ በባለሥልጣኑ ምስጥራዊነቱ እንዲወስን ማድረግ አለበት፡፡

16. የሰነድ ማስረጃ (ሀ16) - የጣቢያው ስፍራ ትንተና

16.1 የኃይል አቅርቦት ተቋሙ ሥፍራ/ጣቢያ ለአቅርቦት ሥራው ተስማማካኙን የሚያረጋግጥ ዝዝር ትንታኔ ያቀርባል፡፡

16.2 ስራው ሊሰራ በታቀደበት ስፍራ ላይ ርዕደ መሬት አለመኖሩን ወይም ተቀባይነት ያለው የርዕደ መሬት ደረጃ እና የአሳተ ገሞራ እንቅስቃሴ መኖር አለመኖሩን የሚያሳይ ሪፖርት(ካለ) ይቀርባል፡፡

14. Exhibit A14 – Plant Technology

Provide details of Plant Technology and Description.

15. Exhibit A15 – Confidential Information

15.1 Notice should be taken that the Authority is mandated to publish the application under the Energy Regulation and to maintain a Register of Applications which is open for public inspection.

15.2 The applicant should indicate which information constituting the application is confidential or commercially sensitive and state the reasons for the seeking protection to enable the Authority decide on the confidentiality request.

16. Exhibit A16 – Site Analysis

16.1 Provide details of analysis showing the suitability of the sitting of the Supply Facility for the business.

16.2 Provide a report indicating,(if any) the absence of or acceptable levels of seismic or volcanic activity at the proposed site.

17. የሰነድ ማስረጃ (ሀ17) - የመሬት ማስተላለፍ እና የመሬት አጠቃቀም ፈቃድ

ከሚመለከተው የክልል መንግሥት ባለሥልጣን የተሰጠ የመሬት አጠቃቀም ፍቃድ ወይም አግባብ ያለው የኮንትራት ስምምነት ሶስት ቅጂ ስራው ከሚሰራበት ስፍራ ንድፍ (ዕቅድ) ጋር ይቀርባል።
18. የሰነድ ማስረጃ (ሀ18)- የአካባቢ ጥበቃ ዕቅድና ፈቃድ(በአካባቢ ጥበቃ ህግ መሰረት)

አካባቢ ጥበቃ፣ የደን እና የአየር ንብረት ለውጥ ኮሚሽን ወይም በኮሚሽኑ ከተሰየሙት ተቋማት የተሰጠ የአካባቢ ጥበቃ ፈቃድ የምስክር ወረቀት እና የአካባቢ ጥበቃ አስተዳደር ዕቅድ አካባቢ ጥበቃ መመሪያዎችና በኢትዮጵያ ከወጣ ህግ መስፈርቶች ጋር የሚስማማ በአካባቢ ጥበቃ ላይ የሚኖረውን ተፅዕኖ ግምገማ ይቀርባል።
19. የሰነድ ማስረጃ (ሀ19) - የህብረተሰብ ጤና እና የደህንነት ዕቅድ (በሥራ ቦታ ደህንነት ህግ መሰረት)

ከደህንነት ህግና ከወጡ ደረጃዎች ጋር ተያያዥነት ያለው የአመልካቹ እንቅስቃሴ እና መዋቅር እና ስርዐት ጉዳትን፣ ህመምን (ጤና አጠባበቅን) እና የአደጋ ሁኔታዎችን አስቀድሞ ለመከላከል ወይም እንዳይከሰቱ ለማድረግ ያለው ዕቅድ ይቀርባል።
20. የሰነድ ማስረጃ (ሀ20) ለሃይድሮ ኤሌክትሪክ ኃይል እና ለጂኦተርሚል የኃይል ማመንጫ ልዩ ፍቃዶች

17. **Exhibit A17 – Land Conveyance and Land Use Permit**

Provide a Land Use Permit from the respective Regional State authority or the relevant lease agreement with 3 copies of the site plan.
18. **Exhibit A18 – Environmental Authorization and Environmental Plan (Per the environmental law)**

Provide an Environmental Impact Assessment, and Environmental Authorization Certificate from the Environment Forest and Climate Change Commission or its designated Institutions and an Environmental Management Plan which complies with the requirements of the prevailing environmental policies and legislation of Ethiopia.
19. **Exhibit A19 – Public Health and Safety Plan (Per the work place safety law)**

Provide plans for complying with legislation and standards relevant to the applicant’s proposed activities and structures and systems for preventing or mitigating occurrence of injury, ill-health and hazardous conditions.
20. **Exhibit A20 – Special Permits for Hydro Electric Power and Geothermal Power Plants**

20.1 በሃይድሮ ኤሌክትሪክ ኃይል ማመንጫ ፈቃድ ጊዜ አመልካቹ ከወ.ሀ፣ መስኖና ኢነርጂ ሚኒስቴር የውሃ አጠቃቀም ፍቃድ እና የውሃ ሀብት ልማት ፈቃድ ማግኘትና ማቅረብ አለበት፡፡

20.2 በጂኦተርማል ኃይል ማመንጫ ፈቃድ ጊዜ አመልካቹ ከኢ.ኢ.ባ የፍለጋና እና የቁፋሮ ፈቃድ ማግኘትና ማቅረብ አለበት፡፡

21. የሰነድ ማስረጃ (ሀ21) - የስፍራው/ጣቢያው አቀማመጥ እና ንድፎች

አመልካቹ በስፍራው ሊሸፍነው ያለበውን ስፍራ/ጣቢያው ዝርዝር አቀማመጥና ንድፎች ማቅረብ አለበት፡፡

22. የሰነድ ማስረጃ (ሀ22) - የስምምነቶች እና ፈቃዶች አተገባበር (እንደ አስፈላጊነቱ)

22.1 ፍቃድ ፣ የስምምነት ወሎችን የሚያስረዳ እና ሌሎች ፕሮጀክቱን ለመተግበር ተያያዥ ከሆኑ ወኪሎች ጋር የተደረጉ ስምምነቶች ቅጂዎች ይቀርባሉ፡፡

22.2 በዚህ ስር ያሉትን መረጃዎች ሊያካትት ይችላል ግን በሚከተሉት አይገደብም/ አይወሰንም፡-

ሀ) የሀይል ግዥስምምነት፣

ለ) የትግበራ ስምምነት፣

ሐ) የምህንድስና የአቅርቦት እና የኮንስትራክሽን ውል ፣

መ) የአሰራርና የአስተዳደር ወሎችና ዕቅድ

ሠ) የትስስር ዝግጅቶች

ረ) የማስተላለፊያ አገልግሎት ስምምነቶች

20.1 In the case of hydro electric power plant, the applicant shall procure and exhibit a Water Use License and a Development Permit from the Ministry of Water Resources Irrigation and Energy.

20.2 In the case of geothermal power plant, the applicant shall procure and exhibit an Exploration and Drilling License from the EEA.

21. Exhibit A21 – Site Layout and Drawings

The applicant shall provide a detailed site layout and drawings covering the proposed facility

22. Exhibit A22 – Implementation Agreements and Permits (As relevant)

22.1 Provide copies of permits, Memoranda of Understanding and other relevant agreements with agencies relevant to the implementation of the project.

22.2 This documentation under this headline may include but will not be limited to: –

- (a) Power Purchase Agreement;
- (b) Implementation Agreement;
- (c) Engineering Procurement and Construction Contract;
- (d) Operations and Maintenance Agreement and Plan
- (e) Interconnection Arrangements
- (f) Transmission Service Agreement

23. የሰነድ ማስረጃ (ሀ23) - የትግበራ መርሃግብር ዝርዝር

ለተለያዩ እንቅስቃሴዎች፣ ለምርት አፈፃፀም ልዩ ፕሮጀክት ተደራሽነት፣ እርስ በርስ መደጋገፍን ለማክበርና ቅደም ተከተላቸውን ለመፈፀም ወሳኝ የድርጊት ጊዜ መርሀግብር ይቀርባል።

24. የሰነድ ማስረጃ (ሀ24) የኃይል አቅርቦት ተቋም እና የማሽኖች ዝርዝሮች መግለጫዎች

የምህንድስና ንድፎች እና የመሳሪያዎች ዝርዝር መግለጫ ይቀርባል።

25. የሰነድ ማስረጃ (ሀ25) - የአቅርቦት ስምምነቶች

በግንባታ ጊዜ የአቅርቦት ስምምነቶች ዝርዝር እንደ ነዳጅ፣ ውሃ እና ኤሌክትሪክን ጨምሮ ይቀርባል።

ክፍል 3 - በስራ ላይ ላሉ ወይም ስራ ላልጀመሩ ድርጅቶች መስፈርቶች

26. የሰነድ ማስረጃ (ሀ26) - የደህንነት እና ቴክኒካዊ አስተዳደር ዕቅድ (ከ 50 ኪ.ዋ በላይ ለሆኑ ፕሮጀክቶች)

ባለፈቃዱ ስራውን ከመጀመሩ በፊት የደህንነትና የቴክኒካል አስተዳደር ዕቅዱን በባለስልጣኑ እንዲፀደቅ የሚከተሉትን በማካተት ያቀርባል።

ሀ) የደህንነት ፖሊሲ መግለጫ፤

ለ) የደህንነት ደንቦችና አሠራሮች፤

ሐ) የወሰን መመሪያዎች፣ ጥበቃ እና ወደ ስፍራው ያለፍቃድ መግባትን፤

ሠ) የሠራተኛ ጤንነት እና ደህንነት መስፈርቶች በኢትዮጵያ የሠራተኛ ህግ መስፈርቶች መሠረት

23. Exhibit A23 – Detailed Implementation Schedule

Provide milestones with timelines for the specific activities that must be performed to produce the various project deliverables, establishing interdependences and sequencing.

24. Exhibit A24 – Plant and Machinery Specifications

Provide detailed engineering design and equipment specifications.

25. Exhibit A25 – Supply Agreements

Provide details of supply agreements including fuel, water and electricity during construction.

PART 3 – Requirements for Existing Facilities or Before Commencement of Operations

26. Exhibit A26 – Safety and Technical Management Plan (for projects above 50kW)

Before commencement of operation, the Licensee shall submit for the approval of the Authority the Safety and Technical Management Plan which shall include Licensees;

(a) Safety Policy Statement;

(b) Safety Codes and Practices;

(c) policy on demarcation, protection and prevention of unauthorized entry to site;

(e) employee health and safety requirements in accordance with the Ethiopia labor requirements.

27. የሰነድ ማስረጃ (ሀ27) - ሥራ የማስጀምር/ኮሚሽን ሪፖርት እና የማቋረጥ ዕቅድ (ከ 50 ኪ.ዋ በላይ ለሆኑ ፕሮጀክቶች)

- ሀ) ተገቢ ሆኖ ሲገኝ አጥጋቢ ሥራ የማስጀር ምርመራ/የኮሚሽን ሪፖርትን ማቅረብ
- ለ) የኃይል አቅርቦት ተቋሙ ዉጤታማ ሕይወቱን በሚያጠናቅቅበት ጊዜ የማቋረጥ/ምርት የማስቆም ዕቅድ ማቅረብ።

28. የሰነድ ማስረጃ (ሀ28) - የተሰሩ ንድፎች

የተሰሩ ንድፎች እና የድርጅቱ/የተቋሙ አቀማመጥን ይቀርባል።

29. የሰነድ ማስረጃ (ሀ29)- የአቅርቦት ስርዐት ተከላ/ኢንስታሌሽን ደህንነት ሁኔታን ያሟሉ መሆኑን የሚያሳይ ግልጽ መግለጫ

እንደ ኤርዚንግ፣ የመከላከያ ዕቃዎች ዝግጁነት፣ የባትሪ ኢንስታሌሽን እና ጥገና፣ ለመብረቅ ተጋላጭ በሆኑ አካባቢዎች ለሚጠበቁ ኃይለኛ ሞገዶች ጭነትን ሊከላከል የሚችል የጭነት መከላከያ መሳሪያ ስለመጫን አጭር ማጠቃለያ ይቀርባል።

የአመልካቹ ፊርማ እና የስራ ኃላፊነት

ቀን

አባሪ 3 ድርሻላይ የተመሰረተ አማካኝ የካፒታል ወጪ

(Weighted Average Cost of Capital WACC) ስሌት ማሳያ፤

27. Exhibit A27 – Commissioning report and decommissioning plan (for projects above 50kW)

- a) Provide a satisfactory commissioning tests report where applicable
- b) Provide the plan for decommissioning the plant at the end of productive life where applicable

28. Exhibit A28 – As Built Drawings

Provide the as-built drawings and plant layout.

29. Exhibit A29--Brief summary of safety compliance on supply system installations, such as protective arrangements, earthing, battery installation and maintenance, installation of surge protection device that can provide lightening protection for anticipated surge currents in lightening-prone areas

Signature of Applicant and Title

Date

Appendix 3: computation guideline of weighted Average Cost of

Capital (WACC)

1. ድርሻላይ የሚመሰረት አማካይ የካፒታል (የሀብት) ወጪ ዋጋ (WACC) ከዚህ በታች በተገለፀው የባለስልጣኑ መመሪያ መሠረት ይወሰናል። የካፒታል አማካይ ዋጋ የካምፓኒው (የድርጅቱ) ወይም የአገልግሎት አቅራቢው የብድር እዳ የራሱን ኢንቨስትምንት ለማግኘት የሚያስከፍለው ወጪ ነው። ይህ በድርሻላይ የተመሰረተ የአማካይ የካፒታል ወጪ ስሌት በማንኛውም ዘርፍ እንደሚታየው ታሳቢ የሚያደርገው በብድርና እንዲሁም በኢንቨስትምንት የተገኘው ካፒታል ሊያገኘው የሚገባ ተመጣጣኝ ምላሽ (ትርፍ) በኢንቨስትመንቱ ላይ ዘርፉ ሊያሳድረው የሚችለውን ስጋት (risk) ጋር ተመጣጣኝነት ታሳቢ ያደረገ ነው።

2. ቁጥጥር የሚደረግበት የባለፈቃዱ መሰረታዊ ንብረት (Regulatory Asset Base RAB) ላይ የሚሰላው የትርፍ መጠን ድርሻላይ የሚመሰረት አማካይ የካፒታል (የሀብት) ወጪ ዋጋ ን በመጠቀም ነው። የህም የሚሆንበት ምክንያት የሓይል አቅራቢዎች በቃሚ ንብረት ላይ የሚያደርጉት ኢንቨስትመንት በሌላ ስራላይ ገንዘቡን ኢንቨስት ቢያደርጉት ኖሮ ሊያገኙ ይችሉ የነበሩትን ያህል የኢንቨስትምንት ገቢ እናገኛለን ቢል ታሳቢ ነው።

1. Weighted Average Cost of Capital (WACC) shall be determined by the Authority in accordance with the guideline described below. WACC is the weighted average of cost of a company/service providers' debt and the cost of its equity. WACC analysis assumes that capital markets (both debt and equity) in any given industry require returns commensurate with perceived riskiness of their investments.

2. The rate of return to be applied on a Licensee's RAB, shall be computed using the Weighted Average Cost of Capital (WACC) This is because power utilities make investments in fixed assets, in anticipation of earning a return on that investment, which must at least be equal to what the next best alternative would offer.

3. የሀብት/ ካፒታል ወጪን ለመተመን ባለስልጣኑ በባለፍቃዱ ከአለምአቀፍ እና ከሁለትዮሽ ምንጭ ሊገኝ የሚችለውን አነስተኛ የወለድ ምጣኔ ያለውን የብድር መጠን ከግምት ያካትታል። ስለሆነም ታሪፍ ለመወሰን፣ ካብዳሪዎች ጋር ስምምነት የተደረሰባቸውን የፋይናንስ መለኪያዎች እንደ፣ የኢንቨስትመንት ተመላሽ፣ በራስ ገቢ ፋይናንስ የማድገር አቅም፣ የእ መክፈል አቅም ወዘተ... ከግምት ሊያስገባ ይችላል።

4. በዘርፉ በቂ ኢንቨስትመንትን ለማበረታታት ሲባል ባለሥልጣኑ ተመጣጣኝና አመላካች የሆነ ድርሻ ጠየተመሰረተ አማካኝ የካፒታል ወጪን እንደሚከተለው ይወስናል።

Nominal POST-TAX WACC = $K_e (E/V) + K_d (1-T) (D/V)$, and the Nominal PRE-TAX WACC = $K_e (E/V) + K_d (D/V)$,

where:

- a) K_e = Cost of equity capital
- b) K_d = Cost of debt capital
- c) E = Market Value of equity
- d) D = Market Value of debt
- e) V = Total market value of firm ($E+D$)
- f) T = Corporate or Statutory Tax Rate

3. In determining the cost of capital the Authority shall take account of the use of concessionary loans by Licensees from international and bilateral sources. Therefore in determining the tariff level, EEA shall also consider the loan covenants relating to financial indicators such as return on investment, self-financing, debt service ratio etc.

4. In order to encourage sufficient investment in the sector, the Authority shall determine an optimum nominal WACC as follows:

Nominal POST-TAX WACC = $K_e (E/V) + K_d (1-T) (D/V)$, and the Nominal PRE-TAX WACC = $K_e (E/V) + K_d (D/V)$,

where:

- K_e = Cost of equity capital
- K_d = Cost of debt capital
- E = Market Value of equity
- D = Market Value of debt
- V = Total market value of firm ($E+D$)
- T = Corporate or Statutory Tax Rate

5. የራስ ኢንቨስትምንት ወጪ (cost of equity) , የራስ ኢንቨስትምንት ወጪ K_e , የቋሚ ንብረት ዋጋ ሞዴልን (Capital Asset Pricing Model (CAPM)) በመጠቀም ይሰላል

where:

a) $K_e = R_f + E(MRP) \times \beta_e$

where:

b) K_e = Nominal Cost of equity

c) R_f = Risk free rate

d) $E(MRP)$ = Expected Market Risk Premium

e) β = Beta

f) Risk Free Rate (R_f)

በካፒታልንብረት ዋጋ ትመና ሞዴል ውስጥ ባለስልጣኑ የረጅም ጊዜ የመንግስት ቦንድን ከስጋት ነጻ የሆነ የካፒታል ተመንን ለመወሰን እንደ ቅርብ ማነጻጸርያ ሊወሰድ ይችላል።

ሊጠበቅ የሚችል ከገበያ ስጋት ጋር የተያያዘ ተጨማሪ ክፍያ $E(MRP)$ በመካሄድ ላይ ካለ ወይም ከተጠናቀቀ ፕሮጀክት ፋይናንስ ግንቶች አንጻር ሊገመት ይችላል።

ሀገሪቱ ከስጋት ነጻ የሆነ የተከፋይ ምጣሌ ባለሀብቶች ከዘርፉ ስለማግኘታቸው ያላለፈችው ተሞክሮ (ገና በሂደት ሌ ካሉት የጂኦ ተርማልና የነፋስ ሃይልማመንጫ የግል ኢንቨስትመንት ስራዎች በስተቀር) የኤሌክትሪክ ዘርፍ ያለ ዓለም ዓቀፍ ልምድ ታሳቢ ሊደረግ ይችላል።

5. Cost of Equity: The cost of equity, K_e , is calculated using the Capital Asset Pricing Model (CAPM)

where:

a) $K_e = R_f + E(MRP) \times \beta_e$

where:

K_e = Nominal Cost of equity

R_f = Risk free rate

$E(MRP)$ = Expected Market Risk Premium

β = Beta

Risk Free Rate (R_f)

The Authority could use a long term government Bond as a nearest value estimate for the risk free rate in the Capital Asset Pricing Model (CAPM).

Expected Market Risk Premium; $E(MRP)$ may be estimated from ongoing or completed project financing cases.

It is true that the country has not had any past experience where investors expectation to earn above the risk free rate (except few cases in the ongoing private sector involvement in the development of geothermal and solar power), international experience in the electricity sector could be considered.

5.3 የገበያ ስጋት ተጨማሪ ክፍያ (Market Risk Premium (MRP))

የገበያ ስጋት ተጨማሪ ክፍያ ማለት አንድ ባለሀብት ከስጋት ነፃ ከሆነ ምጣኔ በላይ ትርፍ ለማግኘት የሚጠበቀው መጠን ማለት ነው። በአካባቢያችን ባሉት ሃገሮችም ቢሆን መሰል የቁጥጥር አሰራር ተሞክሮ ባለመኖሩ በኢንዱስትሪው ተሞክሮ መሠረት ከሁኔታችን ጋር የተስተካከለ ተምነ ሊተምን ይችላል።

5.4 ቤታ (Beta)

Beta ከገበያው አንፃር የአንድን አክሲዮን ተለዋዋጭነትን ይለካል። ስለሆነም በአጠቃላይ በኢኮኖሚ ውስጥ ካለው የገበያ እንቅስቃሴ አንጻር የንግድ ድርጅቱን ዋጋ (value) ተጋላጭነትን ያንጸባርቃል ። በዚህም ምክንያት የስርዐቶች ሊፈጥሩ የሚችሉትን ስጋት በመለኪያነት ያገለግላል። ከ በድርሻላይ ተመሰረተ የካፒታል ንብረት ትመና ሞዴል መሰረት ከስርዓቶች ጋር ያልተያያዘ ስጋት በሌላ አማራጭ ሊታይ ስለሚችል በተወዳዳሪ ገበያውስጥ የሚጠበቀውን ምላሽ ሊያገኝ ኤችልም። ስለዚህ ከስረዓቶች ጋር የተያያዘው ስጋት (ቤታ) በሞዴል ውስጥ የተካተተ ብቸኛ ስጋት

5.3 Market Risk Premium (MRP)

The MRP is amount an investor expects to earn above the risk-free rate. In the absence of regulatory precedent in most of our region a value could be adopted based on industry experience adjusted to our circumstances.

5.4 Beta

Beta measures the volatility of an individual stock against the market. It therefore reflects the sensitivity of the firm's value with respect to economy-wide market movements. It is therefore a measure of systematic risk. The rationale behind CAPM is that non-systematic risks can be diversified and hence should not earn an expected return in a competitive market. This leaves the systematic risk, which is beta (β) as the only risk which is addressed in the CAPM.

5.4.1. ድርጅቱ/ አገልግሎት አቅራቢው በሼር ገበያ ውስጥ ካልተዘረዘረ ወይም የሼር ገበያ ክሌሳ በዘርፉ ያለው አሰራር የሌሎች ካምፓኒዎችን (ቤታ) ወንም የዘርፉን አማካኝ (ቤታ) እንደቀራቢ ግምት መውሰድ ነው። የባለስልጣኑ ግመታም የተመሳሳይ ካምፓኒዎችን ስጋት ምጣኔ ላይ ሊመሰረት ይችላል። — ነገር ግን ይህ ሊወሰዱ የሚችሉትን ወይም ተቀራራቢነት አላቸው በሚባሉትና ስሌቱ የሚሰራለት ካምፓኒ፣ መካከል ሊኖር የሚችለውን ልዩነት ከግምት ያስገባ ማስተካከያ ሊሰራለት ይገባል። ያልተስተካከለ (ቤታ) ከውጪ ባለና በተለየ የቁጥጥር ስርአት፣ የኢኮኖሚ ሁኔታ፣ እንዲሁም የኤሌክሪክ ገበያ ሁኔታ ከሚሰራ ካምፓኒ ጋር ሲተያይ የግምት ስህተት ሊፈጥር ይችላል። ስለዚህም እንደ ማመላከቻ የሚወሰደው (የቤታ) መጠን በነገር ውስጥ ባለው በባለፈቃዱ የግል ኢንቨስትመንት (ቤታ) መጠንና የካፒታል መዋቅር መካከል መጣጣምን ለማረጋገጥ አመላካቹ ቤታ ሊስተካከል ይገባዋል።

5.4.2. የBeta ዋጋ ግምት አሰራር ውስት ውስጥ አጠቃላይ ያለው ልምድ ቀድሞ ያለ የቁጥጥሩ አሰራር መሰረት ተሰራ ስራ ላይ የበለጠ ትኩረት የሚሰጥ ነው። ያደጉ ሀገሮች ባላቸው የቁጥጥር ተሞክሮ መሰረት ለሓይል ማስተላለፊያና ማከፋፈያ ከ0.40 ያልበለጠ ዋጋ (ቤታ) Beta ተቀባይነት ያለው እንደሆነ ይታያል።

5.4.1 Where a company/service provider is not listed, the industry standard is to use beta for other companies or sector averages as proxies. EEA would have to rely on the systematic risk of similar companies. This would however require a subjective adjustment to account for differences between the reference stocks or the proxies, and the particular stock in question. Using unadjusted betas from overseas proxies which operate under different regulatory jurisdictions, economic environments and electricity markets, could cause estimation errors. The proxy betas must therefore be adjusted to ensure consistency between the capital structure and equity beta of the local Licensee in Ethiopia.

5.4.2 In estimating the beta value, the trend generally is to put more weight on regulatory precedent. Regulatory precedent in developed countries has moved towards adopting a value no greater than 0.40 for a distribution or transmission asset beta.

5.4.3. To adopt the beta, the value of the reference stock or proxy, must however be adjusted from a GEARED ASSET BETA to an UNGEARED ASSET BETA. የቤታ ተመንን ለመወሰን፤ ለማጣቀሻ የተወሰደው ከጊርድ አሴት ቤታ (GEARED ASSET BETA) ወደ አን ጊርድ አሴት ቤታ (UNGEARED ASSET BETA) መቀየር አለበት። በሌላ አነጋገር በኢትዮጵያ ፈቃድ ለጠሰጠው ካምፓኒ ይንም አገልግሎት ሰጪ ተስማሚ የሆነ የኢንቨስትመንት ኢኩቲ ለመገመት እንዲያመች መልሶ መስተካከል (re-gear) መሆን አለበት። ጥይህም በሚከተለው አግባብና ቀመር መሰረት ይሰራል፤

$$Be = \beta_a, \text{ proxy } (1 - G_{\text{proxy}})$$

Where:

β_a = Unlevered asset beta of reference or proxy company/service provider

β_e = Proxy or reference company/service provider equity beta

G_{proxy} = Gearing of proxy or reference company/service provider

Then adjust the proxy equity beta as follows:

$$\beta_e, \text{ Ethiopian utility} = \beta_e, / (1 - G_{\text{Ethiopian utility}})$$

5.4.2 To adopt the beta, the value of the reference stock or proxy, must however be adjusted from a GEARED ASSET BETA to an UNGEARED ASSET BETA. In other words, the ASSET BETA of a proxy or reference company/service provider must be re-gear to develop an estimated equity beta for the Ethiopian Licensee. This is done by using the following steps and formula:

$$Be = \beta_a \text{ proxy } (1 - G_{\text{proxy}})$$

Where:

β_a = Unlevered asset beta of reference or proxy company/service provider

β_e = Proxy or reference company/service provider equity beta

G_{proxy} = Gearing of proxy or reference company/service provider

Then adjust the proxy equity beta as follows:

- $\beta_e, \text{ Ethiopian utility} = \beta_e, / (1 - G_{\text{Ethiopian utility}})$

where:

β_a = Unlevered asset beta of proxy or reference company/service provider

β_e , Ethiopian utility = Equity beta of the local Licensee

G Ethiopian utility = Gearing of local Licensee

6/ የብድር ዋጋ

የዕዳ ዋጋ ስሌት:

$$K_d = R_f + D_p$$

Where:

K_d = Cost of debt

R_f = Risk free rate

D_p = Debt premium:

የዕዳ ተጨማሪ የወለድ ምጣኔ ተበዳሪው የሒይል አቅራቢው ከመንግስት ብድር በላይ የሚከፍለው ተጨማሪ ምጣኔ ሲሆን የባለፈቃዱን የብድር ስጋት (ከመንግስታዊ ብድር አንጻር) ያካክሳል። ይሄ ከስጋት ነጻ ከሆነ የብድር ተመን በላይ የሚከፈልና ከመንግስት ቦንድ በላይ ከብድር ጋር የተያያዘውን ስጋት ያንፀባርቃል። ተጨማሪ የእዳ ልዩ ተመን (debt premium) በቀጥታ አበማይለካበት ሁኔታ፣ ይህ ተመሳሳይ የብድር (credit) ሁኔታ ያላቸው ካምፓኒዎችን የቦንድ ገቢያቸው ይነጻጸራል (benchmark)።

6.1 ከላይ ባለው መልክ መሰረት የዕዳ ስጋት የተጨማሪ ምጣኔ ተመን ተመሳሳይ ለሆኑ ሀገር አቀፍና አለም አቀፍ ተቃማት ጭምር የብሔራዊና ዓለም ዓቀፍ አካላት መነጻጽ አለበት።

where:

β_a = Unlevered asset beta of proxy or reference company/service provider

β_e , Ethiopian utility = Equity beta of the local Licensee

G Ethiopian utility = Gearing of local Licensee

6. Cost of Debt

The cost of debt is computed as:

$$K_d = R_f + D_p$$

where

K_d = Cost of debt

R_f = Risk free rate

D_p = Debt premium:

The debt premium is an estimate of what the power utility has to pay extra, and is expected to compensate for the risk of a Licensee's debt against government debt. It is the increment above the risk free rate to reflect the additional risk of borrowing compared with government bonds. In jurisdictions where the debt premium cannot be measured directly, the premium can be benchmarked off the yield on bond issuances of companies which possess similar credit conditions.

6.1 In the light of the above, the debt risk premium should be benchmarked off similar national or international entities.

7. Capital Structure /የሀብት አወቃቀር

የአንድ የንግድ ድርጅቱ የሀብት አወቃቀር በድርሻላይ የተመሰረተውን የካፒታል አማካይ ወጪን ወስናል። በተግባር ለአንድ የንግድ ድርጅት አመቺ የሚባል የካፒታል አወቃቀር መፍጠር እጅግ አዳጋች ቢሆንም እንኳን ተቃማት በተወሰነ የካፒታል አደረጃጀት እየሰሩ ናቸው። የብድር ክፍያ ወለድ ምጣኔ ከኢንቨስትምንት ምጣኔ አንጻር ሲታይ ያነሰ መሆኑ ቢታወቅም ከዚህም የተነሳ በዛያለ ብድርን ተጠቅሞ ካቲተል መመስረት ተቃሚ ነው ተብሎ ቢታሰብም ከፍተኛ የብድር መጠን የእዳ ክፍያን እንደሚጨጩ ጨምርም ሊሰመርበት ይገባል። የኤሌክትሪክ ዘርፉ በባህርይው ከፍተኛ የሆነ የካፒታል መጠን የሚፈልግ መሆኑን ግምት ውስጥ በማስገባት ድርሻላይ የተመሰረተ አማካይ የካፒታል ዋጋ ለመተመን 60፣70 እና 80% የእዳና የኢንቨስትምንት (equity) ንጽጽር ይወሰዳል።

8. ግብር

የሀይል አገልግሎቶች በተለይ ግል የሃይል አመንጨቶች (IPPs) ግብር የመክፈል ሃላፊነት አለባቸው። ይህንን በተመለከተ የገቢ አወሳሰን መስፈርቱ ፈቃድ ለወሰዱበት ስራዎች ሊከፍሉ የሚገባውን ግብር ማካተት አለበት። በአፍሪካ በአብዛኛው የቁጥጥር ስርአት ባለባቸው ግዛቶች አግባብ ያለው የኮርፖሬት ታክስ ህግ መሰረት እንዲሰራ ይመከራል በዚህም መሰረት በሃገራችን 30 ከመቶ የታክስ ምጣኔ ድረሻ ላይ ለተመሰረተ አማካይ የካፒታል ወጪ ትመና ስራ ላይ ውላል።

7. Capital Structure

There is no doubt that WACC is dependent on the capital structure of a firm (i.e. debt-to-equity ratio). Even though in practice, it is difficult, to estimate the optimal capital structure of a firm, nevertheless firms do operate with some level of capital structure. While it is acknowledged that cost of debt is less than the cost of equity and so it is advantageous to use more debt than equity, it is also worthy to note that higher debt levels increases the costs of the servicing debts. Taking cognizance of the capital intensive nature of the electricity sector, a gearing range of 60, 70 and 80% is to be used in defining WACC.

8. Taxes

Power utilities, particularly IPPs incur taxation costs. In that regard the revenue requirements for calculating the tariff should include an allowance for taxes related to the Licensed activity. As pertains in most regulatory jurisdictions in Africa, it is recommended that the statutory corporate tax rate should be used, and hence a rate of 30% for Ethiopia has been used for the WACC estimation (Source: Ethiopian Revenue and Customs Authority).

9. የዋጋ ግሽበት ታሳቢ

ድረሻ ላይ ለተመሰረተ አማካይ የካፒታል ወጪ ትመናን ለማስላት በኢትዮጵያ ማዕከላዊ ስታቲስቲክስ ኤጀንሲ የቅርብ ጊዜ የዋጋ ግሽበት ጥናት ስራ ላይ ይውላል።

የቁጥጥር ፖሊሲ/መመሪያ

ሀ) የሀብት/ ካፒታል ወጪን ለመተመን ባለስልጣኑ በባለፍቃዱ ከአለምአቀፍ እና ከሁለትዮሽ ምንጭ ሊገኝ የሚችለውን አነስተኛ የወለድ ምጣኔ ያለውን የብድር መጠንና የፋይናንስ አፈጻጸም ስምምነቶችን ከግምት ያካትታል።

ለ) በዚህ መመሪያ መሠረት ባለስልጣኑ በድረሻ ላይ ለተመሰረተ አማካይ የካፒታል ወጪን (WACC) የሚወስን ሲሆን ለዚህ ትመና አመቺ ባልሆነ ሃገር አቀፍ የኢኮኖሚ ሁኔታ አንጻር ሳይቻል ሲቀር ግን ሌሎች አማራጭ አቀራረቦችን ለምሳሌም በነጻጽር የሚገኝ ውጤትን ሊጠቀም ይችላል።

ሐ) በድረሻ ላይ ለተመሰረተ አማካይ የካፒታል ወጪን (WACC) ለመተመን ቁልፍ የሆኑ መለኪያዎችን በእርግጠኝነት ማስቀመጡ አስቸጋሪ በሚሆንበት ጊዜ ሰፋያለ የ WACC ገደብ (range) ከ 60 በመቶ እስከ 80 በመቶ ወሳኔ ከመደረጉ በፊት ሶስት የቢሆን ሁኔታዎች በመዳሰስ ይገመገማሉ።

9. Inflation Rate Assumption

In calculating the WACC, updated inflation rate by Ethiopian Central Statistical Agency will be used.

Regulatory policy:

In determining the cost of capital in the revenue requirements, EEA shall also take account of the cost of concessionary loans from bilateral and other international sources, as well as the associated financial covenants

WACC shall be determined by the Authority in accordance with this guideline and the Authority could consider other approaches to determine cost of capital, such as benchmarking where the WACC methodology may not be practically implementable in the prevailing national economic context.

Given the uncertainty surrounding the key parameters used in the WACC methodology, a WACC range is to be used defined using a gearing range of 60% to 80 % for three scenarios to assess possible dimensions before decision can be made.

መ/ ተፈላጊ የገቢ መጠን ከትርፍ ግብር ተመላሽ በፊት ባለ ገቢ (RATE OF RETURN) ላይ ተመስርቶ ይሰላል። ትክክለኛው ከግብር በፊት ለ ገቢ የሚሰላው ከግብር በፊታ ያል ምጣኔ በ ፊሽር ቀመር (Fisher equation) በማባዛት ነው።

አባሪ - 4

በአነስተኛ ግሪድ አልሚዉ እና በማህበረሰቡ መካከል የሚደረግ የወል ስምምነት

ይህ የወል ስምምነት (በቀን _____ ዓ.ም) በኢትዮጵያ የፌዴራል ሪፐብሊክ ህግ መሠረት በአግባቡ በተመዘገበ ድርጅት /አገልግሎት አቅራቢ (ስም) _____

_____ እና በስሙ የተመዘገበ ቢሮ ያለው _____

_____ (የቢሮ አድራሻ) ከዚህ በኋላ “የአነስተኛ ግሪድ አልሚ” ተብሎ በሚጠራው (ይህ አገልግሎት ተወካዮችንም ያካትታል) መካከል እና

(ስም) _____ ሕጋዊ ስልጣን በተሰጠው ተወካይ

(የማህበረሰቡ ስም) _____ (የመንደሩ መሪ) የሆነ ከዚህ በኋላ

ከሚኒግሪድ ጋር በተገናኘ “የማህበረሰብ ተወካይ” ተብሎ በሚጠራ

ወይም

በኢትዮጵያ የፌዴራል ሪፐብሊክ ህግ መሠረት በአግባቡ በተመዘገበ ድርጅት /አገልግሎት

The revenue requirements are to be calculated using the REAL PRE-TAX RATE OF RETURN. The REAL PRE-TAX is calculated by deflating the nominal pre tax rate using the Fisher equation.

Appendix – 4

Contract Template between Mini Grid developer and Community

THIS AGREEMENT is made on this [-----
-----DATE] BETWEEN [-----NAME], a company/service provider duly incorporated under the laws of the Federal Republic of Ethiopia and having its registered office at [-----OFFICE ADDRESS] hereinafter called the “Mini grid Developer” which expression shall where the context so admits include its successors-in-title.

AND

[NAME] a legally authorized representative of [NAME OF COMMUNITY] in his capacity as [village Head] connected to the Interconnected Mini grid hereinafter called the “Community Representative”.

O R

[NAME] a company/service provider/association duly incorporated/registered under the laws of the

አቅራቢ/ ማህበር (ስም) _____
_____ እና በስሙ
የተመዘገበ ቢሮ ያለው _____
_____ (የቢሮአድራሻ)

ህጋዊ ስልጣን እንደተሰጠው ተወካይ የሚሰራ
(የማህበረሰብ ስም/ የአካባቢው የመንግሥት ሊቀ
መንበር) ከዚህ በኋላ ከአካባቢው ግሪድ ጋር
በተገናኘ “ማህበረሰብ” ተብሎ በሚጠራው መካከል
የስምምነቱ ውሉን ተፈራርሟል።

በዚህ ስምምነት ውስጥ የአካባቢው ግሪድ አልሚው
እና ማህበረሰብ ወይም የማህበረሰቡ ተወካይ

በጋራ እንደ ተዋዋይ “ወገኖች” እና በተናጠል
እንደ ተዋዋይ “ወገን ” ይጠቀሳሉ ።

1. ዳራ / የኋላ ታሪክ

1.1. የአካባቢው ግሪድ አልሚው የሚኒግሪድ
ግንባታ፣ የማስኬድና የጥገና/የመጠበቅ ስራ
ይሰራል፤

1.2. የአካባቢው ግሪድ አልሚው በአካባቢው-ግሪዱ
(በፕሮጀክቱ) ከመነጨው ኤሌክትሪክ
አቅርቦትን ለማህበረሰቡ ለማድረስ ይሰራል።

1.3. ከላይ በተጠቀሰው መሰረት ይህ ስምምነት
የአካባቢው ግሪድ አልሚው ለህብረተሰቡ
የኤሌክትሪክ ኃይል የሚያቀርብበትን
ውሎችና አተገባበራቸውን ያስቀምጣል።

2. ትርጉሞችና ማብራሪያዎች

Federal Republic of Ethiopia and having its
registered office at [OFFICE ADDRESS],
acting as
the legally authorized representative of [NAME
OF COMMUNITY/CHAIRMAN OF THE
LOCAL GOVERNMENT AREA] connected
to the Interconnected Mini grid hereinafter
called
the “Community”.

In this Agreement, the Mini grid Operator and
Community/Community Representative
are referred to collectively as “Parties” and
individually as “Party”.

1. BACKGROUND

1.1 The Mini grid Developer is in the
business of constructing, operating and
maintaining Mini grids.

1.2 The Mini grid Developer seeks to
develop a Mini grid and supply
electricity to the
Community from electricity
generated by the Mini grid
 (“Project”).

1.3 In view of the above, this Agreement sets
out the terms and conditions under
which the Mini grid Developer shall
supply electricity to the Community.

2. DEFINITIONS AND INTERPRETATIONS

በዚህ ስምምነት/ወል ውስጥ ያሉ ቃላት እና መግለጫዎች የሚከተሉት ትርጉሞች ይኖራቸዋል፡-

2.1 “አግባብነት ያለው” ማንኛውም በኢትዮጵያ የፌዴራል ዲሞክራሲክ ሪፐብሊክ ህገ መንግስት መሰረት ማለት ነው።

2.2 “ህጎች” በኢትዮጵያ የፌዴራል ሪፐብሊክ ወይም የሌሎች ተዛማጅ ባለሥልጣኖች መመሪያ፣ ደንብ፣ መለኪያ፣ ኮድ፣ ትእዛዝ፣ delegated or subordinated legislation (በውክልና የተሰጠ ወይም ለህጉ ተገባር)፣ የአስፈጻሚ ትዕዛዝ፣ ሌሎች ሕግ አውጭዎች እርምጃ እስገዳጅ ድርጊቶች ወይም አዋጆች፣ ያሉትን ያጠቃልላል።

2.3 “የሚፈጸምበት ቀን” ይህ ስምምነት የሚፈጸምበት ወይም በተዋዋይ ወገኖች የሚስማሙበት ቀን ማለት ነው።

2.4 “ማህበረሰብ” (የማህበረሰቡ እና የስፍራፈው ስም የአካባቢውን የመንግስት አስተዳደር) በማህበረሰቡ ላሉ ለሁሉም የኤሌክትሪክ ተጠቃሚዎች የሀይል አቅርቦትን ለማስተባበር፣ ጥያቄዎችን ወይም ቅሬታዎችን ለማቅረብ የተቋቋመ ኮሚቴ ማለት ነው።

2.5 “ማከፋፈል” በባለስልጣኑ ኤሌክትሪክ ለማከፋፈል የተሰጠ ፈቃድ ማለት ነው።

2.6 “ማከፋፈል እና ሽያጭ” በባለስልጣኑ ኤሌክትሪክ ለማከፋፈል እና ለሽያጭ የተሰጠ ፈቃድ ማለት ነው።

In this Agreement each of the following words and expressions shall have the Following meanings:

2.1 “**Applicable**” means the Constitution of the Federal Democratic Republic of Ethiopia, any

2.2 **Laws**” Federal, Directive, Regulation, Standard, Guideline, rule, code, delegated or subordinated legislation, proclamation, executive order, other legislative measure, binding actions or enactments of the Federal Republic of Ethiopia or any other relevant authority in Ethiopia.

2.3. “**Effective Date**” means date of execution of this Agreement or as agreed otherwise by the Parties.

2.4. “**Community**” [Name and location of Community including the Local Government Area] “**Community**” means a committee established by the Community to coordinate

Power supply to all electricity customers in the Community, to address enquiries **Committee” or** and complaints.

2.5. “**Distribution** ” means an electricity distribution Licensee authorized by the Authority

2.6. “**Distribution and Sale**” means an electricity distribution and sale Licensee authorized by the Authority

2.7 “ኢ.ኢ.ባ” የኢትዮጵያ ኢነርጂ ባለሥልጣን ማለት ነው ።

2.8 “ቴክኒካል” የሚለው የአነስተኛ ግሪድ ደንቦች ”መለኪያዎች” ውስጥ እንደተጠቀሰው ተመሳሳይ ትርጉም ሊኖረው ይገባል ።

3. መርሃ ግብሮች እና መግለጫዎች

በዚህ ስምምነት ውስጥ ዐውደ- ጽሑፉ ከሚያስፈልገው በስተቀር

3.1 ይህ ስምምነት ማንኛውም ማጣቀሻ (reference) መርሃ ግብሮችን እና መግለጫዎችን ያጠቃልላል፤ እያንዳንዱ ስምምነት ለሁሉም ጉዳዮች የዚህ ስምምነት ክፍል ነው።

3.2 የጊዜ ርዝመት እንደ ከተሰጠው ቀን የተወሰነ ከሆነ፤ እያንዳንዱ ክፍረት ወይም ክስተቱ ከሚጀምርበት ቀን ከተገለፀ፤ ቀኑ ለብቻው መሰላት አለበት ።

3.3 የጊዜ ርዝመት ለተሰጠው ቀን የተወሰነ ከሆነ፤ ወይም የድርጊት ወይም ክስተቱ መጀመሪያ ቀን ከተገለፀ፤ ቀኑን ጨምሮ መሰላት አለበት።

4. የሚጀመርበት ቀን እና የአገልግሎት ዘመን

4.1 ይህ ስምምነት ተዋዋይ ወገኖች ከተፈራረሙበት ቀን ጀምሮ ይጀምራል።

4.2 በዚህ ስምምነት መሠረት ውል የሚቋረጥ ከሆነ አስቀድሞ

2.7. “EEA” means the Ethiopian Energy Authority.

2.8. **Technical** shall have the same meaning in the Mini grid Regulations “standards”

3. Schedules and Annexure

In this Agreement, except where the context otherwise requires:

3.1 Any reference to “this Agreement” includes the Schedules and Annexures to it, each of which forms part of this Agreement for all purposes;

3.2 If a period of time is specified as **from** a given day, or from the day of an act or event, it shall be calculated exclusive of that day;

3.3 If a period of time is specified as **to** a given day, or to the day of an act or event, it shall be calculated inclusive of that day;

4. COMMENCEMENT AND TERM

4.1 This Agreement shall commence on the Effective Date.

4.2 Subject to the earlier termination in accordance with this Agreement:

4.2.1. ይህ ስምምነት የመጀመሪያው የቆይታ ጊዜው _____ ተዋዋይ ወገኖች ከተፈራረሙበት ወራት ጀምሮ እንቅስቃሴ እስከተጀመረበት ቀን ድረስ ይሆናል፤ (የመነሻ ጊዜ)

4.2.2. የመጀመሪያው የአገልግሎት ጊዜ ሲያልቅ ይህ ስምምነት ለ _____ ዓመታት ይታደሳል ፤ (የሚቀጥለው ጊዜ)

4.2.3. ተዋዋይ ወገኖች ከተፈራረሙበት ቀን ጀምሮ በሁለት ወገኖች መካከል የሚገባ ማንኛውም ስምምነት ለፕሮጀክቱ አካል ሆኖ የሚቆጠር ሲሆን፤ ያላበቃ ከሆነ እንደሚያበቃ ይታመናል፡፡

5. የአነስተኛግሪድ ፕሮጀክት

5.1. በዝቅተኛ ቬልቲጅ የኤሌክትሪክ ኃይል ለማከፋፈያ ኔትወርክ የሚያቀርብ የሚኒግሪድ ስርዐት ቴክኖሎጂ ጥቅም ላይ ያውላል፡፡

5.2. ለኤሌክትሪክ አቅርቦት የሚያገኙ ደንበኞችን ብቁነት ለመወሰን በአነስተኛ ግሪድ ስርዐቱ ቴክኒካል አሰራር እና በአነስተኛ ግሪድ አልሚዉ በተካሄደው የአዋጭነት ጥናት የኢኮኖሚ ሚዛን ላይ የተመሠረተ መሆኑን ፤ በህብረተሰቡ እና /ወይም የማህበረሰብ ኤሌክትሪክ ኮሚቴው (“CEC”) ስምምነት ፈቃድ እንደሚፈጸም ተዋዋሮች ወገኖች ማወቅ አለባቸው፡፡

4.2.1 the initial duration of this Agreement shall be [-----] months from the Effective Date to undertake the activities in Clause [-----] (“Initial Term”);

4.2.2 upon expiration of the Initial Term, this Agreement will be automatically renewed for a period of -----years (“Subsequent Term”).

4.2.3 From the Effective Date, any exclusivity agreement entered into between the parties in respect of this Project, if not terminated will be deemed to have been terminated.

5. MINI GRID PROJECT

5.1 The technology for the mini grid system, which supplies electricity at a low voltage to a distribution network, shall be used.

5.2 The Parties acknowledge that the decision as to who qualifies as Customer to be supplied electricity is dependent on the technical design of the Mini grid system and the economic evaluation of the feasibility study already carried out by the Mini grid Developer, with the full consent of the Community and/or the Community Electricity Committee (“CEC”).

5.3. አዳዲስ አካላት በሚዋሃዱበት ጊዜ ይህ በተዋዋዮች መካከል በጋራ ስምምነት እና መግባባት መፈጸም አለበት፡፡

5.4 ተዋዋይ ወገኖች መገንዘብ ያለባቸው

5.4.1. የአንስተኛ ግሪድ አልሚዉ በግል እና በትርፍ ተኮር የተቋቋመ ድርጅት ወይም አገልግሎት አቅራቢ ሲሆን ዓላማዉም ኤሌክትሪክ ለማህበረሰቡ ማቅረብ እና የራሱን ገንዘብ በፕሮጀክቶች ውስጥ ፈሰስ በማድረግ ለደንበኞች ከሚሸጥ ኤሌክትሪክ ትርፍ ማግኘት፤

5.4.2. የአንስተኛ ግሪድ አልሚ ረዘም ላለ ጊዜ ጥራት ያለው የኤሌክትሪክ አገልግሎት አቅርቦት ለማቅረብ ቁርጠኛ፤ ከደንበኞች መደበኛ ክፍያን የሚጠብቅ ነው፡፡

6. መሬት

በአካባቢዉ የመንግሥት አስተዳደር የፀሐፍ ማረጋገጫ ፈቃድ መሠረት ተዋዋይ ወገኖች በጋራ የአንስተኛ ግሪድ አልሚዉ በሚያቀርባቸው መስፈርቶች መሰረት በማህበረሰቡ ውስጥ ለሚኒ-ግሪድ ፕሮጀክት ተስማሚ መሬትን ማግኘት አለባቸው፡፡

7. የተዋዋይ ወገኖች ኃላፊነትና ግዴታዎች

7.1. የአንስተኛ ግሪድ አልሚዉ በዚህ ውል ስምምነት መሠረት፡

5.3 Where new components are to be integrated, this shall be mutually agreed and understood between the Parties.

5.4 The Parties acknowledge that:

5.4.1 The Mini grid Developer is a private and profit-oriented company/service provider, with the aim of supplying Electricity to communities and investing its own funds into projects to generate profits from the sale of electricity to customers; and

5.4.2 The Mini grid Developer is committed to the provision and supply of a long term and high quality electricity service, which is contingent upon regular payments from customers.

6. LAND

Subject to the local government written approval the Parties shall jointly identify suitable land within the Community for the Mini grid Project according to the criteria of the Mini grid Developer;

7. DUTIES AND OBLIGATIONS OF THE PARTIES

7.1 Subject to the terms of this Agreement, the Mini grid Developer shall:

- 7.1.1. በመጀመሪያው የአገልግሎት ወቅት፡- የፕሮጀክት ዕቅዱን ያከናውናል፤ ለስራው አስፈላጊ ፈቃዶችን ያገኛል፤ የሀይል ስርዐቱን ስራ ክንውንና ጥገና ያካሂዳል።
- 7.1.2. ዕቅድ፣ ዲዛይን (ንድፍ)፣ ግዥ፣ ኢንስቶል፣ ኮሚሽን ፣የኃይል ጣቢያውንና የማከፋፈያ ኔትወርክን ስራና ጥገና ያከናውናል።
- 7.1.3. ያመነጨውን ኤሌክትሪክ ለደንበኞች ይሸጣል።
- 7.1.4. በማህበረሰቡ ውስጥ ላሉ ደንበኞች አስተማማኝ እና በቂ የኃይል አገልግሎቶችን ይሰጣል ፣ እና
- 7.1.5 ስራውን በኢንዱስትሪዎች የተሻለ ልምምድ፣ በቴክኒክ ኮዶች (code)፣ በኢ.ኢ.ባ በተቀመጡት መስፈርቶች እና መመዘኛዎች መሠረት ያካሂዳል ።
- 7.2 በዚህ ስምምነት ውል መሠረት በማህበረሰቡ ወይም በማህበረሰቡ ተወካይ የሚከተሉትን ያደርጋል።
 - 7.2.1. በአነስተኛ ግሪድ አልሚዉ ጥያቄ ለስራው የሚያስፈልገውን በቂ መሬት በማህበረሰቡ መቅረቡን ያረጋግጣል።
 - 7.2.2. በዚህ መመሪያ በተወሰነው መሰረት የታሪፍ ክፍያን ይገዛል፤
 - 7.2.3. ሁሉንም የኤሌክትሪክ ደንበኞች ጥያቄዎችን እና ቅሬታዎችን ለማድረስ፣ ማህበረሰቡና ለማስተባበር የማህበረሰብ ኤሌክትሪክ ኮሚቴ ማቋቋሙን ያረጋግጣል (“CEC”)።

- 7.1.1 During the Initial Term, carry out the project planning, acquire the necessary permissions to install, operate and maintain the energy system;
- 7.1.2 Plan, Design, Procure, Install, Commission, Operate and maintain the power station and the distribution network;
- 7.1.3 Sell electricity generated to the customers;
- 7.1.4 Provide reliable and satisfactory energy services to Customers within the Community; and
- 7.1.5 Carry out its operations in accordance with Good Industry Practice, Technical Codes and the standards and requirements set out by EEA.
- 7.2 Subject to the terms of this Agreement, the Community/Community Representative shall:
 - 7.2.1 Ensure that the Community provides sufficient land required by the MiniGrid Developer required for its operation;
 - 7.2.2 procure the payment of the tariff as stipulated in this Agreement and
 - 7.2.3 ensure that the Community establishes a Community Electricity Committee (“CPC”) to coordinate all electricity customers, to address enquiries and complaints.

8. የታሪፍ ማገናኛ ክፍያ እና ሌሎች ክፍያዎች

8.1 ተዋዋይ ወገኖች የሚከተሉትን ማወቅ አለባቸው፡-

8.1.1 ታሪፉ እንደሚከተለው ይሰላል

8.1.1.1 በኢ.ኢ.ባ የተፈቀደውን ሞዴል በመጠቀም ወይም

8.1.1.2 የአነስተኛ ግሪድ አልሚዉ እና በማህበረሰቡ ወይም በማህበረሰቡ ተወካይ ወይም በማህበረሰቡ 75 ከመቶ የሚሆኑት ደንበኞች ጋር በስምምነቱ የሚደረግ የታሪፍን መስማማት አለባቸው፡፡

8.1.2. በስራ ላይ ያለዉ ታሪፍ ምናልባት የኢትዮጵያ ኤሌክትሪክ አገልግሎት /ኢ.ኢ.ዩ/ ከሚያስከፍለው ታሪፍ ከፍ ያለ ሊሆን ይችላል፡፡ ይህ የሚሆንበት ምክንያት አነስተኛ የኃይል አቅርቦት ስርዓቶች ከፍተኛ የኃይል ማመንጫና አቅርቦት ወጪዎች ሲኖራቸው ነው፡፡

8.1.3 የአንተኛ ግሪድ አልሚዉ በቀልጣፋ ቴክኖሎጂና የአሰራር ልምዶች ላይ በመመስረት ለደንበኞቹ ዝቅተኛውን ታሪፍ ይሰጣል፡፡

8.1.4 ታሪፉ በአሁኑ ጊዜ በማህበረሰቡ ጥቅም ላይ ከሚውሉት አማራጭ የኃይል ምንጮች ዋጋ የተሻለ መሆን አለበት፡፡

8 *Tariff connection charge and other fees* *Tariff Model and Tariff*

8.1 The Parties acknowledge that:

8.1.1 The tariff will be calculated either by:

8.1.1.1 Using the model approved by EEA; or

8.1.1.2 By an agreement between the Mini grid Developer and the Community/Community Representative with a minimum of 75% of the Customers in the Community consenting to the tariff in the agreement.

8.1.2 The tariff applied may be higher than the tariff charged by Ethiopian Electric Utility /EEU/ and this is due to the fact that smaller power supply systems have higher costs of energy generation and supply.

8.1.3 The Mini grid Developer shall offer the lowest possible tariffs to its customers based on efficient technology and operational practices.

8.1.4 The tariff shall be better than the cost of alternative sources of energy currently being used by the Community

8.1.5. ከላይ በተመለከቱት አንቀጽ 8.1.1 እስከ 8.1.4 ላይ ተዋዋይ ወገኖች የኢነርጂ ታሪፍ [ብር ----- / -----] የማገናኛ ክፍያዎች [ብር ----- / -----] ፣ ሌሎች ተፈጻሚ ክፍያዎች [ብር ----- / -----] እንዲሆኑ ተስማምተዋል።

የታሪፍ ለውጦች

8.2. ተዋዋይ ወገኖች ታሪፎችን ለማስተካከል የሂሳብ ምርመራ በኢ.ኢ.ባ እንደሚካሄድ ይስማማሉ። ይህ ምርመራ በኢ.ኢ.ባ፣ የአነስተኛ ግሪድ አልሚዉ ወይም በማህበረሰዉ ሊነሳ ይችላል ።

8.3. ተዋዋይ ወገኖቹን ታሪፍ ለመቀየር በሚያስፈልግበት ጊዜ ለእያንዳቸው ከ30 ቀናት ለማያንስ ጊዜ የታሪፍ ማስተካከያ እንዲሟያደርጉ ለማሳወቅ ተስማምተዋል እና በኢ.ኢ.ባ ለታሪፍ ማስተካከያ ያመለክታሉ።

8.4. ታሪፉ 75% የሚሆኑት ደንበኞች ሲስማሙበት ክፍያውም በተመሳሳይ 75% ከሚሆኑት ወይ ከዛም በላይ በሆኑ ደንበኞች ፍላጎት መረጋገጥ አለበት።

9. ሜትሮች እና የቤት ዉስጥ ኢንስታሌሽን (INSTALLATIONS)

9.1. የቅድመ ክፍያ የኃይል ሜትሮች (ቆጣሪዎች) (ከሜትር ዝርዝር መግለጫ) ጋር በእያንዳንዳቸው የደንበኞች ግቢ ዉስጥ ሊተከሉ ይችላሉ።

8.1.5. Based on Clauses 8.1.1 to 8.1.4 above, the Parties agree to that the tariff shall be:

Energy tariff [Birr-----/-----]

Connection charges: Other applicable Charges:

Change in Tariffs

8.2 The Parties agree that an inspection of accounts for the purpose of an adjustment of tariffs may be carried out by EEA. This inspection may be initiated by the Community, the MiniGrid Developer or by EEA .

8.3 The Parties agree to give sufficient notice of not less than of 30 days to each other where it intends to change its tariffs and apply to EEA for an adjustment of tariff.

8.4 Where the tariff has been agreed by 75% the customers the change needs also be confirmed by more than 75 percent of the customers.

9. METERS AND INDOOR INSTALLATIONS

9.1 Pre-paid energy meters with [Specification of Meters] may be installed at each Customer's premises.

9.2. የቅድመ ክፍያ የኃይል ሜትሮች (ቆጣሪዎች) በማይክራወንበት ጊዜ ተዋዋይ ወገኖች የሀይል አጠቃቀም መለኪያ ለመጠቀም ይስማማሉ፡፡

9.3 ለቤት ውስጥ ኢንስታሌሽን (INSTALLATIONS) ፓኬጆዎች (packages) የገንዘብ አከፋፈል ዘዴ በተዋዋይ ወገኖች እያንዳንዱ ጉዳዮች መነሻ ስምምነት እና በኢ.ኢ.ባ /በማህበረሰቡ ተወካይ ስምምነት መካከል መሆን አለበት፡፡

9.4 የኤሌክትሪክ ክፍያ ለእያንዳንዱ ኃይል ተጠቃሚ ደንበኛ በተመዘገበ በተስማሙበት የመለኪያ ነጠላ መዝገብ ውስጥ በታየው መሰረት ይሆናል፡፡

10. የማህበረሰቡ የኤሌክትሪክ ኮሚቴ

10.1. ማህበረሰቡ /የማህበረሰቡ ተወካይ የማህበረሰብ ኮሚቴ እንዲቋቋም ያመቻቻል ይህም፡-

10.1.1. ማህበረሰቡን በማይጎዳ ሁሉም የአነስተኛ ግሪድ ፕሮጀክት ተያያዥ እንቅስቃሴዎች ውስጥ የአነስተኛ ግሪድ አልሚዉን ይደግፋል፤

10.1.2 ለአነስተኛ ግሪድ ፕሮጀክት ግንባታ የሰው ኃይል በማቅረብ ረገድ ሊረዳ ይችላል፤

10.1.3. ለአነስተኛ ግሪድ ፕሮጀክት ለሚያስፈልጉ የተወሰኑ ሀብት ንብረቶች ወጪ ለመሸፈን በገንዘብ ሊረዳ ይችላል፤

9.2 Where pre-paid energy meter installation does not take place the parties can agree on the mode of energy use measurement

9.3 The financing method for the indoor installation packages shall be agree between the Parties on a case by case basis with the consent of the EEA/ Community representative.

9.4 The payment of electricity shall be subject to the subscribed power of each Customer per the agreed measurement unit record exhibited

10. COMMUNITY ELECTRICITY COMMITTEE

10.1 The Community/Community Representative shall facilitate the establishment of a Community Committee which shall:

10.1.1 Support the Mini grid Operator in all Mini grid Project related activities that are not detrimental to the Community;

10.1.2 May assist in providing labor for the construction of the Mini grid Project;

10.1.3 May assist financially to cover for the capital cost of some assets required for the Mini grid Project;

10.1.4. የሀይል ስርዐቱን ፕሮጀክት ለመትከል፣ ለመስራት እና ለመጠገን የሚያስፈልጉ ፈቃዶችን ለማግኘት ሊረዳ ይችላል፤

10.1.4 May assist in acquiring the necessary permits to install, operate and maintain the energy system;

10.1.5. የህብረተሰቡን ጉዳዮች ለአነስተኛ ግሪድ አልሚዉ ያስተላልፋል፤ እንዲሁም በተቃራኒው፤

10.1.5 Convey and communicate the Community's issues to the Mini grid Operator and vice versa;

10.1.6. አስፈላጊ ሆኖ ከተገኘ የአነስተኛ ግሪድ አልሚዉን በመወከል ለሕዝብ መብራት አገልግሎት ጥቅም ላይ ለሚዉሉ የኤሌክትሪክ ክፍያዎች የሚሰበሰቡትን ክፍያዎች ይቀበልና ለሚኒ-ግሪድ አልሚዉ ያስተላልፋል፤

10.1.6 [collection on behalf of the Mini grid Operator fees for the electricity used for public lighting and transfer such fees collected to Mini grid Operator, where applicable];

10.1.7 የመሣሪያዎችን ስርቆት እና ማበላሸትን ለመከላከል አስፈላጊ እርምጃዎችን ይወስዳል፤

10.1.7 Take the necessary measures against theft or vandalization of equipment; and

10.1.8. ለኃይል ማመንጫ ጣቢያ ጥበቃ ሰራተኞች ተስማሚ ሠራተኞችን ለመለየት የአነስተኛ ግሪድ አልሚዉን ሊረዳ ይችላል፡፡

10.1.8 May assist the Mini grid Operator in identifying suitable personnel for power station guards, Electricians and locally based sales agents.

11. የብቸኝነት መብት (EXCLUSIVITY)

11. EXCLUSIVITY

11.1 በዚህ ስምምነት ጊዜ የማህበረሰቡ ተወካይ እና ማህበረሰቡ ከሌሎች ሶስተኛ ወገን የኤሌክትሪክ አቅርቦትን ስራ ሊሰሩ ካሰቡ አልሚዎች ጋር ስምምነት ውስጥ አለመግባታቸውን ያረጋግጣል እራሱም አይገባም፡፡

11.1 For the duration of this Agreement, the Community Representative shall not enter into and Shall ensure that the Community does not enter into any agreement with third parties in respect of other electricity supply initiatives.

11.2. በአንቀጽ 11/1 ድንጋጌ መሰረት የአነስተኛ ግሪድ አልሚዉ ከኢ.ኢ.ባ ያገኘዉ ፍቃድ ያለተፅዕኖ ደህንነቱ የተጠበቀ ብቸኛ ባለፍቃድነቱ ሊረጋገጥ የሚችልበት ሁኔታ እንደተጠበቀ ሆኖ ማህበረሰቡ ወይም የማህበረሰቡ ተወካይ በኢ.ኢ.ባ የተሰጠዉን መብት የማክበር ግዴታ አለባቸዉ።

12. የአገልግሎት ማብቂያ ጊዜ

12.1 ስምምነቱ በተዋዋይ ወገኖች የጋራ ስምምነት ሊቋረጥ ይችላል።

12.2. በህብረተሰቡ ስምምነት የማህበረሰቡ ተወካይ ለአነስተኛ ግሪድ አልሚዉ ለስልሳ ስልሳ ቀናት የጽሑፍ ማስታወቂያ በመስጠት ይህንን ስምምነት ሊያቋርጥ ይችላል።

12.2.1 የማከፋፈያ ከባንያው/አገልግሎት አቅራቢዉ የአገልግሎት ዘመኑ ከማብቃቱ በፊት የአነስተኛ ግሪዱን ወደ ዋናው ግሪድ ለማዋሀድ/ለማቀላቀል መወሰን ይችላል።

12.2.2 የአነስተኛ ግሪድ አልሚዉ ፈቃድ የአገልግሎት ጊዜው ሲያበቃ በ [-----] ቀናት ውስጥ ካልታደሰ ፈቃዱ በ ኢ.ኢ.ባ. ይሰረዛል።

11.2 Without prejudice to the provision of 11/1/ where the Mini Grid Developer may secured exclusive License from EEA the community /community representative are subject to respect the right conferred to the Mini Grid Developer by EEA.

12. TERMINATION

12.1 The Agreement may terminate upon mutual agreement by the Parties.

12.2 With the consent of the Community, the Community Representative may terminate this Agreement by giving sixty (60) days written notice to the Mini grid Developer where:

12.2.1 The Distribution Company/service provider decides to re-integrate the Mini grid into the main-grid before the expiration of the Term;

12.2.2 The Mini grid Operator's Permit expires and is not renewed within [-- -----] days of the expiration or the Permit is cancelled by EEA;

12.2.3 የአነስተኛ ግሪድ አልሚዉ የፕሮጀክት አገልግሎቱን ለሶስት ተከታታይ ወራት ሊተዉ ይችላል።

12.2.4 የኃይል ስርዓቱ ኢንስታሌሽን ከዚህ ስምምነት አፈፃፀም ቀጥሎ ባሉት ----- - ወራት ውስጥ አይጀመርም።

12.2.5 የአነስተኛ ግሪድ አልሚዉ ዕዳዎችን (እንደተገለፀው) መክፈል አይችልም።

12.2.6 የአነስተኛ ግሪድ አልሚዉ የስምምነት ጥሰት ሲፈፀም ጥሰቱን በ15 ቀናት ውስጥ ማስተካከል ካልቻለ (ወይም እንደ ተዋዋይ ወገኖች ስምምነት) የስምምነት ጥሰቱ የተፈፀመበትን ማስታወቂያ ከተቀበለ በያንስ-----% በህብረተሰቡ ተጠቃሚዎች ባሉበት ማስተካከሉን ያስፈፅማል።

12.3 የአነስተኛ ግሪድ አልሚዉ ለማህበረሰብ ተወካይ ለ60 ስልሳ ቀናት በጽሑፍ ማስታወቂያ በመስጠት ይህንን ስምምነት ሊያቋርጥ ይችላል ለሚከተሉት አስፈላጊ ከሆነ፡ -

12.3.1 ፕሮጀክቱን መከታተል ካልቻለ፤

12.2.3 The Mini Grid Operator abandons the Project services for a period of more than [3] consecutive months;

12.2.4 The installation of the power system has not commenced within ----- months after the execution of this Agreement;

12.2.5 The Mini grid Operator becomes unable to pay its debts (as defined by) applicable law.

12.2.6 the Mini grid Operator commits a breach of agreement and/or Clause and fails to remedy the breach within **15 days** (or as agreed between the Parties) following receipt of the notice of breach executed by at least -----% of all the Customers within the Community.

12.3 The Mini grid Operator may terminate this Agreement by giving 60 (sixty) days written notice to the Community Representative if:

12.3.1 Where it decides not to pursue the Project;

12.3.2 የህብረተሰቡ ተወካይ በፕሮጀክቱ ላይ አሉታዊ ተፅዕኖ ያለው የስምምነት ጥሰትን ሲያደርግ እና ይህንን ጥሰት በ [-----] የሥራ ቀናት ውስጥ (ወይም ተዋዋይ ወገኖች እንደተስማሙት) መፍታት ካልቻለ የስምምነት ጥሰት ማስታወቂያ ይቀበላል፤ እና

12.3.3 ተደጋጋሚ የማጭበርበር ክስተቶች በሚከሰቱበት ጊዜ የአሌኬክትሪክ ስርቆት የአነስተኛ ግሪድ አልሚዉ ለሀይል አቅርቦት የሚያዉለዉን የገንዘብ አቅም አደጋ ላይ ይጥላል እና በፕሮጀክቱ ላይም አሉታዊ ተፅዕኖ ያሳድራል።

12.4 በአገልግሎት መቋረጥ ጊዜ የአነስተኛ ግሪድ አልሚዉ በራሱ የአንተኛ ግሪድ ንብረቶችን እና የመሰረተ ልማት ወጪ መወሰድ አለበት።

13. ማስታወቂያዎች

13.1 በተዋዋይ ወገኖች ስር ወይም ከዚህ ስምምነት ጋር በተገናኘ የሚሰሩ ሁሉም ማስታወቂያዎች ወይም ሌሎች ሰነዶች በኢትዮጵያ የፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ ወይም በክልል መንግስት የስራ ቋንቋ ወይም በእንግሊዝኛ ቋንቋ ከዚህ በላይ በአንቀፅ 13 በተጠቀሱት መሰረት ለተሰየሙ የሚመለከታቸው ሰዎች ትኩረት ምልክት ተደርጎ በአድራሻዎቻቸው ይላካል። ማስታወቂያዎች ወይም ሌሎች ሰነዶች በእጅ፣ በተመዘገበ ፓስታ፣ በመልዕክተኛ፣ በኢሜል ሊሰጡ/ሊላኩ ይችላሉ፤ ከዚህ ስምምነት ጋር ያሉ ግንኙነቶች ወይም ውጭ ያለ ቃለጉባኤ ማቅረብ ሲያጋጥም በኢሜል መላክ አይችሉም።

12.3.2 The Community Representative commits a breach of agreement which has an adverse effect on the Project and fails to remedy this breach within_____ working days (or as agreed between the Parties) of receiving the notice of breach; and

12.3.3 Where there are repeated incidents of vandalism, thefts of electricity which endanger the financial viability of the Mini grid Operator’s energy supply and has an adverse effect on the Project.

12.4 Upon termination, the Mini grid Operator shall at its own cost remove the Mini grid assets and infrastructure.

13. NOTICES

13.1 All notices or other documents to be furnished by the Parties under or in connection with this Agreement shall be in either the working language of the Federal Democratic Republic of Ethiopia/State government or English language and shall be sent to the addresses stated above and marked for the attention of the persons designated in this clause 13. Notices and other documents may be sent by hand delivery, registered post, courier or email, provided that proceedings arising out of or in connection with this Agreement may not be served by email.

13.2 ለማስታወቂያዎች ወይም ሌሎች ሰነዶች አገልግሎት አድራሻዎችና የሚመለከታቸው ሰዎች እንደሚከተለው ይገለጻሉ (ወይም እንደዚህ ያሉ ሌሎች አድራሻዎችና የሚመለከታቸው ሰዎች በዚህ አንቀጽ 13 መሠረት በሚመለከተው ወገን በተከታታይ ማስታወቂያ ሊነገራቸው ይችላሉ) ።

ለአነስተኛ ግሪድ አልሚዉ ከሆነ
ትኩረት (ለ) [-----
-]
ስልክ: [-----
-]
የኢሜል አድራሻ: [-----
-]

ለማህበረሰቡ ተወካይ ከሆነ:

ትኩረት (ለ) [-----
]
ስልክ: [-----
-]
የኢሜል አድራሻ: [-----]
እያንዳንዱ ተዋዋይ ወገን ከዚህ በላይ በተገፀው በማንኛውም የሚመለከታቸው ሰዎች ወይም በአድራሻዎች ላይ ለዉጥ ሲኖር ወዲያውኑ በጽሑፍ ማሳወቅ።

14. ማሻሻያ

በዚህ ስምምነት ላይ የሚደረጉ ማሻሻያዎች በተዋዋሮች ወይም በተወካዮቻቸው ተፅፈው ካልተፈረሙ በስተቀር ተፈጻሚ አይሆኑም ።

15. ፅገዳ

13.2 The addresses and contacts for the service of notices and other documents are as follows (or such other address or contacts as may be subsequently notified by the relevant Party in accordance with this clause 13)

If to Mini grid Developer:

Attention: [-----
-]
Tel: [-----
]
E-mail Address: [-----
]

If to Representative of Community Representative:

Attention: [-----]
Tel: [-----]
E-mail Address: [-----]

Each Party shall notify the other in writing promptly of any change in the above address or contact person.

14. AMENDMENT

No amendments to this Agreement shall be effective unless it is in writing and signed by the Parties or their authorized representatives.

15. WAIVER

ከዚህ በተቃራኒ በግልጽ በተጠቀሰው ቦታ ይመዘገብ ፣ የዚህ ስምምነት ማንኛውም ድንጋጌ ፅንፈኛ ማቋረጡ የሚጸና የሚሆነው የዚህ ስምምነት አቅርቦት በወጣው ተዋዋይ ወገን በፈጸመው የፅሁፍ መሣሪያ ሲሰጥ ብቻ ነው ፣ እና በየትኛውም ተዋዋይነት ምንም ዓይነት ቅሬታ ፣ ቅሬታ ወይም ግብይት የለም። በማንኛውም የዚህ ስምምነት ድንጋጌዎች ውስጥ ማናቸውም አፈፃፀም የሚፈልግ ከሆነ ወይም የዚህ መብት ማንኛውም ነጠላ ወይም ክፍል በተግባር በምንም መንገድ የዚህ አካል አፈፃፀም የመፈለግ መብቱን ሊጎዳ ፣ ሊያቃልል ወይም ሊወቅስ ይችላል።

16.ወጪዎች

እያንዳንዱ ተዋዋይ ወገን የዚህን ስምምነት ከዝግጅት፣ ከድርድር እና ከአፈፃፀም ጋር በተያያዘ የራሱን የሆነ ወጪ ይወስዳል።

17. ተነሣሪዎች/ counterparts

ይህ ስምምነት በማንኛውም ብዛት ያላቸው ተነሣሪዎች counterparts ሊፈፀም ይችላል፣ እያንዳንዱ ሲፈጸም እና ሲያደርስ ዋና ይሆናል፣ ነገን ሁሉም ተነሣሪዎች counterparts በጋራ አንድ እና ተመሳሳይ መሣሪያ ይመስርታሉ።

18.ተለዋዋጭነት

Save where expressly set out herein to the contrary, a waiver of any term or provision of this Agreement shall only be effective if given by a written instrument executed by the Party waiving the provision of this Agreement and no forbearance, indulgence or inaction by any Party at any time to require performance of any of the provisions of this Agreement nor any single or partial exercise of any such right shall, in any way, affect, depreciate or prejudice the right of such Party to require performance of that provision in the future.

16. COSTS

Each Party shall bear its own cost of or in connection with the preparation, negotiation and execution of this Agreement.

17. COUNTERPARTS

This Agreement may be executed in any number of counterparts, each of which when executed and delivered shall be an original, but all the counterparts shall together constitute one and the same instrument.

18. SEVERABILITY

8.1 ማንኛውም የዚህ ስምምነት ወይም የድንጋጌው በክሪል ከተሻረ ወይም የማይሻር፣ ሕገ-ወጥ ወይም የማያስገድድ ከሆነ፣ በተወሰነ መጠን ህጋዊ፣ ተገቢ፣ አስገዳድ እንዲሆን ማስተካከል አስፈላጊ ነው ተብሎ ይታመናል። እንደዚህ ዓይነት ማስተካከያ ማድረግ የማይቻል ከሆነ ተያያዥ ድንጋጌዎች ወይም በክሪል ድንጋጌዎቹ መሰረዝ አለባቸው ተብሎ ይታመናል። ማንኛውም የሚስተካከል ወይም የሚሰረዝ ድንጋጌ በዚህ ስምምነት ውስጥ ያዉን ቀሪ እና አንቀፅ ህጋዊነትና አስገዳጅነት ማጥፋት

8.2 አንደኛው ተዋዋይ ወገን ለሌላው የስምምነቱን ድንጋጌ በሙሉ ወይም በክፊል ተገቢ ያልሆነ፣ ህገወጥ ወይም አስገዳጅ ያልሆነ ሊሆን እንደሚችል ካስታወቀ ተዋዋይ ወገኖች በጥሩ መንፈስ ድንጋጌዎቹን ለማሻሻል ህጋዊ፣ ተገቢ እና አስገዳጅ በተቻለ መጠን ከመጀመሪያዎቹ ድንጋጌዎች የበለጠ ለንግድ ውጤታማነት የታሰበውን ስኬት እንዲያመጡ ሊደራደሩ ይችላሉ።

19 ምስጢራዊ/ልዩ መረጃ

19.1 አንደኛው ተዋዋይ ወገን ከአነስተኛ ግሪድ አልሚዉ ልማትን የመደገፍ አሰራር በስተቀር የሚገኝ መረጃ ወይም ለማንኛውም ሶስተኛ በዚህ ስምምነት ሌሎች ተዋዋሪዎች የሚመለከት ሚስጥራዊ/ ልዩ መረጃ ሆን ብሎ ለሶስተኛ ወገን ይፋ ማድረግ ወይም ይጋ እንዲሆን መፍቀድ የለበትም።

18.1 If any provision or part-provision of this Agreement is or becomes invalid, illegal or unenforceable, it shall be deemed modified to the minimum extent necessary to make it valid, legal and enforceable. If such modification is not possible, the relevant provision or part-provision shall be deemed deleted. Any modification to or deletion of a provision or part-provision under this clause shall not affect the validity and enforceability of the rest of this Agreement.

18.2 If one Party gives notice to the other of the possibility that any provision or part-provision of this Agreement is invalid, illegal or unenforceable, the parties shall negotiate in good faith to amend such provision so that, as amended, it is legal, valid and enforceable, and, to the greatest extent possible, achieves the intended commercial result of the original provision.

19 . CONFIDENTIAL INFORMATION

19.1 A Party shall not intentionally disclose or allow to be disclosed to any third party any Confidential Information concerning the other Parties or any information obtained under this Agreement and in furtherance to the execution of the Mini grid Project unless:

19.1.1 ሚስጥራዊ/ ልዩ መረጃ በተዋዋይ ወገን በተፃፈ ግልፅ ስምምነት/መግባባት ይፋ ይወጣል፤

19.1.2 ይፋ የሚደረገው በሕግ ግዴታ ይፋ መደረግ ሲኖርበት ነው፤

19.2 እያንዳንዱ ተዋዋይ ወገን ከሌላው ጋር ምክክር ካደረገ በኋላ የሌሎች ተዋዋይ ወገኖች ሚስጥራዊ/ ልዩ መረጃ ከአደጋ ለመጠበቅ ምክንያታዊ እርምጃዎችን መውሰድ አለበት፡፡

19.3 ማንኛውም መረጃ ምስጢራዊ መረጃ ሊሆን የማይችለው፡-

19.3.1 መረጃው በባህሪው በአጠቃላይ የሚገለፅ ሲሆን፤ ወይም በተገቢው ጊዜ በህዝብ ሊታወቅ ወይም በህዝብ የሚታወቅ ከሆነ፤ በተዋዋይ ወገኖች ወይም በወኪሎቻቸው/ተጠሪዎቻቸው ይፋ ሲደረግ፤

19.3.2 መረጃው በተገቢው ጊዜ ከማንኛውም ሚስጥራዊነት ግዴታ ነፃ የሆኑ ተዋዋይ ወገኖች ንብረት ሲሆን ወይም ማንኛውም ሌላ ሰው እና የማንኛውም ሚስጥራዊነት ግዴታ መጣስ በማንም ሰው ካልተጠየቀ/ ካልተገኘ፤

19.3.3 መረጃው በሕግ ወይም በችሎት፤ በፍ/ቤት፤ ብቁ ችሎታ ባለው ባለስልጣን ተወካይ፤ በማንኛውም የመንግስት አካል፤ ስልጣን ባለው ክፍል ወይም ተወካይ ወይም በማንኛውም ተመጣጣኝ ህግ ወይም የቁጥጥር ተቋም ወይም በሌላ ከኢትዮጵያ ውጭ ባለ ተመጣጣኝ ስልጣን ባለው ባለስልጣን ይፋ እንዲደረግ ሲታዘዝ፤

19.1.1 The disclosure is expressly assented to in writing by the Party to which the Confidential Information belongs;

19.1.2 The disclosure is subject to a legal obligation of disclosure,

19.2 Each Party, after consultation with the others, shall adopt reasonable procedures to preserve the Confidential Information of the other Parties.

19.3 No information shall constitute Confidential Information if:

19.3.1 The information is generic in nature, or have at the relevant time become public knowledge or has been in the public domain, other than as a result of disclosure by the Parties or their representative;

19.3.2 The information has at the relevant time become, already in the possession of the Parties free from any obligation of confidentiality to either of the Parties or any other person and has not been acquired by any person in breach of any obligations of confidentiality.

19.3.3 The information is required to be disclosed by law or order of any court, tribunal or agency of competent jurisdiction or by any governmental body, department or agency having jurisdiction or it or by any equivalent laws or regulations of institutions or other equivalent authorities in jurisdictions outside Ethiopia; or

19.3.4 መረጃው ምስጢራዊ ላለመሆኑ በግልጽ በጽሁፍ ከተገለፀ፤

20. የጥቅም ግጭት

የዚህ ስምምነት ተዋዋይ ወገኖች ስምምነቱን በማድረጋቸው ምንም ዓይነት የጥቅም ግጭት አለመኖሩን ያስታውቃሉ/ ይገልጻሉ፡፡

21. አጠቃላይ ስምምነት

21.1 እያንዳንዱ ተዋዋይ ወገን ይህን ስምምነት ሲያደርግ በማናቸውም (ቃል) መግለጫ፣ ውክልና፣ ማረጋገጫ፣ ወይም በማንኛውም ሰው ውክልና በዚህ በግልፅ ከተቀመጠለት ወጪ መፍትሄ መውሰድና እምነት መጣል አይችሉም፤

21.2 በአንቀጽ 19 ማንኛውንም ሃላፊነት ማጭበርበር ለመገደብ ወይም ለመከልከል አይሠራም፤

22. ወራሾች እና ተተኪዎች

ይህን ስምምነት የተዋዋይ ወገኖቹን፣ የተተኪዎችን እና የሚዛወርለትን ጥቅም ለማስጠበቅ ተክቶ ማስለመድ ይችላል

23. ስለ ሕግ እና ስለ ግጭት አፈታት

23.1 የአስተዳደር ህግ

ከዚህ ስምምነት ጋር በተገናኘም ሆነ ከስምምነቱ ወጪ እና ማንኛውም ክርክር ወይም ጥያቄ ሲያጋጥም ክርዕሱ ወይም ከባህሪው ጋር በተገናኘ ያለ ውልን ያካተተ ጥያቄ ወይም ክርክር ከፌዴራላዊ ዴሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ ኢትዮጵያ ህግ ጋር ተጣጥሞ በወጣ ህግ ይወሰናል፡፡

19.3.4 The information is expressly stated in writing to be non- confidential.

20. CONFLICT OF INTEREST

The Parties to this Agreement declare that there is no existing conflict of interest which would affect their entry into this Agreement.

21. ENTIRE AGREEMENT

21.1 Each Party acknowledges that, in entering into this Agreement, it does not rely on, and shall have no remedy in respect of, any statement, representation, assurance or warranty of any person other than as expressly set out in this Agreement.

21.2 Nothing in this Clause 19 operates to limit or exclude any liability or fraud.

22. SUCCESSORS AND ASSIGNS

This Agreement is binding upon, and inures to the benefit of, the parties and their respective successors and assigns.

23. GOVERNING LAW AND DISPUTE RESOLUTION

23.1 Governing Law

This Agreement and any disputes or claims arising out of or in connection with its subject matter or formation including non-contractual disputes or claims) are governed by and construed in accordance with the laws of the Federal Democratic Republic of Ethiopia.

23.2 የግጭት መፍትሔ/ አፈታት

በዚህ ስምምነት በተለየ መንገድ ከቀረበው በስተቀር ምንም ዓይነት ባህሪ ያለው ክርክር በሁሉም ወይም ከዚህ ስምምነት ጋር በተገናኘም ሆነ ከስምምነቱ ዉጪ በማንኛውም ወገን መካከል ክርክሩ ሲነሳ በኢ.ኢ.ባ የክርክር መፍታሔ ሂደት ዘዴ መሰረት ዉሳኔ ያገኛል።

23.3 እውቅና

ተዋዋይ ወገኖች በዚህ ስምምነት በግልፅ ከቀረበው በስተቀር በድንጋጌዎቹ ላይ ያላቸውን ክርክር በኢ.ኢ.ባ የክርክር ዉሳኔ አሰራር ዘዴ መሰረት ለተዋዋይ ወገኖች የመፍትሔ ዉሳኔ ማግኘታቸውን ማረጋገጥና መስማማት አለባቸው።

ይህ ስምምነት ከታች በተጠቀሰው ቀን እና ዓመተ ምህረት ተፅፎ በምስክሮች እማኝነት ተፈፃሚ ይሆናል።

ለ [አነስተኛ ግሪድ አልማዉ.]

ፊርማቀን.....2013

ዓ.ም

በ:

ስም:

ምስክሮች/እማኞች

1.

2.

23.2 *Dispute Resolution*

Except as otherwise provided in this Agreement, any dispute of whatever nature which may arise between all or any of the Parties out of or in connection with this Agreement shall be dealt with in accordance with the procedure set out in Dispute Resolution Mechanism of EEA.

23.3 *Acknowledgement*

The Parties acknowledge and agree that, except as expressly provided in this Agreement, the provisions of Dispute Resolution Mechanism of EEA constitute the remedy of the Parties.

IN WITNESS whereof this Agreement was executed the day and year first above

written. For [MINI GRID DEVELOPER]

Signed aton thi day of2020.

By:

Name:

WITNESSES

1.

2.

[ግንኙነት ላላቸው ማህበረሰብ/ ለማህበረሰቡ ተወካይ]

ፊርማ ቀን2013 ዓ.ም

1.-----

2.-----

አባራ-5

ሰንጠረዥ 5 የኤሌክትሪክ ስራ ፈቃድ ክፍያዎች

1.የቁጥጥር አገልግሎት ክፍያዎች		
ቁጥር	የአገልግሎት ዓይነት	የአገልግሎት ክፍያ መጠን በብር
1	የኤሌክትሪክ ዘርፍ ቁጥጥር አገልግሎት	0.117 MWH በሰዓት የተሸጠ ሀይል በዓመት

2.የኤሌክትሪክ ስራ ፈቃድ ክፍያ

የአገልግሎት ዓይነት	የአገልግሎት ክፍያ በብር
1. የማመንጫ/ የማስራጫ የማከፋፈያ እና የሽያጭ ፈቃድ ማመልከቻ	496
2. የማመንጫ/ የማስራጫ የማከፋፈያ እና የሽያጭ	
3. እስከ 10 MW	2500
4. 10 MW በላይ	6883
5. የማመንጫ/ የማስራጫ የማከፋፈያ እና የሽያጭ ፈቃድ ዕድሳት ማሻሻል እና ማስተላለፍ	

For [CONNECTED COMMUNITY /REPRESENTATIVE OF CONNECTED COMMUNITY]

Signed at on this day of 2020.

1.-----

2.-----

Appendix – 5

Table 5 Fees for issuance of electricity operation Licenses

1.Regulation service fees		
No.	Service type	Service fee amount in Birr
1	Electricity sector regulatory service	0.117 per MWH sold energy per year

2.Electricity operation License fee

Service type	Service fee amount in birr
19.Generation/transmission/distribution and sales License application	496
20.Generation/transmission/distribution and sales License issuance	
21 Up to 10 MW	2500
24. Above 10 MW	6883
23.Generation/transmission/distribution and sales License renewal, upgrade and transfer	

እስከ 10 MW	1668
10 MW በላይ	4595

Up to 10 MW	1668
Above 10 MW	4595

አባሪ- 6

ሰንጠረዥ-6 የኢትዮጵያ ኢነርጂ ባለስልጣን የታሪፍ ወሳኔ ማጠቃለያ ማቅረቢያ

የወጪ ክፍሎች	የፈቃድ አሰጣጥ	የኢ.ኢ.ባ ወይም ተወካዩ ማስተካከያ	የኢ.ኢ.ባ ወይም ተወካዩ ተመን ወሳኔ
የመነሻ ሀብት ቁጥጥር ማስተካከያ: ሀ. ለ.			
የስራ ገንዘብ/ሀብት ማስተካከያ:			
የሀብት ወጪ: i. የዕዳ ዋጋ ii. የአክሲዮን ድርሻ መዋጮ(Equity) ተመላሽ ማስተካከያ: ሀ. ለ.			
የኢንቨስትመንት ተመላሽ			
ዐ እና M ማስተካከያ: ሀ. ለ.			

Appendix – 6

Table 6 Presentation of Summary of EEA's Tariff determination

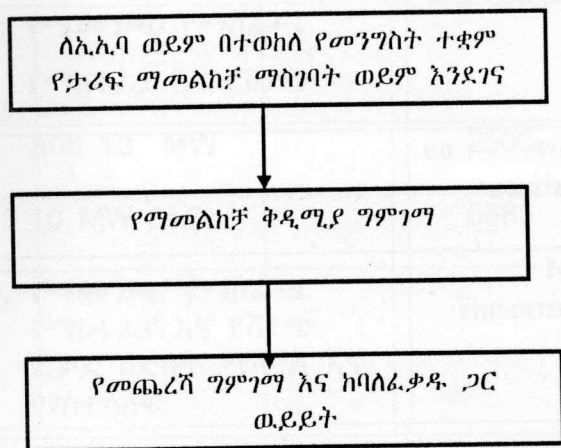
Cost Category	Licensee Submission	EEA/its proxy Adjustment	EEA/its proxy's, rate determination
Regulatory Asset Base Adjustments: a. b.			
Working Capital Adjustments:			
Cost of Capital: i. Cost of Debt ii. Return on Equity Adjustments: a. b			
Return on Investment			
O&M Adjustments: a. b.			

የዋጋ ቅነሳ ማስተካከያዎች:			
ሀ.			
ለ.			
የግብር ማስተካከያዎች:			
ሀ.			
ለ.			
አጠቃላይ የገቢ መስፈርቶች			
የሽያጭ ብዛት (MWh)			
አማካይ ታሪፍ:			
ሀ.			
ለ.			

Depreciation Adjustments:			
a.			
b.			
Taxes Adjustments:			
a.			
b.			
Total Revenue Requirements			
Sales Quantities (MWh)			
Average Tariffs:			
a.			
b.			

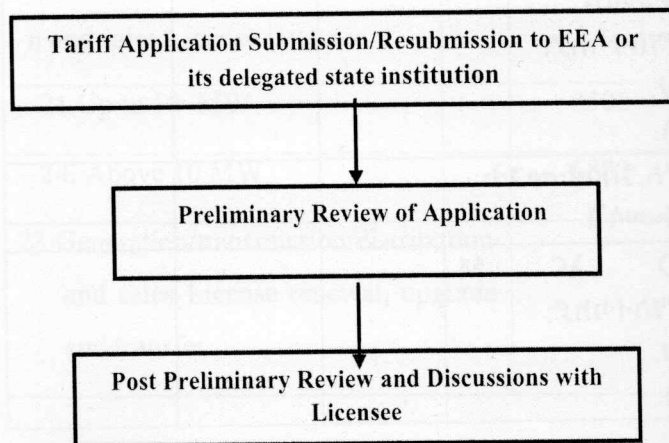
አባሪ - 7

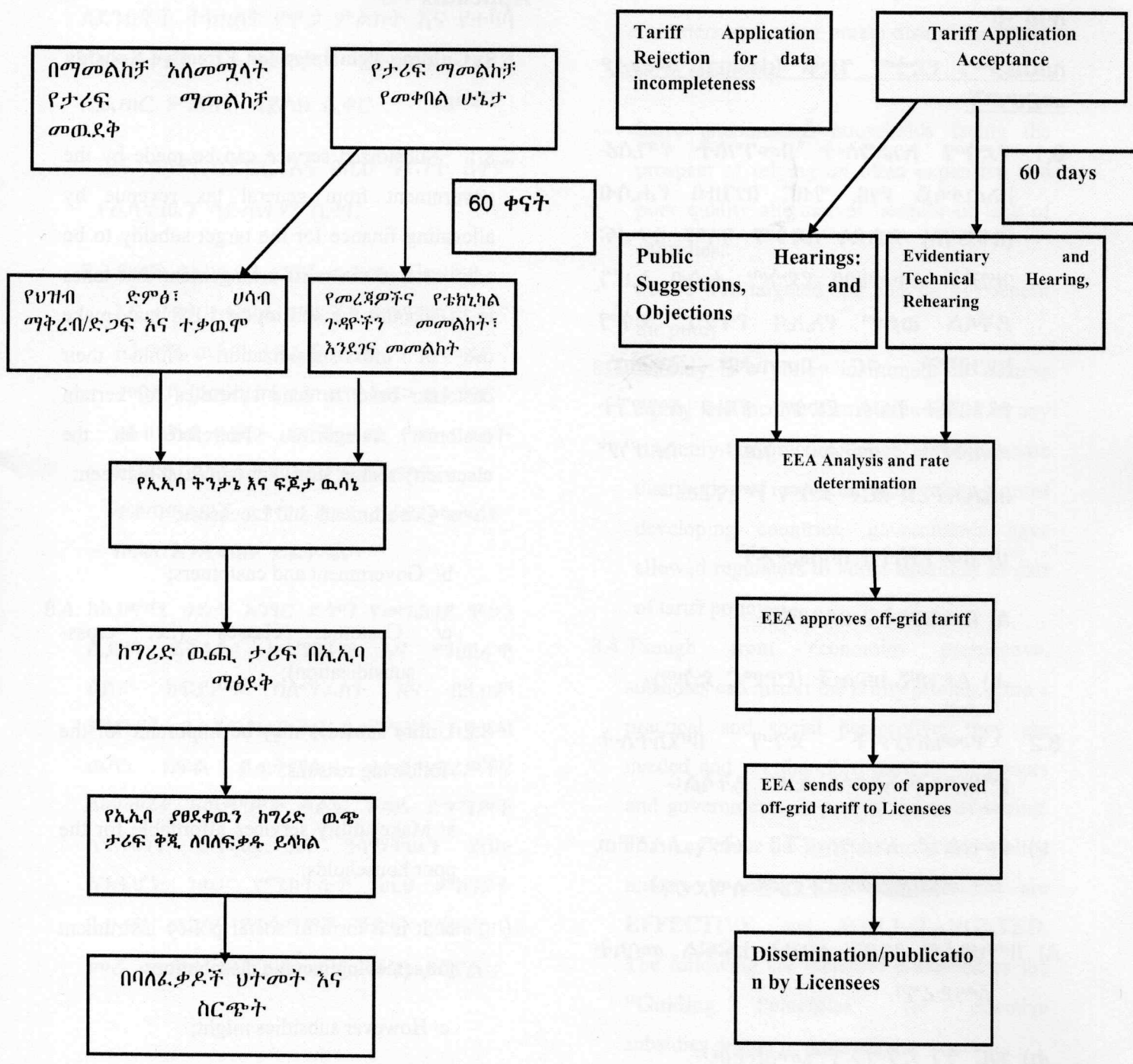
Figure 7. ለታሪፍ ግምገማና ማፅደቅ ሂደት ቻርት

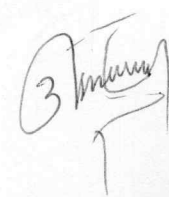

Appendix –7

Figure 7. Flow Chart for Tariff Review and Approval Process

አባሪ -8

ለዉጤታማ የድጎማ ንድፍ (design) መመሪያ መርሆዎች

8.1 የድጎማ አገልግሎት በመንግስት የሚሰራ ከአጠቃላይ የገቢ ግብር በገንዘብ የሒሳብ (በፋይናስ) ድልደላ ለድጎማ ዓላማ በታሪፍ ዝግጅት ለተመዘገበ የድጎማ ሒሳብ ሊሆን ይችላል ወይም የኢኢባ የጥምር ድጎማ ከደንበኞች ጋር በመጠቀም ለተወሰኑ የደንበኞች ክፍል የድጎማ ገንዘብ ለማግኘት መጠቀም መቻል ነው። ስለሆነም በኤሌክትሪክ ዘርፉ ድጎማ የሚኖረው፡-

ሀ) በመንግስትና በባለፈቃዶች

ለ) በመንግስትና በደንበኞች

ሐ) ለደንበኛ ክፍሎች (የጥምር ድጎማ)

8.2 የመገልገያዎች ድጎማ በሚከተሉት ምክንያቶች አስፈላጊ ሊሆን ይችላል፡-

ሀ) የመገልገያ አገልግሎቶችን አቅም ለሌላቸው አባወራዎች ተደራሽ ለማድረግ፤

ለ) በማህበራዊ ደንቦች ለሀብት ክፍፍል መሳካት ለማድረግ፤

ሐ) ነገር ግን ድጎማን የሚመለከተው፡-

Appendix – 8

8. Guiding Principles for Effective Subsidy Design

8.1 Subsidized service can be made by the government from general tax revenue by allocating finance for the target subsidy to be administered via tariff arrangement that takes into account the subsidy or EEA may make use of cross-subsidization within their customer base, to fund subsidies for certain customer categories. Therefore in the electricity sector, subsidies can exist between:

a/ Governments and Licensees;

b/ Government and customers;

c/ Customer classes (i.e. cross-subsidization);

8.2 Utility subsidies may be important for the following reasons;

a/ Make utility services affordable for the poor households;

b/ It is a form of social policy instrument for achieving income distribution;

c/ However subsidies might;

- የመገልገያ ድርጅቱን/አገልግሎት አቅራቢውን የገንዘብ ቀጣይነት ሲያቃወሙ/ሲጎዱ
- ለደንበኞች ትክክለኛ የዋጋ ምልክት እና የተዛባ የኤሌክትሪክ አጠቃቀም በተወሰነ ደረጃ ሲፈጠር ምልክት ሳይላክ ሲቀር
- ጥሩ ዓላማ ሳይኖር እና በዚህ ዓይነት አቅም የሌላቸውን ሳይጠቅም ሲቀር

8.3 ድጎማ ለአክሲዮን ድርሻ መዋጮ (Equity)

እና ሀብት ክፍፍል ጉዳዮችን በማንኛውም ኢኮኖሚ ውስጥ ተደራሽ ለማድረግ መመሪያ መሳሪያ (policy instrument) ነው። በተግባር በአብዛኛው ባለደጉ ሀገሮች ተገቢ የሆነ የሀብት ክፍፍል ያለተለመደ ስለሆነ መንግስት ተቆጣጣሪዎች ድጎማን እንደ ታሪፍ መመሪያ ክፍል እንዲቀበሉ ይፈቅዳል።

8.4 ከኢኮኖሚ ዕይታ አንፃር ድጎማ የመገልገያ ዋጋን ሊያዛባ ይችላል፤ ከተግባራዊ እና ማህበራዊ ዕይታ ክፍያዎቹ ስለሚፈለጉ እና በዚህም ምክንያት በተቆጣጣሪዎችና በመንግስት ለታሪፍ ወሳኔ ክፍል ይጠቅማሉ። ለተቆጣጣሪዎችና ለመመሪያ አወጭዎች ቁልፍ ጉዳይ ድጎማዎች አግባብነት ያላቸው እና ዓላማቸውን ያሳኩ እንዲሆኑ ነው። የሚከተሉት በዚህ ምክንያት በታሪፍ ውስጥ የድጎማዎች ንድፍ (design) መሪ መመሪያዎችን (መርሆዎችን) ያሳያል።

- affect the financial sustainability of the utility company/service provider;
- fails to send the correct price signals to customers and rather create distortions in the use of electricity;
- leave unconnected households facing the prospect of relying on often expensive and poor quality alternatives because of lack of subsidies;
- not be well-targeted and thus do not benefit the poor;

8.3 Subsidy is a policy instrument to address equity and income distribution issues in any economy. In practice, since an appropriate distribution of resources rarely exists in most developing countries, governments have allowed regulators to adopt subsidies as part of tariff policy.

8.4 Though from economics perspective, subsidies can distort the utility pricing, from a practical and social perspective; they are needed and are therefore used by regulators and governments as part of the tariff-setting. The key issue is for regulators and policy makers to ensure that the subsidies are **EFFECTIVE** and **WELL-TARGETED**. The following are therefore presented as the **“Guiding Principles”** for effective subsidies design in the tariffs:

[Handwritten signatures]

ሀ) የሚሰላ/ ሊሰላ የሚችል

አግባብ ያለው ድጎማ ሊሰላ የሚችል መሆን አለበት። ይህ የታወቀ ውሳኔ መመሪያ/አቋም እና በአሰራር ከፈጃ የሚሰራ ከሆነ አስፈላጊ ነው።

ለ) ግልፅነት

ድጎማ ግልፅ መሆን አለበት። የኤሌክትሪክ ድጎማ ግልፅ የሚሆነው ለእያንዳንዱ የደንበኛ ክፍል የታወቀ የአገልግሎት ወጪ ካለው ተቆጣጣሪው የትኛው የደንበኞች ክፍል ድጎማ ተቀባይ እና የትኛው የደንበኞች ክፍል ድጎማ አቅራቢ እንደሚሆኑ መወሰን ይችላል።

ሐ) የዓላማው መሳካት Well-Targeted

አግባብ የሆነ የድጎማ መመሪያ ግቡን መምታት አለበት። ይህ ድጎማው ለታሰበው ተቀባይ መድረስ እንዳለበት ያመለክታል። የተሻለ ዓላማ ያለው ድጎማ ድጎማውን ለመስጠት ለሚታሰቡ ተቀባዮች የድጎማ መጠን ጥያቄን ያስወግዳል እና አቅም ለሌላቸው የተሻለ ተጠቃሚነት ያመጣል።

መ) የዋጋ ክፍል መመሪያ (Policy)

ድጎማ ከሀገሪቱ የዋጋ መመሪያ (Policy) ጋር አንድ ዓይነት መሆን አለበት። ድጎማ እና የጥምረት ድጎማ ውሳኔ በኢነርጂ ደንቡ አንቀፅ 29 በግልፅ ቀርቧል።

a. Be Quantifiable

An effective subsidy must be **QUANTIFIABLE**. This is important if informed decisions are to be made at policy and operation level.

b. Transparency

The subsidy must be **TRANSPARENT**. Electricity subsidies are transparent if the cost of service for each customer class is known, so that the regulator can determine which classes are the subsidy recipients, and which classes are the subsidy providers.

c. Well-Targeted

An effective subsidy policy should be **WELL-TARGETED**. This implies that the subsidy must be delivered to the intended recipients. A better targeted subsidy reduces the subsidy amount required to provide a discount to the intended recipient and bring greater benefit to the poor.

d. Part of Pricing Policy

The subsidy should be in line with the pricing policy for the country. The decision on subsidy and cross-subsidy is clearly presented in the Energy Regulations Article 29

8.5 የደንበኛ ክፍል ኃላፊነት

በኤሌክትሪክ ታሪፍ የጥምረት ድጎማ ማዋህድ ጊዜ ተቆጣጣሪው የጥምረት ድጎማዎች ኃላፊነታቸውን ከመወጣት አለመቆጠባቸውን ማረጋገጥ አለበት።

8.6 የጥምረት ድጎማ ንድፍ (Design)

ከጥቂት ደንበኞች ክፍል ከፍተኛ የገቢ ትርፍ ሲገኝ በሌሎች የደንበኞች ክፍል የኪሳራ ማመዛዘን ሲፈጠር የጥምረት ድጎማዎችን ማዋህድ/ማስገባት እንደ ታሪፍ ደረጃ አወቃቀር ይጠቅማል። በኤሌክትሪክ ዘርፍ የሚከተሉት ዓይነቶች የጥምረት ድጎማዎች የተለመዱ ናቸው።

1. ለወደፊቱ ለምርት ወይም ለንግድ ዓላማ የሚጠቀሙ ከወጪ ታሳቢ ታሪፎቻቸው በላይ የሚከፍሉ (የጥምረት ድጎማዎች) ለሀገር ውስጥ ክፍል ድጎማ ለማድረግ (ድጎማን የሚቀበሉ)፤
2. ለመኖሪያ ቤት ወይም ተመሳሳይ ከፍተኛ ተጠቃሚ ደንበኞች፣ ዝቅተኛ ድጎማ ወይም ደንበኞች (life line customers) በተመሳሳይ ክፍል፤
3. ከፍተኛ እፍጋት (density) ወይም የዝቅተኛ ወጪ አካባቢዎች ድጎማ ዝቅተኛ እፍጋት (density) ወይም ለከፍተኛ ወጪ አካባቢዎች በሙሉ ተመሳሳይ ዋጋዎችን መጠቀም፤

8.5 Customer Class Responsibility

In incorporating cross-subsidies in electricity tariffs, the regulator should ensure that the cross- subsidizers are not allowed to shirk that responsibility.

8.6 Cross Subsidy Design

Cross-subsidies are incorporated as part of tariff rate structures where excess revenue earned from some customer class is used to off-set losses created by another customer class. The following types of cross-subsidies are common with the electricity sector.

1. A scenario where those who use for production or commercial purpose pay more than their cost-reflective tariffs. (i.e. cross subsidizers), to subsidize the domestic class (i.e. subsidy recipient);
2. High volume customers within the residential class or same class, subsidize low volume or life line customers, within the same class;
3. A situation where high density or low cost areas subsidize low density or high cost areas, through the use of uniform pricing.

